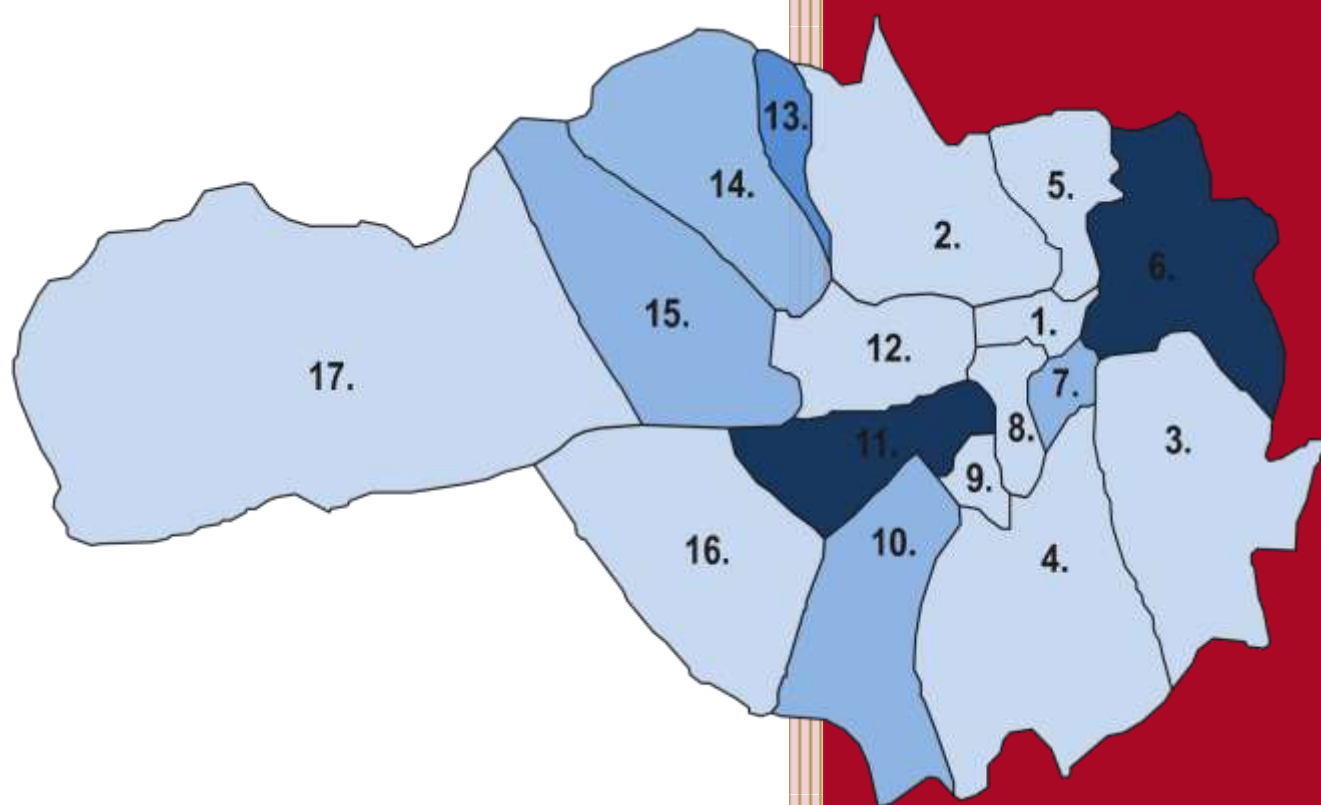

Miskolc Megyei Jogú Város Szociális Térképe, 2011.

Készítette:

Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Szociológiai Intézete

MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS SZOCIÁLIS TÉRKÉPE, 2011.

MEGBÍZÓ:

MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

KÉSZÍTETTÉK:

MIHÁLYI HELGA

PAPP Z. ATTILA

SZABÓ-TÓTH KINGA

A ME, BTK SZOCIOLÓGIAI INTÉZETÉNEK MUNKATÁRSAI

MISKOLC, 2011. SZEPTEMBER

TARTALOM

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	4
I. A SZOCIÁLIS TÉRKÉP KÉSZÍTÉSÉNEK ALAPKONCEPCIÓJA	9
II. SZOCIOLÓGIAI ELEMZÉS MISKOLC VÁROS LAKOSAINAK SZOCIÁLIS HELYZETÉRŐL	15
II. 1. Szocio-demográfiai helyzet	15
II. 2. Lakás, lakókörnyezet	34
II. 3. Anyagi, szociális helyzet és szabadidő	39
II. 4. Szociálpolitikai kérdések	50
II. 5. Egészségi állapot	60
II. 6. Értékvilág – értéktérképek	70
III. SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI INTÉZMÉNYEK BEMUTATÁSA	77
III. 1. Általános bemutatás	77
III. 2. Az egyes intézmények bemutatása	85
MELLÉKLETEK/1.	134
A Szociális térkép felmérés kérdőíve	
MELLÉKLETEK/2.	159
Pénzbeli szociális és gyermekvédelmi támogatásban részesülők körzetenként, 2011-ben	

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

2011. tavaszán kaptunk felkérést MMJV Önkormányzatától arra vonatkozóan, hogy a Városra szociális térképet készítsünk.

A tanulmány elkészítése során a szociális térkép fogalmát a „feltérképezés” értelmében használtuk és ennek mentén a Várost 17 körzetre bontva elemzést készítettünk a városlakók demográfiai, szociális, anyagi helyzetéről, foglalkoztatási- és lakáskörülményeiről valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások igénybevételéről, a lakosság egészségi helyzetéről, az általuk fontosnak tartott értékekről. Emellett bemutatásra kerültek a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások és a lakosság pénzbeli ellátásokból való részesedése.

Az elemzések elkészítése érdekében 2011 tavaszán a lakosság körében egy közel 800 fős mintán lakossági kérdőíves lekérdezést hajtottunk végre, 25 kérdezőbiztos alkalmazásával (a kérdőívet lásd az 1. mellékletben). Ezen túlmenően dokumentumok elemzését és adatok másodelemzését végeztük el a rendelkezésre álló források, tanulmányok, elemzések felhasználásával. A pénzügyi adatok forrása az Egészségügyi és Szociális Osztály volt. A szociális és gyermekvédelmi intézmények bemutatásakor támaszkodtunk továbbá azokra a nyitott kérdéseket tartalmazó kérdőívekre, melyeket az egyes intézménynek küldtünk ki annak érdekében, hogy a legfrissebb adatokhoz hozzáférhessünk.

Munkánk nívuma az, hogy tematikus térképeket készítettünk a Városról, körzeti bontásban a legfontosabb szociológiai-szociális paraméterek szemléltetésére.

A következő összefoglaló megállapításokat tehetjük:

- Ha összehasonlítjuk a 2011-es adatot a korábbi 3 év adataival akkor látható, hogy Miskolc Város lakossága 2008-hoz képest 2011-re 2,7%-kal csökkent.
- A 60 év felettiek száma 2008-ban 38.865 fő (22,5 %), 2010-ben 39.692 fő (23.3%), 2011 januárjában pedig 40.455 fő (24%) volt, azaz 2008-hoz képest az idősek száma 2011-re 1,5%-kal nőtt.

- A 0-14 éves gyerekek aránya Lyukóban a legmagasabb és az egyetemvárosi-ruzsini körzetben a legalacsonyabb.
- Az időskorúak aránya a 6-os körzetben (Szondi-Csorba telep-Selyemrét-Martintelepi felüljáró) a legmagasabb.
- Miskolc lakosaink iskolázottsága kicsivel jobb, mint az országos átlag: a felnőtt lakosok közül minden ötödik férfi és minden hetedik nő felsőfokú végzettségű.
- Miskolctapolcán és az Avas-keleti-Népkerti körzetben kiugróan magas a diplomások aránya, míg Lyukóban és Bükkszentlászlón alacsony.
- Kérdőíves lekérdezésünk során a lakosok mintegy 3,4 százaléka vallotta magát roma származásúnak, míg a külső kategorizálás alapján (a kérdezők véleménye alapján) a minta 9 százalékát gondolták munkatársaink roma származásúnak.
- Egyházi hovatartozás szempontjából adataink szerint a Város lakosainak közel fele katolikus és mintegy 15 százaléka protestáns, és valamivel több, mint harmaduk nem tartozik egyetlen egyházhoz sem.
- A háztartások mintegy felében két generáció is él, és a leggyakrabban az fordul elő, hogy 3 személy van egy háztartásban.
- A háztartásban élő tanköteles (7-18 év közötti) gyerekek átlagos száma nem éri el az egyet.
- Felmérésünk alapján a felnőtt lakosok közel fele házas és további 6-7 százalék élettársi kapcsolatban él. Adataink szerint a felnőtt lakosság mintegy 13 százaléka elvált, és körülbelül ugyanekkora az özvegyek aránya. Közel minden ötödik személy ugyanakkor azt állította, hogy még sosem volt házas és egyedül él.
- Adataink jól szemléltetik azt, hogy Miskolcon a nukleáris családmódel érvényesül: a háztartásfőn kívüli első együtt élő személy 60 százalékban a feleséget jelenti, a 2. és 3. személy (a háztartások 3. és 4. tagja) pedig 80 százalékban a gyerekeket jelenti.
- Azt találtuk, hogy a háztartásokban élők 14 százaléka munkanélküli, és ezen emberek 83 százalékát vették nyilvántartásba a munkaügyi központban.
- A munkanélküliek városi körzetek szerinti megoszlását vizsgálva, láthatjuk, hogy a munkanélküliség által leginkább sújtott területnek Lyukóvölgy, Pereces, a Kilián-Békeszálló-Muszkás-Győri kapu-Új Diósgyőr körzet, az Egyetemváros-Ruzsin körzet és a Szondi-Csorba telep-Selyemrét-Martintelepi felüljáró körzet tekinthető.
- Miskolc lakosságának közel fele (46 százalék) lakótelepi lakásban (ez az adat a 2001-es Népszámláláskor 59,4 százalék volt), közel harmada (29 százalék) iker

vagy családi házban, és mintegy 6 százalék új építésű társasházban él. A lakások kb. 88 százalékban saját tulajdonban vannak, 7 százaléknak más a tulajdonosa, a többi 5 százalék önkormányzati vagy közületinek számít.

- Adataink szerint a városlakók közel 2 százaléka telepi vagy nem lakás céljából épült ingatlanban lakik (ez az adat megegyezik a 2001-es Népszámlálás miskolci felméréseinek adataival) amely arányt, ha kivetítünk az összlakosságra, azt mondhatjuk, hogy mintegy 3000 felnőtt vagy legalább másfélezer család és gyerekei élnek mélyszegénységben.
- A lakások átlagosan két szobával és egy félszobával rendelkeznek, alapterületük 74 négyzetméter.
- Bár az elköltözni vágyók elsősorban azok közül kerülnek ki, akik nem is szeretnek itt élni, érdekes módon azok közül, akik amúgy szeretnek a városban élni mintegy 12 százaléka tervezi, hogy elköltözik Miskolcra.
- Felmérésünk szerint a háztartások mintegy kétharmadában legalább egy személy rendszeres alkalmazotti fizetést kap, bő harmadában (35 százalék) pedig legalább egy öregségi nyugdíjas él.
- A háztartások közel 6 százalékának volt vagyonból és mintegy 3 százalékának szerencsejátékból származó jövedelme is.
- Míg Lyukóvölgyben például a háztartások több mint háromnegyede (78%) az alsó jövedelmi negyedbe esik, addig ez az arány Szirma-Martin-kertvárosban, az egyetemvárosi körzetben, a Szentpéteri kapu-Zsarnai telepen nem éri el a 20 százalékot sem, Tapolcán pedig alsó két negyedbe mondhatni senki sem került bele.
- A háztartások kiadásai oldalán átlagosan havi mintegy 170.000 forint szerepel, amelyet összevetve a bevételi oldallal (180.000 forint), megállapíthatjuk, hogy a háztartások jelenleg „egyik hónapról a másikra” élnek.
- Válaszadóink mintegy 17 százaléka állította azt, hogy van valamilyen díjhátraléka, és közel 6 százaléka pedig magánszemélynek is tartozik.
- Az egy főre jutó jövedelem alacsony volta felértékeli az állami szerepvállalásban való hitet, míg a magas jövedelmekkel rendelkezők szignifikánsan a környékbeli vállalkozók foglalkoztatási problémák megoldásában játszott szerepét vallják.
- A felnőtt lakosság mintegy 12 százaléka gondolta azt, hogy hiányzik valamilyen szociális vagy gyerekvédelmi szolgáltatás azon a környéken, ahol él.

- A szociális és gyermekvédelmi ellátások színvonalát a megkérdezettek mintegy fele (49 százalék) tudta megítélni. E válaszadók egy ötfokú skálán átlagosan 3,5-re értékelték a szolgáltatások színvonalát, ami összességében pozitív megítélést jelent.
- Városi szinten ugyanakkor azt is megállapíthatjuk, hogy a családsegítő központhoz forduló összes népesség közel harmada (28 százalék), az önkormányzat szociális, gyámügyi osztályához forduló több, mint egyötöde (21,4 százalék) az Ávas körzetéből kerül ki.
- Az egészségi állapot szubjektív megítélésének vonatkozásában egy ötfokozatú skálán a felnőtt lakosság 3,5 átlagot ért el, amely a közepes és jó állapot közé eső tartománynak felel meg.
- Körzetek szerint e szubjektív mutató szintjén szignifikáns eltéréseket tapasztalni: a legegészségesebbnek a Tetenvár-Bábonyi-Érc-Bedegvölgy-Bodótetői, a Komlóstető-Vargahegyi, a Szirma-Martin kertvárosi illetve a Tapolcai körzet lakói gondolták magukat, míg a legrosszabb egészségi állapotról a bükkszenlászlóiak és peremesiek számoltak be.
- A betegség típusok előfordulásának gyakoriságát a lelki eredetű gondok uralják, ezek a megkérdezettek körében 36 százalékban előfordultak az elmúlt egy évben. Ugyanakkor azt is megállapíthatjuk, hogy a felnőtt lakosság több mint negyedének (27 százaléka) háztartásában tartós, krónikus beteg is él.
- A leggyakrabban előforduló két betegségtípust körzetenként vizsgálva az látható, hogy összesítve a Szondi telep-Csorba telep-Selyemrét-Martintelepi felüljáró körzetből jelentették a leggyakrabban e problémákat.
- Városi szinten megállapíthatjuk azt is, hogy a körzetbeli lakosságarányhoz képest a kiliáni-győri kapui-új diósgyőri körzetben lakók felülreprezentáltak a depresszió és lehangoltság tekintetében (25,4 százalék a 19,4-gyel szemben), a krónikus betegségek tekintetében pedig az Ávason élők mintegy 7 százalékponttal felülreprezentáltak (21,4 százalék a 14,6-tal szemben).
- Az érvényes (90 százaléknál) válaszok szerint a lakosok közel 9 százaléka gondolja azt, hogy környékükön hiányzik valamilyen egészségügyi szolgáltatás.
- Míg a megkérdezettek alig 2 százaléka állította azt, hogy háztartásában valaki fogyasztott már kábítószer, addig ez az arány az ismerősök, barátok körében már közel 13 százalékos.

- Az emberek értékrendjére vonatkozóan: a válaszok Város szintű összesítése alapján láthatjuk, hogy elsősorban a család jelenik meg értékformáló tényezőként, majd pedig a megbecsülést és a személyes szabadságot tartják fontosnak az emberek.
- A szociális és gyermekvédelmi intézmények vezetőinek beszámolója alapján az intézmények szakember-ellátottsága többé-kevésbé megfelelő, az utóbbi időben létszámukat tekintve inkább stagnáló, a fluktuáció alacsony.
- Az intézmények igyekeznek minden pályázati lehetőséget kihasználni forrásaik bővítésére.
- Gondot jelent számukra a kiszámíthatatlan jogszabályi környezet, az akadozó és elmaradozó kifizetések és szerződés-aláírások, az elapadó források.
- Az intézmény vezetők klienseik tekintetében a problémák halmozódását és egyre komplexebbé válását érzékelik.
- A kilakoltatás veszélye, a magas díjhátralékok, a családon belüli agresszió, az iskolai problémák - mindezek halmozottan egyre több családnál előfordulnak.
- Hiányzik a pszichiátriai és szenvedélybetegek megfelelő ellátása.
- Az intézményvezetők szerint Miskolc legfontosabb kihívásai: a tömeges elszegényedés, a magas munkanélküliség, a közbiztonság hiánya, a deviáns viselkedések terjedése.

I. A SZOCIÁLIS TÉRKÉP KÉSZÍTÉSÉNEK ALAPKONCEPCIÓJA

A szociális térkép készítésének *nincsen egységes módszertana*, sőt a szociális térképnek, mint fogalomnak *sincs egyetlen lehetséges meghatározása*.

Áttekintve a fellelhető szociális térképeket azt mondhatjuk, hogy a legtöbb esetben a térkép szót a „feltérképezés” értelmében használják a koncepciókat kidolgozók és ennek alapján nem törekednek az adatok valódi, térképes formában történő megjelenítésére, grafikus ábrázolására.

A koncepciókat átnézve az is világos, hogy *a szociális térkép készítése alatt* az esetek többségében a szociális és gyermekvédelmi intézmények bemutatását értik a szerzők – ezt általában (de nem minden esetben) kiegészítve a lakosság körében lefolytatott empirikus szociológiai kutatás során nyert eredményekkel.

A szociális és gyermekvédelmi intézmények bemutatása sokszor pusztán leíró jellegű - a meglévő dokumentációk és adatok másodelemzésére építve.

A lakossági felmérés általában kiterjed alapvető demográfiai adatok bemutatására, valamint a háztartások és családok szerkezetének, összetételének vizsgálatára illetve a jövedelem, anyagi helyzet, foglalkoztatás, munkanélküliség, egészségi állapot mutatóinak ismertetésére.

Egyes kérdőíves vizsgálatok ezeken túlmenően a megkeresett családok életmódját, életminőségét is kutatják, valamint a szociális és gyermekvédelmi ellátások ismertségét, az ezekkel kapcsolatos tapasztalatokat.

Tanulmányunkban mi a szociális térképet a „feltérképezés” és a térinformatika térkép fogalmának értelmében is használjuk, azaz átfogó képet adunk:

- Miskolc város lakosainak szociális helyzetéről a város egészére nézve és területi bontásban,
- a város területén működő szociális és gyermekvédelmi intézményekről,
- valamint tematikus térképeket készítünk térinformatikai eszközök segítségével területi bontásban a szociális szempontból kiemelt fontosságú témákra való tekintettel.

A területi aspektus kutatásunk és a szociális térkép elkészítésének egyik meghatározó eleme. A városi területek kialakításakor a következők felosztásokat lehetne követni:

- A KSH 'A nagyvárosok belső tagozódása. Miskolc' című kiadványában Miskolcot 32, úgynevezett „történelmi városrészre” bontja.
- Ugyanebben a kiadványban a KSH az adatokat a város funkcionális tagozódása alapján közli, így 9 területet megkülönböztetve.
- A 2008-ban elkészített Miskolc MJV Integrált Városfejlesztési Stratégiája (továbbiakban IVS) a KSH 32 történelmi városrészét követve 17 területet határoz meg az eredetiek „ésszerű” összevonásával.
- Miskolcon 20 területi választókerület került kijelölésre 2010-ben. Ennek mentén is elképzelhető lenne a területi felosztás.

Tanulmányunk elkészítése során az IVS során kialakított 17-es városrészi felosztást alkalmazzuk. Az indokolja a 17-es felosztás alkalmazását, hogy erre a 17 városrészre vonatkoztatva a KSH adatai és az IVS adatai is rendelkezésre fognak állni – a magunk kérdőíves kutatási adatai mellett – valamint, hogy az IVS ezen körzetek mentén határozta meg Miskolc város fejlesztési stratégiáját.

A Szociális Térkép készítése során egyrészt szociológiai elemzést készítünk Miskolc város lakosainak szociális helyzetéről globálisan és városrészenként.

Az elemzés során *szociális helyzet* alatt a következőket értjük és a következőket vizsgáljuk:

- Szocio-demográfiai helyzetkép a városlakókról
- Családok és háztartások összetétele
- Foglalkoztatás, munkanélküliség
- Lakásállomány, lakásellátottság
- A lakosság jövedelmi, anyagi és vagyoni helyzete (tartozások, hitelek, díjhátralékok, szubjektív és objektív depriváció)

- Egészségi, mentális állapot
- Szociális és gyermekvédelmi ellátásokban való részvétel (az ezek iránti igény, ezek megítélése)

A vizsgálat módszerei:

- Kérdőíves felmérés a lakosság körében a fenti dimenziók mentén területi bontásban
- A rendelkezésre álló statisztikai adatok felhasználása, másodelemzése
- A rendelkezésre álló elemzések áttekintése, felhasználása, másodelemzése

A lakossági kérdőíves vizsgálat során Miskolcot 17 körzetre osztottuk, és rétegzett, illetve véletlenszerű kiválasztáson alapuló mintavételi eljárásokat összekapcsolva alkalmaztuk. Mivel a lakossági nyilvántartások alapján ismertük az egyes körzetekben lakó 18 éves és idősebb lakónépességét, arra törekedtünk, hogy ezeket az arányokat kapjuk a kialakított mintában is. A körzeteken belül továbbá a megfelelő statisztikai lépést alkalmazva keresték fel kérdezőbiztosaink a címek alapján kijelölt háztartásokat 2011. április - június között. A lekérdezés nem volt minden egyes körzetben problémamentes, ezért a megvalósított mintánkat utólag nem és körzet szerint súlyoztuk. Így a tanulmányban ismertetésre kerülő adatok kapcsán azt jelenthetjük ki, hogy mintánk az egyes körzetek és a nemi megoszlások tekintetében, valamint az életkor szempontjából reprezentatívnak tekinthető. Annak érdekében, hogy az adatok körzetek szintjén is megbízhatók legyenek a kisebb körzetek esetében kissé növeltük az elemszámot.

A 17 körzet és a súlyozott minta¹ területi megoszlását az 1. táblázatban láthatjuk. Megfigyelhető, hogy gyakorlatilag 4 körzet a minta (és Miskolc népességének) több, mint felét magába foglalja, a többi 13 körzet a lakosság mintegy 43 százalékának jelent lakóhelyet. Könnyen belátható az is, hogy Miskolc térszerkezete koncentrikus körökkel jellemezhető: a belső körzetekben magas a népsűrűség, a külső, kertvárosi területeken pedig alacsony a népsűrűség. A későbbiekben körzetek szintjén is ismertetésre kerülő adatok értelmezésekor fontos tudatában lenni annak, hogy a kisebb (elemszámú)

---

¹ Az elemzés során a későbbiekben a „minta” kifejezés alatt a súlyozott mintát kell értenünk.

körzetek esetében nagyobb a statisztikai hiba lehetősége, míg a nagyobb körzetek esetében megbízhatóbbak az eredmények.

1. TÁBLÁZAT: A KÉRDŐÍVES KUTATÁS MINTÁJA

Körzet száma ²	Körzet neve	Elemszám	Százalékban
12	Kilián+Békeszálló telep – Muszkás telep+Győri kapu+Új Diósgyőr	152	19,0
8	Avas	122	15,3
1	Vologda és Jókai lakótelep+Mendikás-Avasalja+Belváros	100	12,6
15	Diósgyőr-Berekalja-Majláth	80	10,0
4	Görömböly+Hejőcsaba	47	5,9
3	Martin – kertváros+Szirma	46	5,7
5	Szentpéteri kapu kelet+Szentpéteri kapu nyugat+Zsarnai telep-Repülőtér	38	4,7
6	Szondi telep-Csorba telep+Selyemréti lakótelep+Martintelepi felüljáró	34	4,3
7	Avas kelet+Népkert	27	3,3
2	Tetemvár +Bábonyibérc +Bedegvölgy – Bodótető	25	3,1
11	Komlóstető+Vargahegy	22	2,7
10	Miskolctapolca	19	2,3
17	Lillafüred+Ómassa-Jávorkút	18	2,3
13	Lyukó	18	2,2
16	Bükkszentlászló	18	2,2
9	Egyetemváros+Ruzsin	17	2,2
14	Pereces	16	2,0
	ÖSSZESEN	797	100,0

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

A tanulmány készítéséhez felhasznált statisztikai adatok forrásai elsősorban az alábbiak:

- Miskolc város társadalma és gazdasága. 2003. 2007. KSH, B.-A.-Z. Megyei Igazgatósága
- A nagyvárosok belső tagozódása. Miskolc. 2003. KSH, B.-A.-Z. Megyei Igazgatósága

² Az elemzés további részeiben a térképeken, diagramokon a körzeteket ugyanezen számokkal jelöljük.

- B.-A.-Z. megye statisztikai és demográfiai évkönyvei. KSH
- KSH Tájékoztatási Adatbázis
- Területi Statisztikai Évkönyv, 2009. KSH
- Demográfiai és statisztikai évkönyvek, KSH
- Egészségügyi Statisztikai Évkönyv, 2009. KSH
- Szociális Statisztikai Évkönyv, 2009. KSH
- Szociális védőháló a régiókban, 2008. KSH
- Nyugdíjasok, nyugdíjak, 2010. KSH
- Miskolc MJV Egészségügyi, Családvédelmi és Foglalkoztatáspolitikai Főosztály nyilvántartása
- Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat adatai
- Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ adatai

A rendelkezésre álló *elemzések* a következők:

- Miskolc MJV Integrált Városfejlesztési Stratégiája I-III. kötet, 2008.
- Miskolc a szociológiai kutatások tükrében, 2005.
- Beszámoló a „Miskolc és B.A.Z. megye szociális fejlesztési koncepciójának szociológiai megalapozása” című kutatásról. 2004.
- Szociális kalauz. Szociális szolgáltatások és ellátások az Észak-magyarországi Régióban. Miskolc, 2009.
- Miskolc MJV szociális szolgáltatástervezési koncepciója, 2004.
- Miskolc szociális térképe, 2002.
- Miskolc MJV szociális szolgáltatástervezési koncepciójának felülvizsgálata, 2006.

Tanulmányunkban a lakosság szociológiai paraméterek mentén való jellemzése mellett helyzetképet adunk a város területén működő szociális és gyermekvédelmi intézményekről.

Ennek keretében *az alábbiakat végezzük el:*

- A Város területén működő szociális és gyermekvédelmi intézményhálózat bemutatása
- A pénzbeli juttatásokból való részesedés adatainak bemutatása

A vizsgálat módszerei:

- Az intézményi hálózat (önkormányzati és nem önkormányzati) feltérképezése a meglévő adatok, statisztikák másodelemzésével és dokumentumok elemzésével
- A főbb szolgáltatások vezetőinek eljuttattunk egy nyitott kérdésekből álló kérdéssort a szolgáltatások jelenlegi helyzetének, kliensforgalmának bemutatására
- A pénzbeli juttatások bemutatása a meglévő adatok segítségével

Az adatok, dokumentumok forrásai:

- Miskolc város társadalma és gazdasága. 2003. 2007. KSH, B.-A.-Z. Megyei Igazgatósága.
- A nagyvárosok belső tagozódása. Miskolc. 2003. KSH, B.-A.-Z. Megyei Igazgatósága.
- Szociális Statisztikai Évkönyv, 2009. KSH
- Szociális védőháló a régiókban, 2008. KSH.
- Miskolc MJV Egészségügyi, Családvédelmi és Foglalkoztatáspolitikai Főosztály nyilvántartása
- Szociális kalauz. Szociális szolgáltatások és ellátások az Észak-magyarországi Régióban. Miskolc, 2009.
- Az egyes intézmények által vezetett kimutatások

A munka fő erénye és nívója az, hogy tematikus térképeket készítsünk térinformatikai eszközök segítségével területi bontásban a Városról.

Ennek keretében a szociális szempontból legfontosabb témák mentén a 17 városrész vonatkozásában tematikus térképeket készítsünk. *Ezeknek a térképeknek a segítségével az egyes városrészekben élők közötti társadalmi-szociális-demográfiai (vertikálisan meglévő) különbségeket területileg (horizontálisan) is szemléltetni tudjuk majd.*

II. SZOCIOLÓGIAI ELEMZÉS MISKOLC VÁROS LAKOSAINAK SZOCIÁLIS HELYZETÉRŐL

Ebben a részben a 2011. április - június között Miskolc Város lakosainak körében lefolytatott kérdőíves felmérés, valamint az egyéb forrásokból rendelkezésre álló statisztikai adatok és elemzések alapján adunk képet a városlakók szocio-demográfiai, anyagi helyzetéről, lakáskörülményeiről, a szociális és gyermekvédelmi ellátórendszerrel kapcsolatos vélekedéseikről, egészségi állapotukról.

II. 1. Szocio-demográfiai helyzet

2. TÁBLÁZAT. A LAKÓNÉPESSÉG MISKOLCON NEM ÉS ÉLETKOR SZERINT, 2011. JANUÁR 1.

Korcsoport, éves	Férfi fő	Nő fő	Összesen fő
0– 4	4 026	3 723	7 749
5– 9	3 888	3 577	7 465
10–14	3 881	3 752	7 633
15–19	4 979	5 271	10 250
20–24	5 379	5 478	10 857
25–29	6 168	5 805	11 973
30–34	7 144	6 940	14 084
35–39	6 138	6 186	12 324
40–44	5 683	5 802	11 485
45–49	4 504	5 227	9 731
50–54	5 072	6 247	11 319
55–59	5 597	7 153	12 750
60–64	4 279	6 009	10 288
65–69	3 617	5 468	9 085
70–74	2 811	4 984	7 795
75–79	2 107	4 090	6 197
80–84	1 339	2 726	4 065
85–89	575	1 500	2 075
90–	250	700	950
Összesen	77 437	90 638	168 075

Forrás: KSH B.-A.-Z. Megyei Igazgatósága, Információs Osztály

A legfrissebb adatok alapján (lásd az 2. táblázat) látható, hogy *Miskolc lakónépessége* 168.075 fő, melynek 53, 9%-a női lakos.

A körzeti adatokat megjelenítő táblázatból kiderül (3-as táblázat), hogy az átlagnál több nő él (többek között) Belváros-Avasalja-Vologda Jókai lakótelep-Mendikás (1) körzetben, Szentpéteri kapu-Zsarnai telep-Repülőtér körzetben (5), a Kilián-Békeszálló-Muszkás-Győri kapu-Új Diósgyőr körzetben (12).

Az átlagosnál jóval kisebb a nők aránya az Egyetemváros-Ruzsin (9) és Lyukó (13) körzetekben.

3. TÁBLÁZAT: MISKOLC LAKÓNÉPESSÉGE NEMEK SZERINTI BONTÁSBAN, KÖRZETENKÉNT, 2001

Körzet	Férfi (fő)	Férfi (%)	Nő (fő)	Nő (%)	Összesen (fő)	Összesen (%)
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	12.780	45,1	15.541	54,9	28.321	100,0
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyibérc, Bedegvölgy	2.089	49,5	2.132	50,5	4.221	100,0
3 - Martin-kertváros, Szirma	4.970	48,6	5.216	51,4	10.231	100,0
4 - Görömböly, Hejőcsaba	5.108	47,6	5.620	52,4	10.728	100,0
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	4.702	45,5	5.641	54,5	10.343	100,0
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	2.441	48,3	2.611	51,8	5.052	100,0
7 - Avas kelet, Népkert	4.584	46,4	5.305	53,6	9.889	100,0
8 - Avas	13.218	46,5	15.223	53,5	28.441	100,0
9 - Egyetemváros, Ruzsin	1.158	54,1	981	45,9	2.139	100,0
10 - Tapolca	1.519	48,6	1.606	51,5	3.125	100,0
11 - Komlóstető, Vargahegy	2.265	48,2	2.436	51,8	4.701	100,0
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr Új Diósgyőr	17.623	45,2	21.389	54,8	39.012	100,0
13 - Lyukó	509	51,9	472	48,1	981	100,0
14 - Pereces	1.963	49,8	1.981	50,1	3.944	100,0
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	8.706	46,9	9.867	53,1	18.573	100,0
16 - Bükkisztalászló	307	48,6	325	51,4	632	100,0
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	417	49,1	433	50,1	850	100,0
Hajléktalanok	255	88,9	32	11,1	287	100,0
Egyéb övezet	1.330	50,1	1.325	49,9	2.655	100,0
Összesen	85.944	46,7	98.181	53,3	184.125	100,0

Forrás: Nagyvárosok belső tagozódása, Miskolc, 2003.

Ha összehasonlítjuk a 2011-es adatot a korábbi 3 év adataival (lásd 4-es táblázat), akkor látható, hogy a lakosság 2008-hoz képest 2011-re 2,7%-kal csökkent.

4. TÁBLÁZAT: LAKÓNÉPESSÉG ALAKULÁSA MISKOLCON 2008-2010 KÖZÖTT

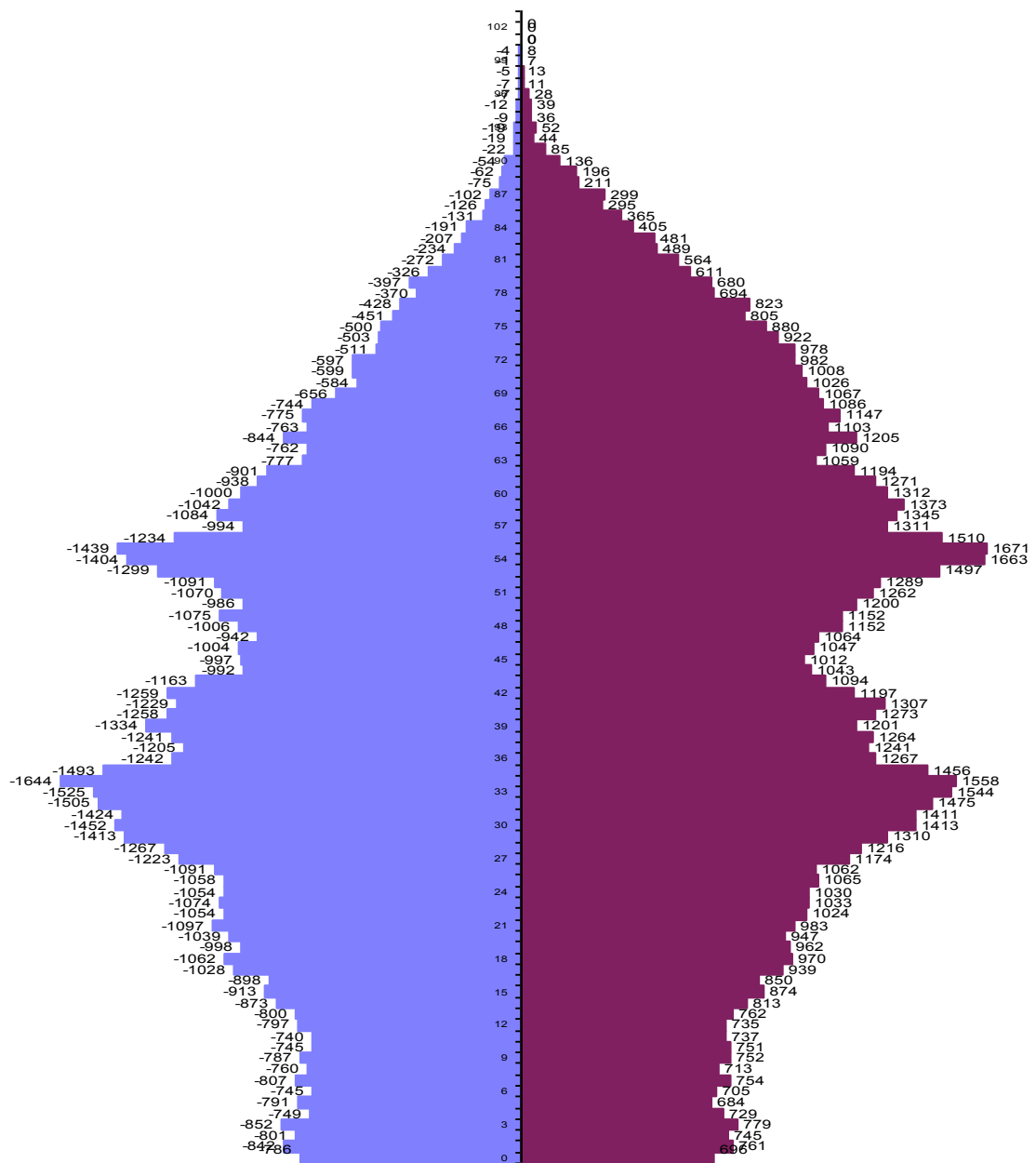
Ssz.	Korcsoportok	2008. január		2009. január		2010. január	
		Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
1	0 - 2 éves	2446	2340	2514	2309	2429	2202
2	3 - 5 éves	2346	2172	2291	2146	2392	2192
3	6 - 13 éves	6466	6148	6308	6005	6181	5909
4	14 - 17 éves	3976	3722	3887	3643	3712	3476
5	18 - 59 éves	51020	53354	50509	52646	50063	52068
6	60 felett	14696	24169	14850	24440	14985	24707
7	Összesen:	80950	91905	80359	91189	79762	90554
8	Összesen:	172855		171548		170316	

Forrás: Szociális koncepció, 2010.

2010. december 31-i adatok szerint a 0-18 éves gyermekek száma 29.819 fő volt. Ez a lakosság 17.5%-a.

A 60 év felettiek száma 2008-ban 38.865 fő (22,5 %), 2010-ben 39.692 fő (23.3%), 2011 januárjában pedig 40.455 fő (24%) volt, azaz 2008-hoz képest az idősek száma 2011-re 1,5%-kal nőtt.

1. ÁBRA: MISKOLC VÁROS KORFÁJA, 2010.

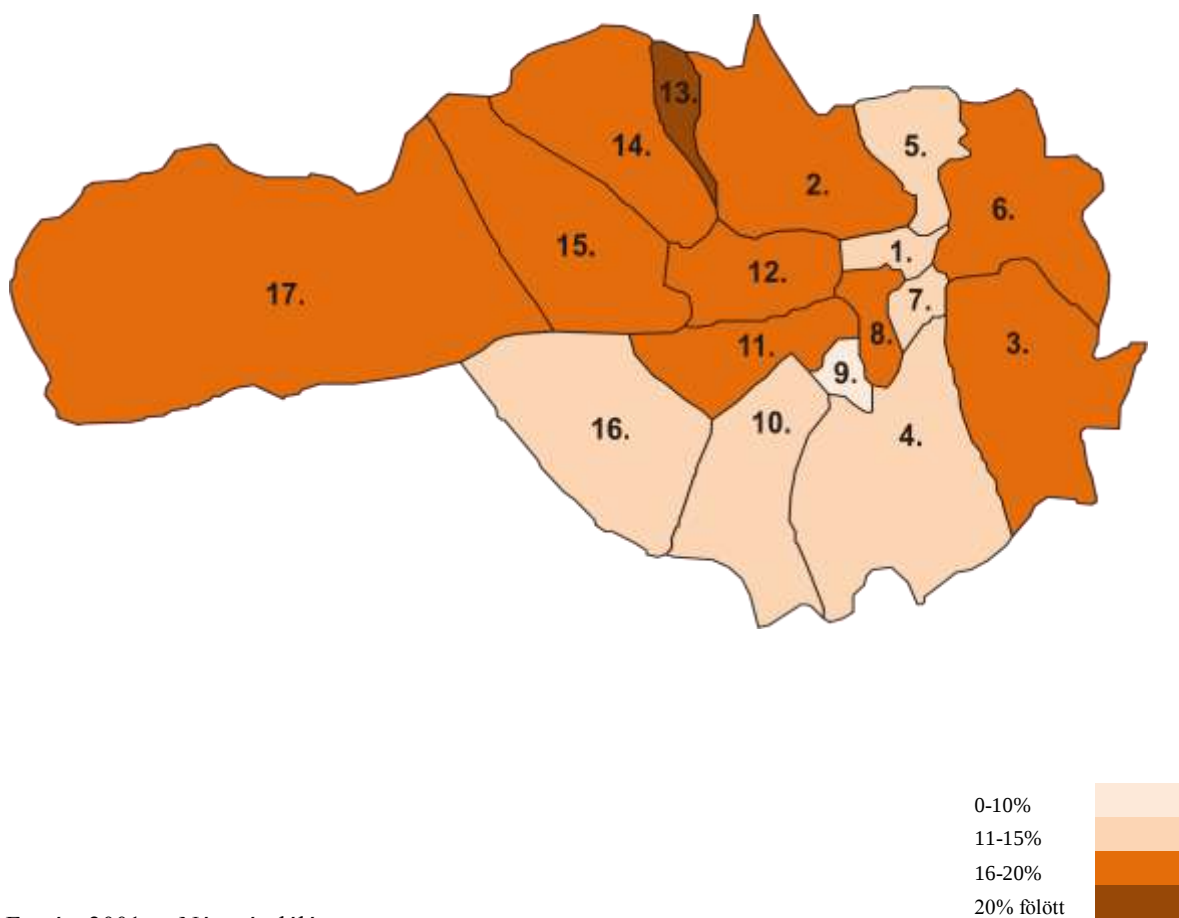

Forrás: KSH, 2010.

A fenti korfa (kék színnel a férfiak, bordóval a nők) alapján is látható, hogy az idősebb korosztályban nőbblet észlelhető.

A 0-14 éves gyerekek aránya Lyukóban a legmagasabb (13) és az egyetemvárosi-ruzsini körzetben (9) a legalacsonyabb.

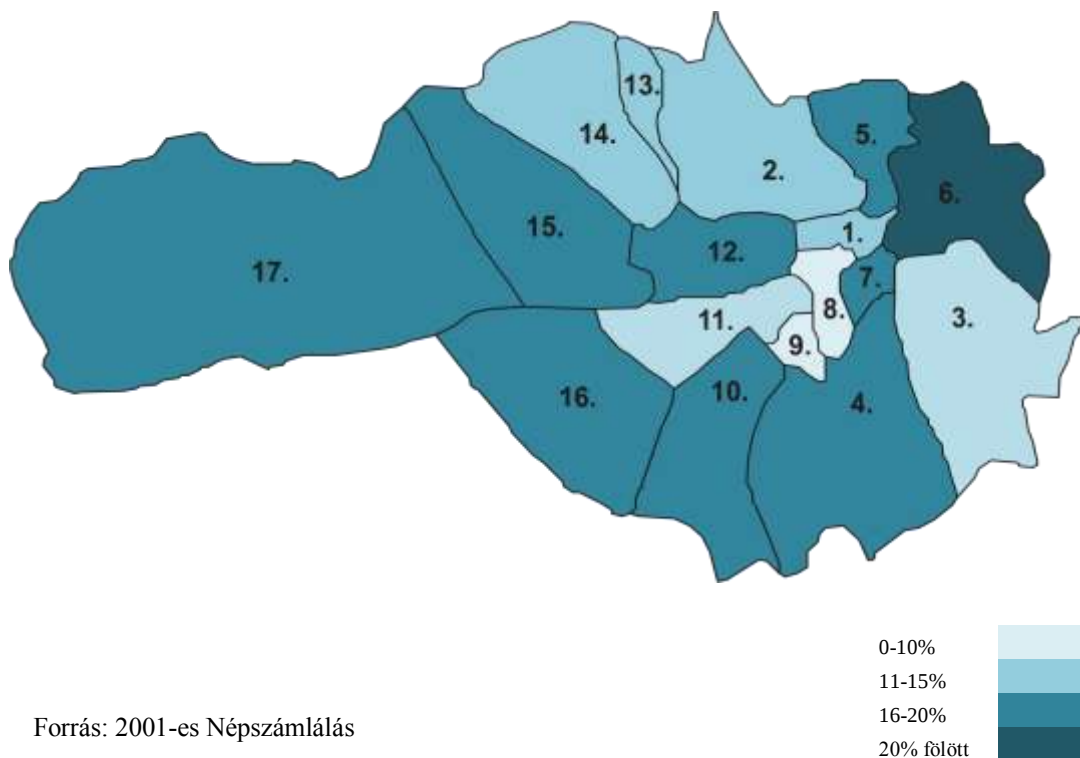
1. TÉRKÉP: A 0-14 ÉVES NÉPESSÉG MEGOSZTLÁSA KÖRZETENKÉNT, AZ EGYES KÖRZETBEN LAKÓK %-ÁBAN

Forrás: 2001-es Népszámlálás

A következő térképről látható, hogy 65 éves és idősebb népesség aránya a 9-es körzetben (Egyetemváros-Ruzsin) és a 8-as, avasi körzetben alacsony. Az időskorúak aránya a 6-os körzetben (Szondi-Csorba telep-Selyemrét-Martintelepi felüljáró) a legmagasabb.

2. TÉRKÉP: A 65 ÉVES ÉS IDŐSEBB NÉPESSÉG MEGOSZTLÁSA KÖRZETENKÉNT, AZ EGYES KÖRZETBEN LAKÓK %-ÁBAN

Forrás: 2001-es Népszámlálás

A következő táblázat *Miskolc népességének iskolai végzettségét* mutatja körzetenkénti bontásban.

5. TÁBLÁZAT: A 7 ÉVES ÉS IDŐSEBB NÉPESSÉG LEGMAGASABB ISKOLAI VÉGZETTSÉG SZERINTI SZÁZALÉKOS ARÁNYA KÖRZETENKÉNT

Körzet	-8	+8	-Közép	+Közép	-Egyetem/ Főiskola	+Egyetem/ Főiskola	Össze- sen
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	13,3	19,6	17,4	29,6	3,7	16,4	100,0
2- Tetemvár, Bodótető,	19,2	21,4	16,1	21,5	3,1	18,7	100,0

Bábonyibérc, Bedegvölgy							
3 - Martin- kertváros, Szirma	18,3	21,2	19,6	27,3	2,6	11,0	100,0
4 - Görömböly, Hejőcsaba	16,3	23,6	18,8	26,7	3,0	11,6	100,0
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	14,7	19,2	16,2	32,7	2,6	14,6	100,0
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	17,0	32,1	18,4	22,7	1,8	8,0	100,0
7 - Avas kelet, Népkert	11,6	14,7	15,9	29,3	4,0	24,5	100,0
8 - Avas	12,8	20,1	24,0	30,5	3,6	9,0	100,0
9 - Egyetemváros, Ruzsin	7,9	7,8	4,7	13,6	57,6	8,4	100,0
10 - Tapolca	14,0	12,0	10,1	30,1	6,4	27,4	100,0
11 - Komlóstető, Vargahegy	18,1	20,4	22,2	28,5	2,0	8,8	100,0
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	15,8	23,7	16,2	28,7	2,1	13,5	100,0
13 - Lyukó	26,9	36,7	21,7	13,0	0,3	1,4	100,0
14 - Pereces	20,6	27,7	22,0	22,00	1,6	6,1	100,0
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	15,4	21,5	17,9	29,7	2,1	13,4	100,0
16 - Bükkszentlászló	20,3	26,5	23,2	22,9	2,1	5,0	100,0
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	20,5	21,7	19,2	24,6	2,4	11,6	100,0
Hajléktalanok	20,8	39,4	29,9	9,5	-	0,4	100,0
Egyéb övezet	24,7	32,2	14,9	17,0	2,3	8,9	100,0
Miskolc összesen	15,2	21,4	18,2	28,4	3,5	13,3	100,0

jelmagyarázat:

-8: 8. osztálynál kevesebb

+8: 8. osztály

-Közép: érettségi nélkül

+Közép: érettségivel

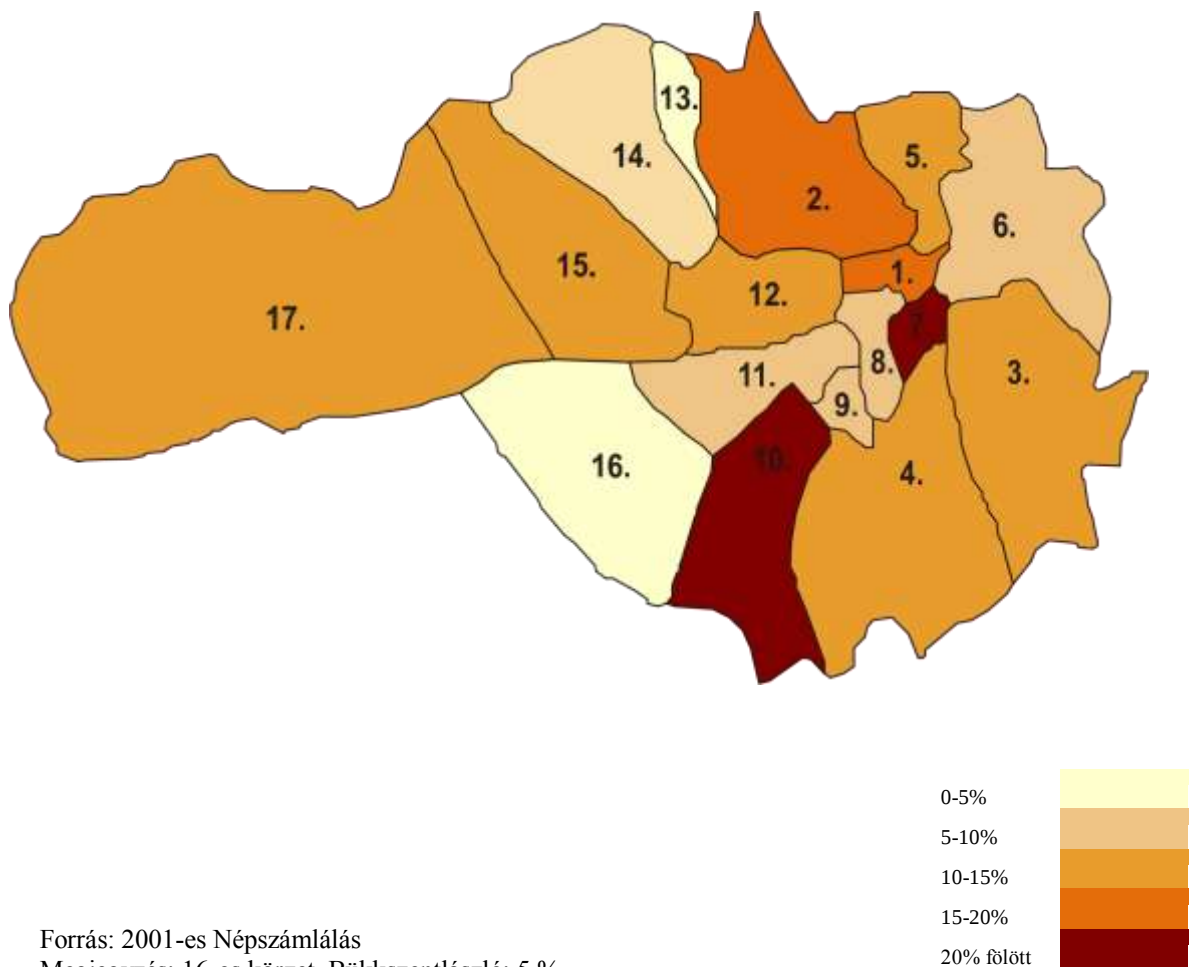
-Egyetem: oklevél nélkül

+Egyetem: oklevéllel

Forrás: 2001-es Népszámlálás

A táblázat alapján elmondható, hogy a lakosság több, mint egyharmadának (36,6%) a legmagasabb iskolai végzettsége a 8 osztály vagy ezalatti végzettség. Az országos adatok a 2001-es Népszámláláskor ebben a két kategóriában: 19,8 illetve 24,2. A középfokú végzettségűek aránya összességében 46,4%, a középiskolai érettségivel rendelkezők aránya 28,4% (az országos adat 21,8%). A felnőtt lakosok közül minden ötödik férfi és minden hetedik nő felsőfokú végzettségű volt a 2001-es Népszámlálás idején Miskolcon (a miskolci adat 13,3%, az országos pedig 11,9%). Ezek az adatok összességében arra utalnak, Miskolc lakosaink iskolázottsága kicsivel jobb, mint az országos átlag (legalábbis 2001-ben jobb volt...).

3. TÉRKÉP: A 7 ÉVES ÉS IDŐSEBB NÉPESSÉG KÖRÉBEN EGYETEMI, FŐISKOLAI OKLEVÉLLEL RENDELKEZŐK %-OS ARÁNYA, KÖRZETENKÉNT

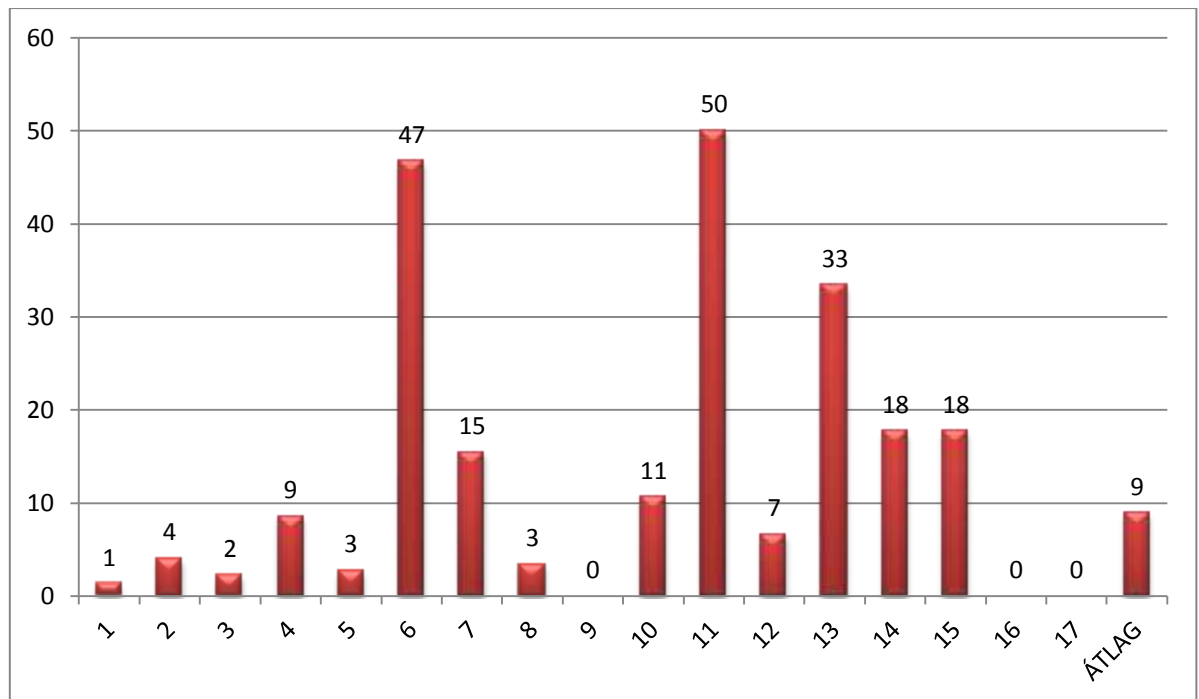
A körzeti adatokat térképes formában is megjelenítve az látható, hogy Miskolctapolcán (10) és az Avas-keleti-Népkerti (7) körzetben kiugróan magas a diplomások aránya, míg Lyukóban (13) és Bükkszentlászlón alacsony.

A kérdőíves kutatás során szeretnénk volna megközelítőleg megállapítani *a roma lakosság arányát* is. Ezt egyrészt önbevallás alapján igyekeztük megtudakolni, másrészt pedig a kérdezőbiztosokat arra kértük, függetlenül a válaszadók etnikai/nemzetiségi önbevallásától, próbálják megbecsülni, interjúalanyuk roma származású volt-e avagy nem. Ezen utóbbi módszert külső kategorizálásnak nevezik, és az a nemzetközi tapasztalat, hogy az önbevallás rendszerint alacsonyabb arányt mutat, mint a külső kategorizálás. E jelenség esetünkben is visszaköszönt: az önbevallás során mintegy 3,4 százalék vallotta magát roma származásúnak,³ míg a külső kategorizálás alapján a minta 9 százalékát gondolták munkatársaink roma származásúnak. Ez az arány körzetenként szintén nagy szóródást mutat (2-es ábra és 5-ös térkép): míg a lillafüredi körzetben (17), Bükkszentlászlón (16), Martin-kertváros–Szirmán (3) vagy a belvárosi körzetben (1) e 9 százalékos átlaghoz képest is alacsony értéket tapasztalni, addig a komlóstetői körzetben (11), Lyukóvölgyben (13) vagy a Szondi telepet is tartalmazó körzetben (6) 30-50 százalékra becsülték a kérdezőbiztosok ezt az arányt.

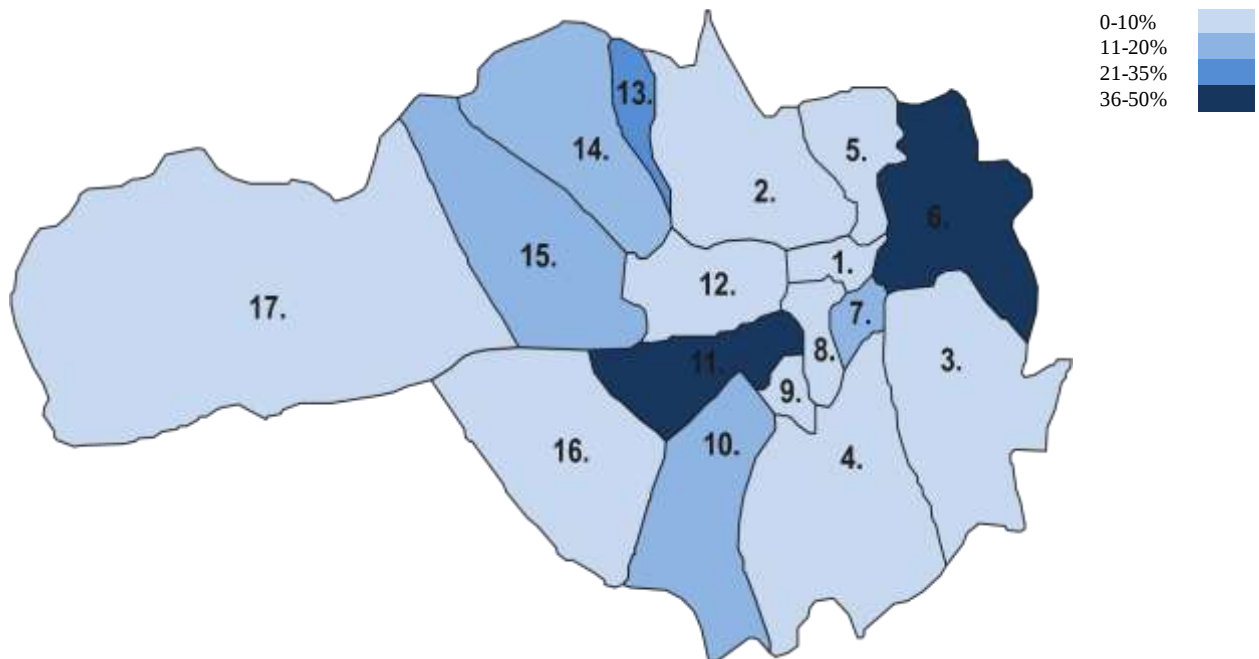
³ Megjegyzendő, hogy a 2001. évi népszámlálás során Miskolcon mintegy 2 százalék vallotta magát cigány nemzetiségűnek (4005 fő a 184125-ből).

2. ÁBRA: ROMÁK BECSÜLT ARÁNYA KÖRZETENKÉNT

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

5. TÉRKÉP: ROMÁK BECSÜLT ARÁNYA KÖRZETENKÉNT

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

Egyházi hovatartozás szempontjából adataink szerint a minta közel fele katolikus és mintegy 15 százaléka protestáns, és valamivel több, mint harmada azt állította, nem tartozik egyetlen egyházhoz sem.⁴ E tekintetben is körzetenként jelentős eltéréseket tapasztalni. Átlagon jóval felüli „ateista” arányt leginkább a szondi telepi körzetben (6), Lyukóvölgyben (13), Perecesen (14), Egyetemváros-Ruzsinban (9) és a tetemvári (2) körzetben találni, a katolikusok a kiliáni - új diósgyőri (12) és bükkszentlászlói körzetekben (16), míg a protestánsok a szirmai (3), lillafüredi (17) és miskolctapolcai (10) körzetekben mutatnak átlagon felüli arányt.

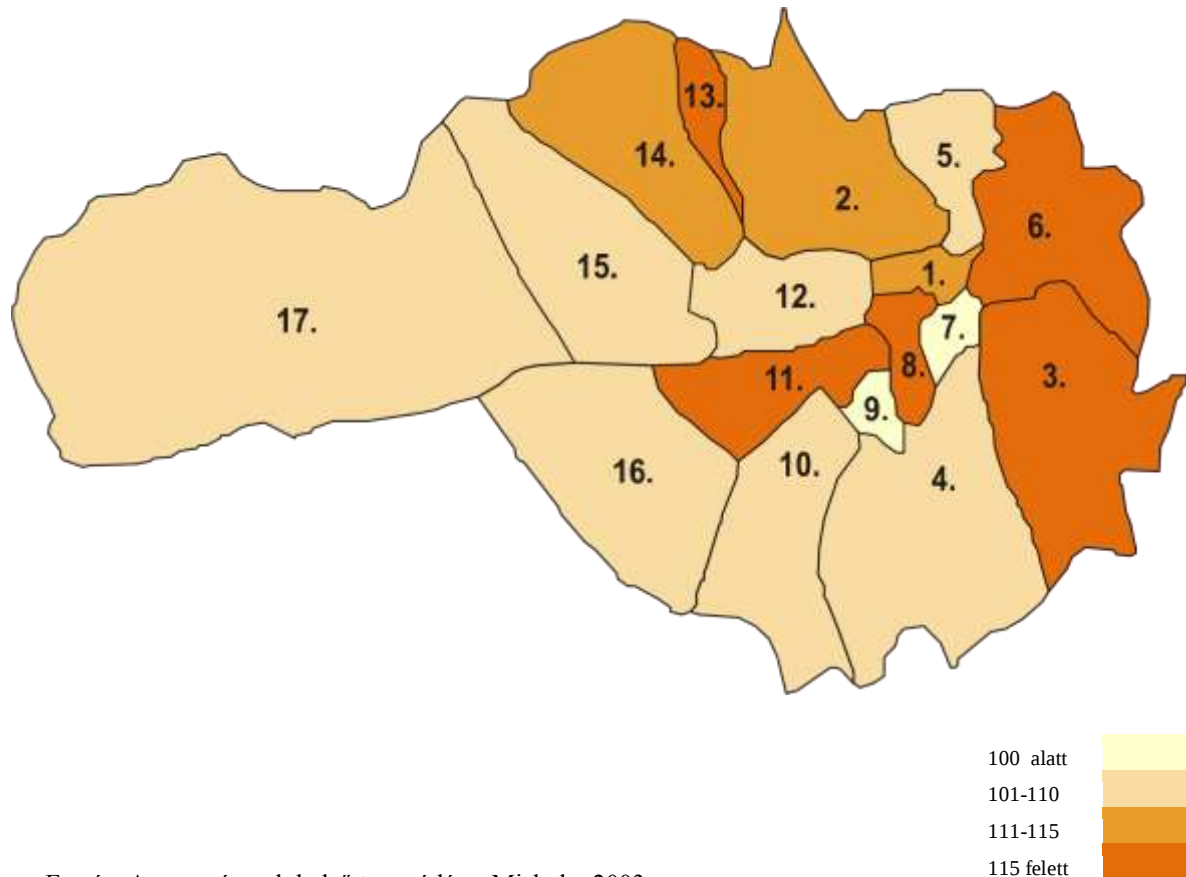
A háztartások mintegy felében két generáció is él, és a leggyakrabban az fordul elő, hogy 3 személy van egy háztartásban. Több generáció együttélése legmarkánsabban a kertvárosi jellegű szirmai körzetben (3), a lillafüredi körzetben (17) és Tapolcán (10) figyelhető meg, míg az ilyen szempontból „legmagányosabb” körzetnek az egyetemváros-ruzsini (9) mutatkozott. Ezzel szoros összefüggésben megállapítható az is, hogy Tapolcán és Bükkszentlászlón magas az egy háztartásban élők átlagos száma, míg a belső körzetekben (1 és 7), illetve a Szentpéteri kapu körzetében (5) jóval átlag alatti az egy háztartásban élők száma.

A megkérdezettek mintegy 70 százalékának van gyereke, és átlagosan 1 (maximum 18 éves, vagy felsőfokú intézménybe járó) gyerek jelenleg is a háztartásban él. A háztartásban élő tanköteles (7-18 év közötti) gyerekek átlagos száma azonban nem éri el az egyet. Akárcsak az előbb tárgyalt együtt élő generációk esetében, e jellemzők mentén is szignifikáns eltéréseket tapasztalni az egyes körzetek között. Megjegyzendő, a tanköteles korú gyerekek számát tekintve Pereces (14), az Avas (8), illetve Görömböly-Hejőcsaba (4) emelkedik ki.

A 2001-es Népszámlálás adatait körzetekre vetítve az látható, hogy a 100 családra jutó gyerekek száma kétféle körzettípusban magas: abban, amelyik inkább a szegényebb, romák által sűrűbben lakott (13-as), illetve abban, amelyben a családi házak megfizethetők fiatal, gyereket vállaló középosztálybeliek számára (pld. 3-as, 11-es).

⁴ A 2001. évi népszámlálási adatokhoz képest mintánk kissé felülreprezentált az egyházhoz nem tartozók tekintetében, és néhány százalékkal alulreprezentált a protestánsok vonatkozásában. Elméletileg azonban az sem zárható ki, hogy 10 év alatt egyfajta szekularizációs folyamat is lezajlott.

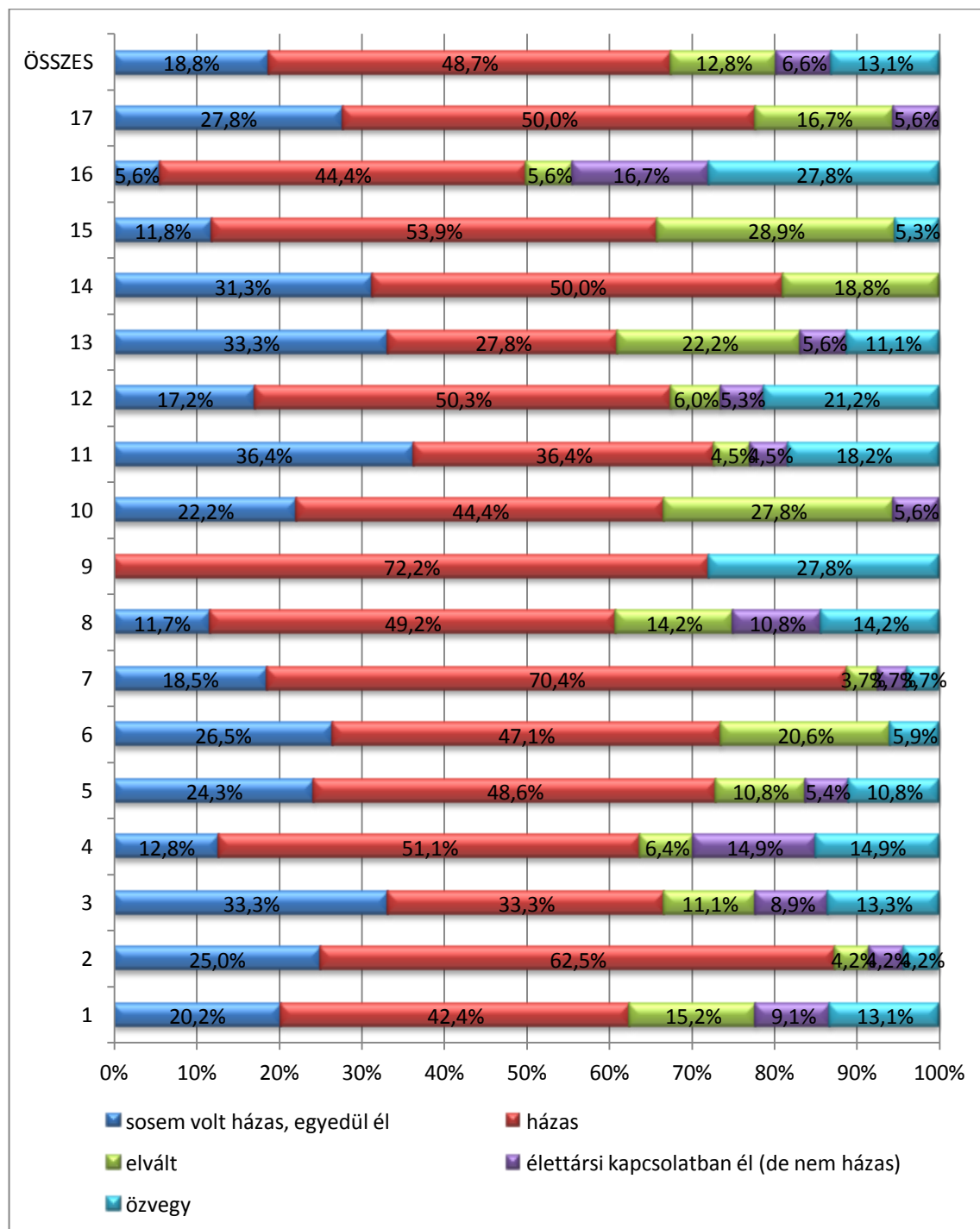
6. TÉRKÉP: 100 CSALÁDRA JUTÓ GYERMEKEK SZÁMA KÖRZETENKÉNT

Forrás: A nagyvárosok belső tagozódása, Miskolc, 2003.

Felmérésünk alapján a felnőtt lakosok közel fele házas és további 6-7 százalék élettársi kapcsolatban él. Adataink szerint a felnőtt lakosság mintegy 13 százaléka elvált, és körülbelül ugyanekkora az özvegyek aránya. Közel minden ötödik személy ugyanakkor azt állította, hogy még sosem volt házas és egyedül él. A családi állapot körzetenként változik (ld. 3. ábra) és szignifikánsan összefügg az életkorral is. Az egyedülállók a legfiatalabbak, az özvegyek értelemszerűen a legidősebb generációhoz tartoznak, a házasok átlagos életkora valamivel magasabb, mint az elváltaké, akik amúgy éppen a minta átlagéletkorával azonos szintet mutatnak (48,7 év).

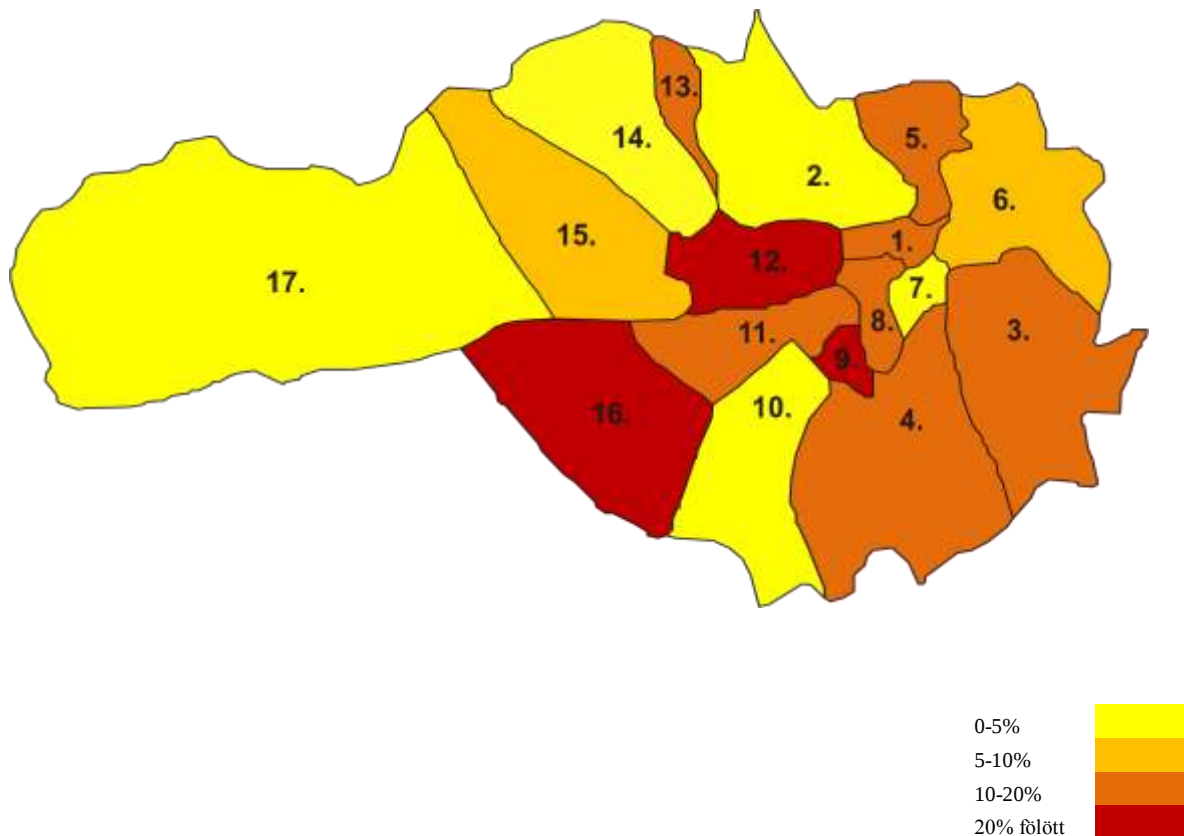
3. ÁBRA: CSALÁDI ÁLLAPOT KÖRZETENKÉNT

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

A következő térkép az özvegyek százalékos arányát mutatja be körzetenként.

7. TÉRKÉP: ÖZVEGYEK ARÁNYA KÖRZETENKÉNT

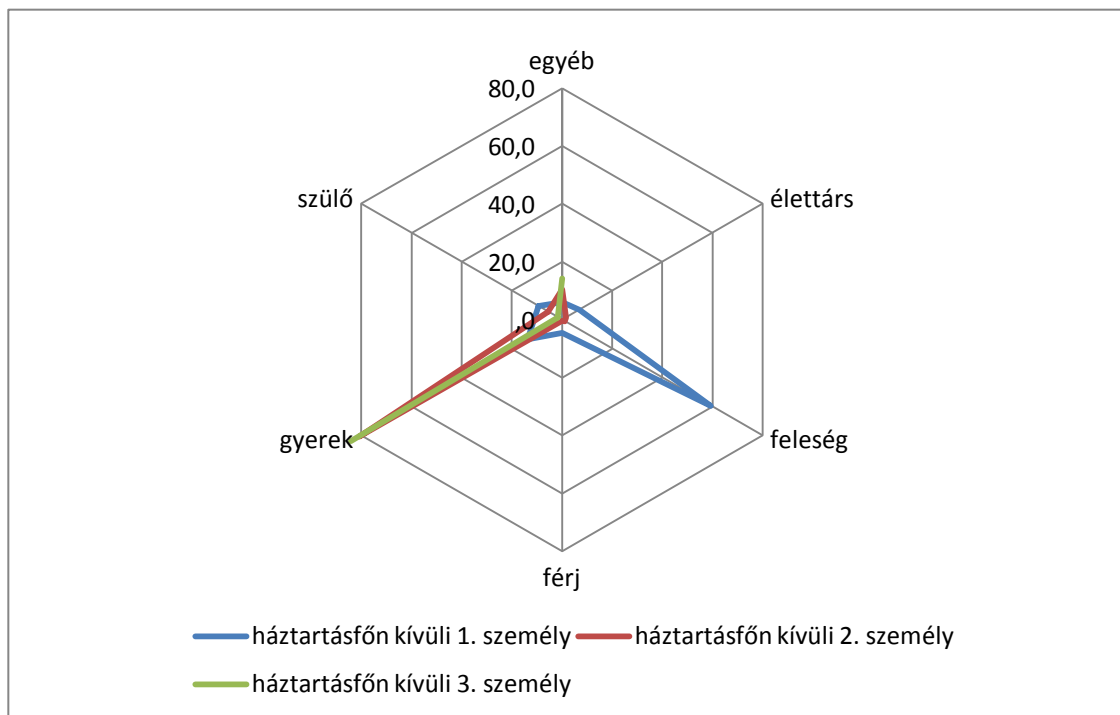
Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

Mivel az özvegyek főképp az idősebb korosztály köréből (női felülreprezentáltsággal) kerülnek ki, a térkép alapján az egyetemvárosi-ruzsini (9), a bukkszentlászlói (16) és a kiliáni (12) körzetben él a legtöbb idős ember.

A háztartások összetételét vizsgálva megállapíthatjuk, hogy közel negyedükben a háztartásfők egyedül élnek, mintegy 54 százalékában csak két személy, 76 százalékában pedig három személy él egy helyen. Adataink jól szemléltetik azt, hogy Miskolcon a nukleáris családmodell érvényesül: a háztartásfőn kívüli első együtt élő személy 60 százalékban a feleséget jelenti, a 2. és 3. személy (a háztartások 3. és 4. tagja) pedig 80 százalékban a gyerekeket jelenti. Érdekes azonban megállapítani, hogy minél több személy él a háztartásban, az nem a generációk együttélését jelenti, hanem valamilyen

más rokoni szállal kapcsolódó személy jelenlétére utal (az „egyéb” kategória értéke, és nem a szülők aránya növekszik – ld. 4. ábra)

4. ÁBRA: A HÁZTARTÁSBAN EGYÜTT ÉLŐ SZEMÉLYEK HÁZTARTÁSFŐHÖZ VISZONYÍTOTT POZÍCIÓJA

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

A háztartásfők, illetve a feleségek átlagéletkora magasabb a populációhoz képest: előbbinél 53, utóbbinál pedig 50 év. Megállapíthatjuk ugyanakkor azt is, hogy az egyedül élő háztartásfők idősebbek, mint a párral és/vagy családdal élők (58,4 illetve 51,4 év). Ez ugyanakkor előre vetíti azt is, a háztartásfők alcsoportjai más jellemzők mentén is eltérnek. És valóban, arra a kérdésre, hogy jelenleg miből élnek, kiderül: az egyedül élő háztartásfők több mint fele (53 százalék) nyugdíjas, míg ez az arány a nem egyedülállóknál csak egynegyedre eszik ki. A háztartásfők és a feleségek körében is a főállásban dolgozók aránya mintegy 55 százalékos (6. táblázat). Megállapítható továbbá az is, hogy a nők körében a munkanélküli ellátásban részesülők, a háztartásfők körében pedig a nyugdíjasok, illetve a közelebről meg nem nevezett „egyéb” kategóriából (véltetően valamiféle fekete és/vagy szürkegazdasághoz kapcsolódó tevékenységből) élők aránya magasabb.

6. TÁBLÁZAT: A HÁZTARTÁSFŐK ÉS FELESÉGEIK MEGÉLHETÉST BIZTOSÍTÓ TEVÉKENYSÉGI FORMÁJA

Miből él jelenleg?	„feleség”	háztartásfő
kizárólag főállása van	55,2	54,7
kizárólag alkalmi munkája van	1,1	2,6
a főállásán kívül egyéb munkája is van	0,0	2,1
kizárólag nyugdíjas	24,0	31,1
nyugdíja mellett dolgozik	2,0	2,4
eltartja párja, szülei	3,3	0,1
kizárólag gyermekneveléshez kapcsolódó juttatást kap	6,3	0,1
gyes mellett főállásban dolgozik	0,8	0,0
munkanélküli ellátást kap	4,6	2,1
kizárólag alkalmi üzletekből (pld. lakáskiadás, vagyonából)	0,0	0,1
egyéb	2,7	4,6
ÖSSZESEN	100,0	100,0

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

A kutatás során külön kérdésblokkal vizsgáltuk a *munkanélküliek helyzetét*. Módszertani megjegyzésként azonban fontos rögzítenünk, hogy a fenti (6. számú) táblázatban szereplő munkanélküli ellátásban részesülők aránya legalább 2 szempontból nem fedi a teljes munkanélküliséget: egyrészt azért, mert csak két kiemelt csoport (a háztartásfők és „feleségek”) adatait ismertettük, másrészt a teljes munkanélküliség nem csak a munkanélküli ellátásban részesülők számát fedi.

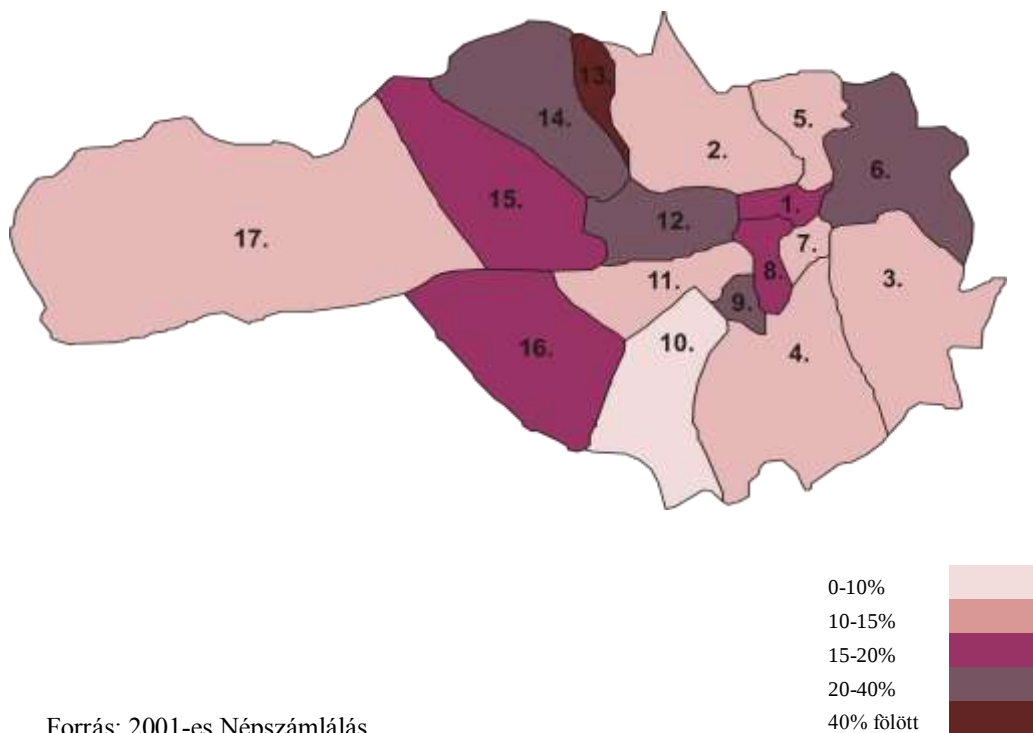
A hivatalos adatok⁵ szerint 2011. júniusban Miskolcon 11869 álláskereső szerepelt a nyilvántartásban, ami 11,5 százalékos relatív (azaz a munkavállalási korú népességhez viszonyított) arányt jelent. Az egyes háztartások tagjaira vonatkozóan részletesen kitértünk a munkanélküliséggel kapcsolatos jellemzőkre: a munkanélküliség időtartamára, a munkaügyi központban való regisztrálására stb. Ezen adatok alapján azt találtuk, hogy a háztartásokban élők 14 százaléka munkanélküli, és ezek 83 százalékát (az összminta 11,6 százalékát) vették nyilvántartásba a munkaügyi központban. Látható,

⁵ Lásd: Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya az állandó lakóhelyük szerint. 2011.06.20-i állapot.
http://www.munka.hu/engine.aspx?page=full_afsz_stat_telepules_adatok_2011

adataink e vonatkozásban hajszálpontosan megegyeznek a hivatalos statisztikákkal, és érdemes megvizsgálni e mutató körzetenkénti megoszlását is.

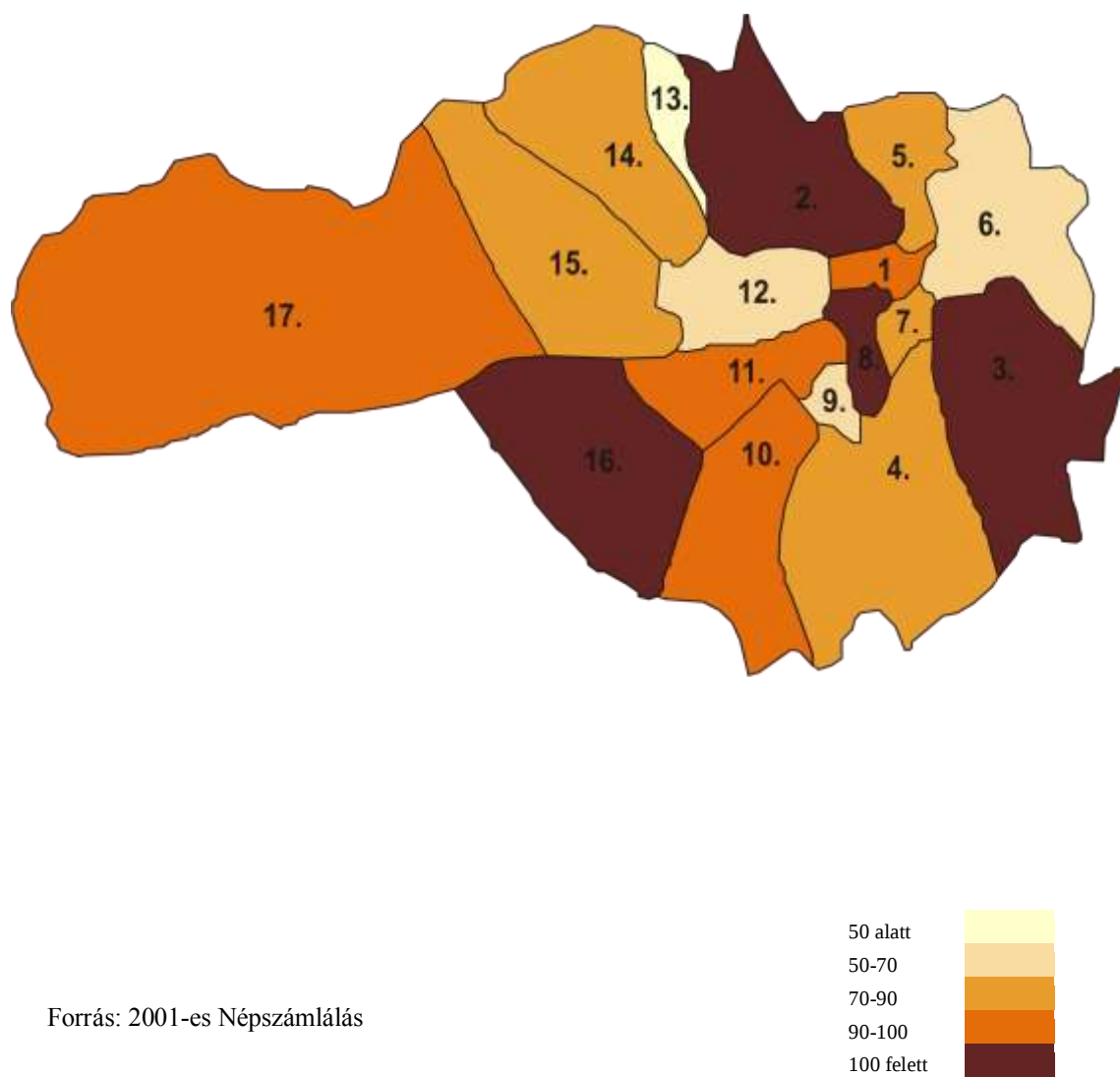
A munkanélküliek városi körzetek szerinti megoszlását vizsgálva, láthatjuk, hogy a munkanélküliség által leginkább sújtott területnek Lyukóvölgy (13), Pereces (14), a Kilián-Békeszálló-Muszkás-Győri kapu-Új Diósgyőr (12) körzet, az Egyetemváros-Ruzsin körzet (9) és a Szondi-Csorba telep-Selyemrét-Martintelepi felüljáró körzet (6) tekinthető. Az sem meglepő, hogy saját eredményeink és a 2001-es Népszámlálás eredményei is azt mutatják, hogy Miskolctapolca (10) körzetében él a legkevesebb munkanélküli.

8. TÉRKÉP: MUNKANÉLKÜLISÉGI RÁTA KÖRZETENKÉNT (%)

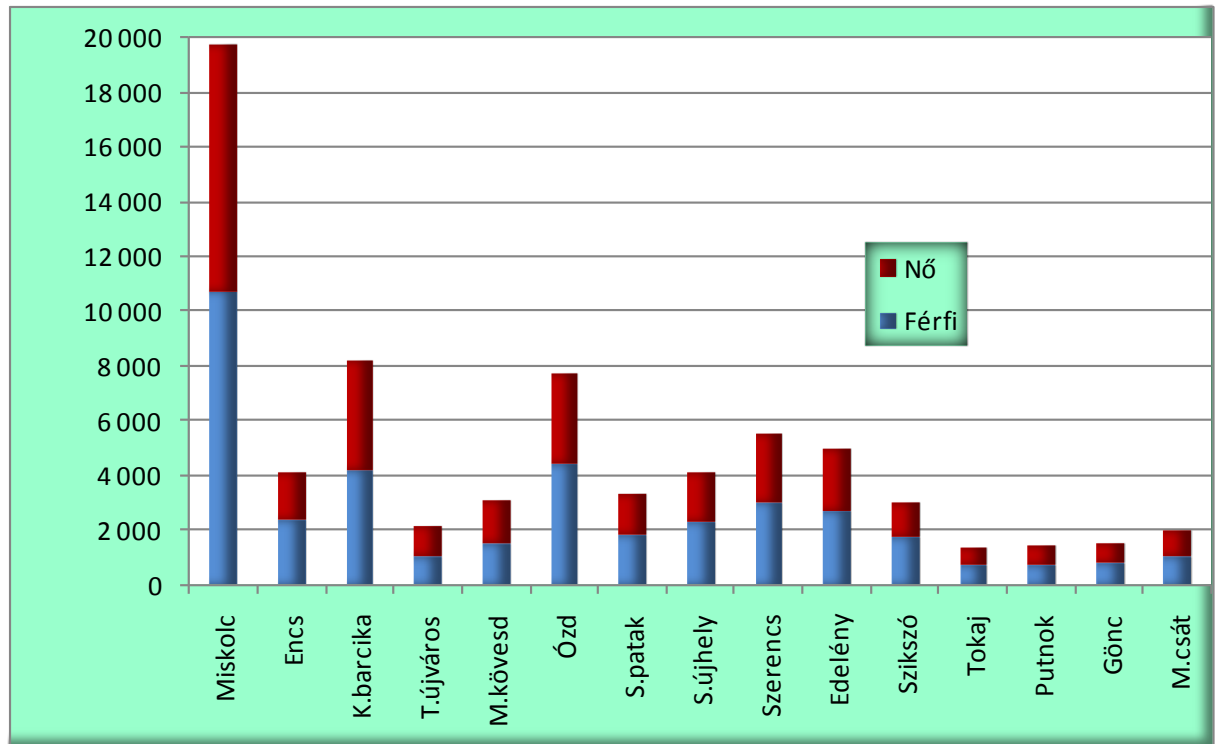
A fentiekkel összhangban a következő térképen láthatóan a 100 háztartásra jutó foglalkoztatottak száma azokban a körzetekben a legkisebb, ahol magas a munkanélküli ráta.

9. TÉRKÉP: 100 HÁZTARTÁSRA JUTÓ FOGLALKOZTATOTT

A következő ábrán pedig a regisztrált álláskeresők számának alakulását és ezen belül a férfiak és nők arányát láthatjuk a Megye egyes városaiban.

5. ÁBRA: REGISZTRÁLT ÁLLÁSKERESŐK SZÁMA 2011. ÁPRILISBAN

Forrás: Munkaerő-piaci helyzetkép Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Megyei Munkaügyi Központjának jelentése, 2011. június.

II. 2. Lakás, lakóköznyezet

Miskolc lakosságának közel fele (46 százalék) lakótelepi lakásban (ez az adat a 2001-es Népszámláláskor 59,4 százalék volt), közel harmada (29 százalék) iker vagy családi házban, és mintegy 6 százalék új építésű társasházban él. A lakások kb. 88 százalékban saját tulajdonban vannak, 7 százaléknak más a tulajdonosa, a többi 5 százalék önkormányzati vagy közületinek számít.

Adataink szerint a városlakók közel 2 százaléka telepi vagy nem lakás céljából épült ingatlanban lakik (ez az adat megegyezik a 2001-es Népszámlálás miskolci felméréseinek adataival) amely arányt, ha kivetítünk az összlakosságra, azt mondhatjuk, hogy mintegy 3000 felnőtt vagy legalább másfélezer család és gyerekei élnek mélyszegénységben. Ezen állításunkat tovább erősítik a lakás alapvető infrastrukturális ellátottságára vonatkozó adatai (ld. 7. táblázat), amelyekből kiderül, hogy a lakások közel 5 százalékában nincs vízöblítéses WC és szennyvíz csatorna bekötés, mintegy 2-3 százalékában pedig nincs fürdőszoba és folyóvíz sem (ez az arány szintén egybecseng a 2001-es Népszámlálás miskolci adataival).

7. TÁBLÁZAT: A LAKÁSOK INFRASTRUKTURÁLIS ELLÁTOTTSÁGA

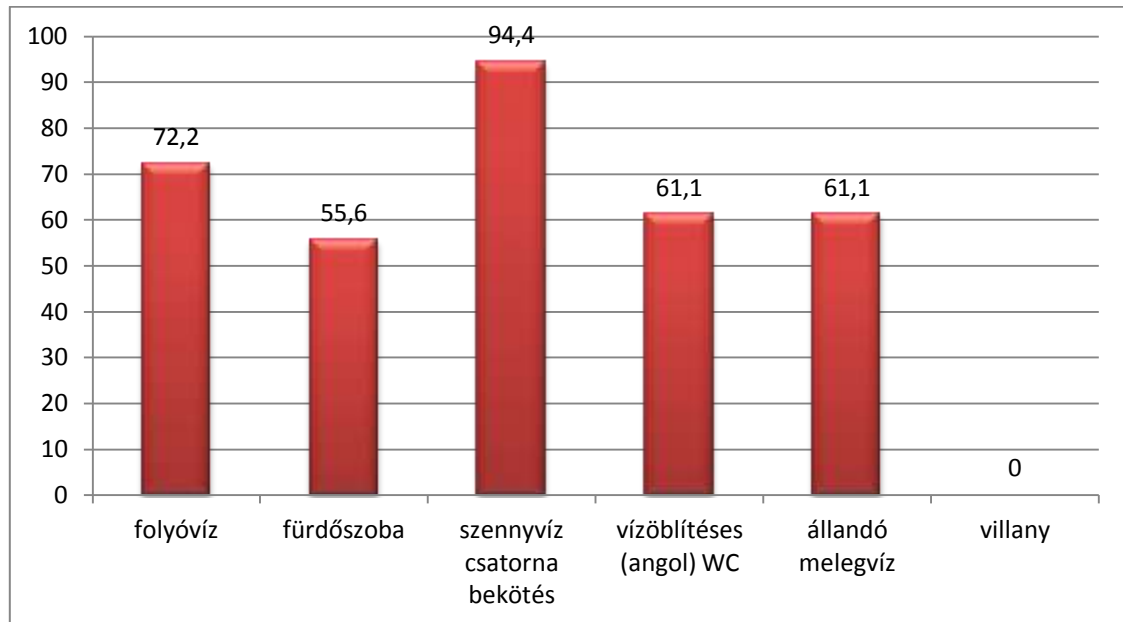
	Van-e a lakásukban?	van (%)
1	folyóvíz	97,6
2	fürdőszoba	96,9
3	szennyvíz csatorna bekötés	95,4
4	vízöblítéses (angol) WC	95,2
5	állandó melegvíz	96,3
6	villany	99,8

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

A lakások ellátottságát körzetek szerint vizsgálva egyértelmű, hogy a leghátrányosabb helynek Lyukóvölgy számít (13). Itt (ld. 6. ábra) a lakások fele-háromnegyede nem rendelkezik az alapvető higiéniai szükségletekhez nélkülözhetetlen kommunális ellátottsággal. Kivételt az áramszolgáltatás jelenti, amelynek itt van ugyan

lefedettsége, ám ugyanakkor láthatjuk azt is, hogy szennyvízcsatorna bekötést csak elvétve találunk.

6. ÁBRA: AZ INFRASTRUKTURÁLIS ELLÁTOTTSÁGGAL NEM RENDELKEZŐ LAKÁSOK – LYUKÓVÖLGY (%)

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

A lakások átlagoson két szobával és egy félszobával rendelkeznek, alapterületük 74 négyzetméter (a 2001-es Népszámlás adatai szerint Miskolcon akkor 63 négyzetméter volt) de meglehetősen nagy eltéréseket tapasztalni az egyes vonatkozó válaszok között:⁶

A lakások alsó kvintilise (egyötöde) maximum 50 négyzetméteres, a felső kvintilisbe tartozó lakások pedig legalább 95 négyzetméteresek.

A lakások körzetenkénti mérete is szignifikáns eltéréseket mutat (ld. 8. táblázat). A legmagasabb átlagos lakásméretet Tapolcán találni (10) (a 2001-es Népszámlálás adatai is ezt mutatták) de jóval átlag fölötti értéket mutatnak a Tetenvár-Bábonyiérc körzet (2) és Martin kertváros-Szirmai (3) körzetek is. A szórásokat vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a leghomogénebb lakásméretet az avasi lakótelepi (8) és a lyukóvölgyi lakások (13), a legnagyobb eltéréseket pedig a Tetenvár-Bábonyiérc-Bedegvölgy-Bodótetői (2) körzetek mutatják (ez utóbbi nem meglepő, hiszen ebben a

⁶ Szórás: 44,9 négyzetméter.

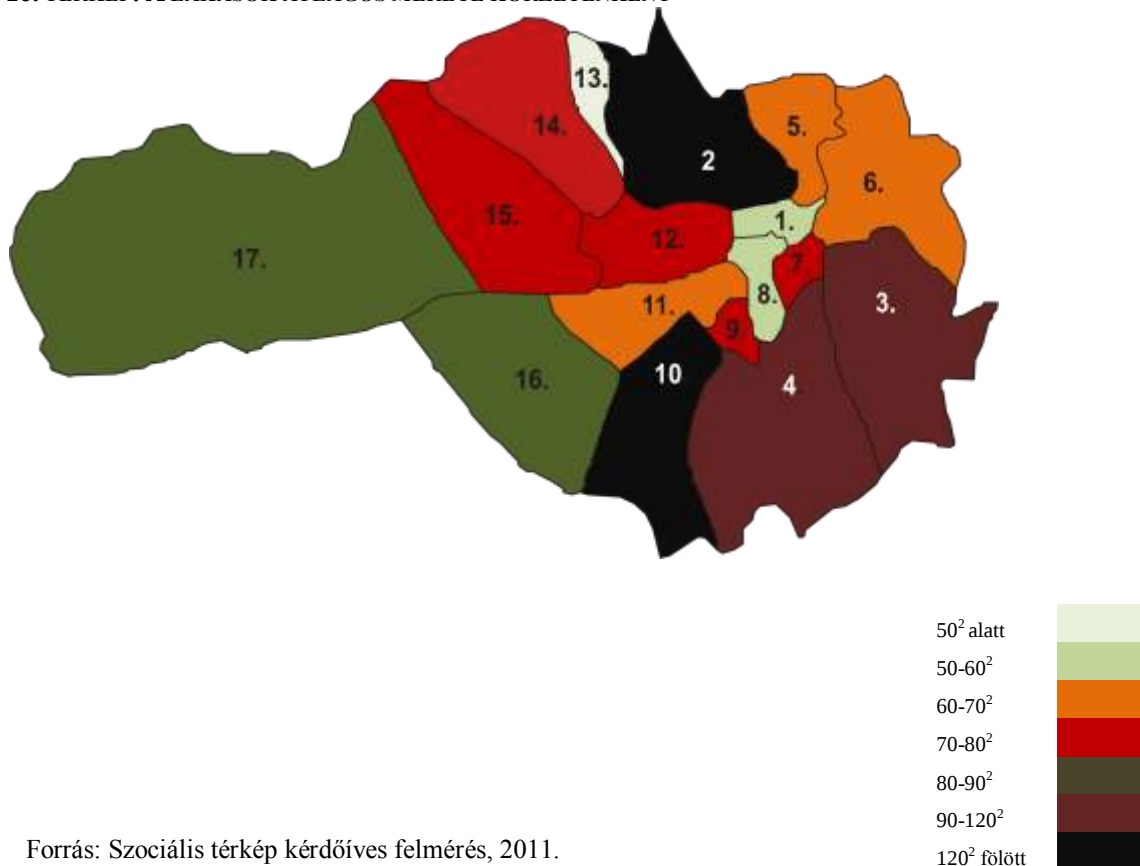
körzetben az egészen alacsony komfortfokozatú lakástól az új építésű családi házig és lakóparkig minden megtalálható).

8. TÁBLÁZAT: LAKÁSOK ÁTLAGOS MÉRETE KÖRZETENKÉNT

Körzet	Átlag	Szórás
1	57,6	17,9
2	138,7	153,0
3	111,2	42,4
4	98,4	52,6
5	62,5	27,2
6	64,8	12,8
7	75,3	23,6
8	55,4	9,1
9	77,8	50,4
10	159,5	78,8
11	69,7	24,5
12	70,2	30,1
13	46,8	16,8
14	76,5	30,6
15	73,8	40,0
16	84,4	45,4
17	84,8	32,3
Összes	74,3	44,9

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

10. TÉRKÉP: A LAKÁSOK ÁTLAGOS MÉRETE KÖRZETENKÉNT

A lakások több mint felében (54 százalék) központi fűtés van (a 2001-es Népszámláláskor ez az arány 67% volt), és közel harmadában egyedi gázkazánnal vagy gázkonvektorral fűtenek. A fával, szénnel vagy vegyesen üzemeltetett egyedi kazán vagy kályha a lakások mintegy 13 százalékában van. Ez az arány azonban a más lakásspontok szerint is hátrányosnak minősülő Perecesen (14) és Lyukóvölgyben (13) eléri a 70-75 százalékot is, de hasonlóan magas Bükk-szentlászlón (16) is.

A kérdőívben kitértünk a háztartások különféle javakkal és szolgáltatásokkal való ellátottságára. Az általunk megkérdezett javak közül a mikrohullámú sütő, mosógép, mobiltelefon és kábeltevé tűnt a legelterjedtebbnek (színes tévé létre nem kerdeztünk rá), míg értelemszerűen a drágább és luxuscikkek számító javak, szolgáltatások jóval kisebb, 7 százalék és az alatti értékeket mutatnak. A különféle javakból egy egységes ellátottsági indexet létrehozva, megállapíthatjuk, hogy a negatív póluson Lyukóvölgy (13), a pozitív póluson pedig a tapolcai (10) és lillafüredi körzet (17) áll.

9. TÁBLÁZAT: A HÁZTARTÁSOK ELLÁTOTTSÁGA

Rendelkeznek-e az alábbiakkal?	Igen (%)
mikrohullámú sütő	91,2
automata mosógép	90,6
mobil telefon	90,2
kábeltévé	86,0
személyi számítógép	73,7
DVD lejátszó	69,7
2 évnél idősebb autó	58,6
hifi torony	47,9
parabola antenna	31,9
mosogatógép	15,6
nyaraló/hétvégi ház	12,0
termőföld	9,2
sporteszközök (100 ezer Ft felett)	7,4
100 ezer Ft feletti munkagép	5,5
műhely/iroda	4,1
üzletrész/üzlet	3,3
2 évnél fiatalabb autó	3,0
szauna	1,5
bejárónő/takarítónő	1,5

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

A megkérdezettek lakókörnyezetének biztonságát egy ötfokú skálán mértük (1 – egyáltalán nem biztonságos; 5 – nagyon biztonságos) és megkértük a válaszadókat, hogy ők ennek alapján értékeljék azt. Városi szinten ez érték az inkább biztonságos tartományba mutató szintet ér el (3,5), de körzetenként ezúttal is jelentős eltéréseket tapasztalni: Lyukóvölgy (13) Percses (14) de kisebb mértékben az Avas (8) és Tetenvár-Bedegvölgy-Bodótető-Bábonyibérc (2) is átlag alatti közbiztonságot mutat, míg a legbiztonságosabbnak a lillafüredi körzet (17) és Miskolctapolca (10) tűnik.

A felnőtt lakosság mintegy harmada (minimum első generációs, azaz) nem miskolci születésű, és közel 38 százaléknak a szülei sem itt születtek. A nem Miskolcon születettek átlagosan 28,5 éve már itt élnek. A városba való vándorlás mondhatni folyamatos: a nem miskolci születésűek közel negyede az elmúlt 10 évben érkezett a városba, és mintegy 40 százaléka pedig az utóbbi 20 évben.

A városba költözők zöme (61 százaléka) azonban szintén a megyéből érkezett, és további 9-10 százaléka Hevesből, illetve Szabolcsból jött Miskolcra. A Miskolcra beköltözöttek hasonulnak a „helyiekhez”, ugyanis függetlenül attól, hol születtek, a lakosság mintegy 85 százaléka állította azt, szeret itt élni. Ennek ellenére mégis közel negyedük azt is állította, tervezi, hogy elköltözik, és ez szintén független attól, hogy valaki Miskolcon született-e avagy sem. Az elköltözni vágyók elsősorban azok közül kerülnek ki, akik nem is szeretnek itt élni, de érdekes módon azok körében, akik amúgy szeretnek a városban élni mintegy 12 százaléka tervezi, hogy elköltözik Miskolcra (talán megfelelő munkahelyek és lehetőség esetén itt maradnának).

II. 3. Anyagi, szociális helyzet és szabadidő

Felmérésünk szerint a háztartások mintegy kétharmadában *legalább egy személy rendszeres alkalmazotti fizetést kap*, bő harmadában (35 százalék) pedig legalább egy öregségi nyugdíjas él. Arra a kérdésünkre, *hogyan az elmúlt egy hónapban más jellegű bevételeik volt-e*, azt a választ kaptuk, hogy a háztartások közel 6 százalékának volt vagyonból és mintegy 3 százalékának szerencsejátékból származó jövedelme is. (ld. 10. táblázat). Vagyon alapú jövedelem aránya adataink szerint leginkább az Egyetemváros-Ruzsin körzetben (9) kimagasló, míg a szerencsejátékból származó jövedelemről leginkább Lyukóvölgyben (13), a Szonditelep-Selyemrét körzetben (6) és az Ávas kelet-Népkert körzetben (7) számoltak be.

10. TÁBLÁZAT: HÁZTARTÁSOK TÖBBLETBEVÉTELEINEK ALAKULÁSA

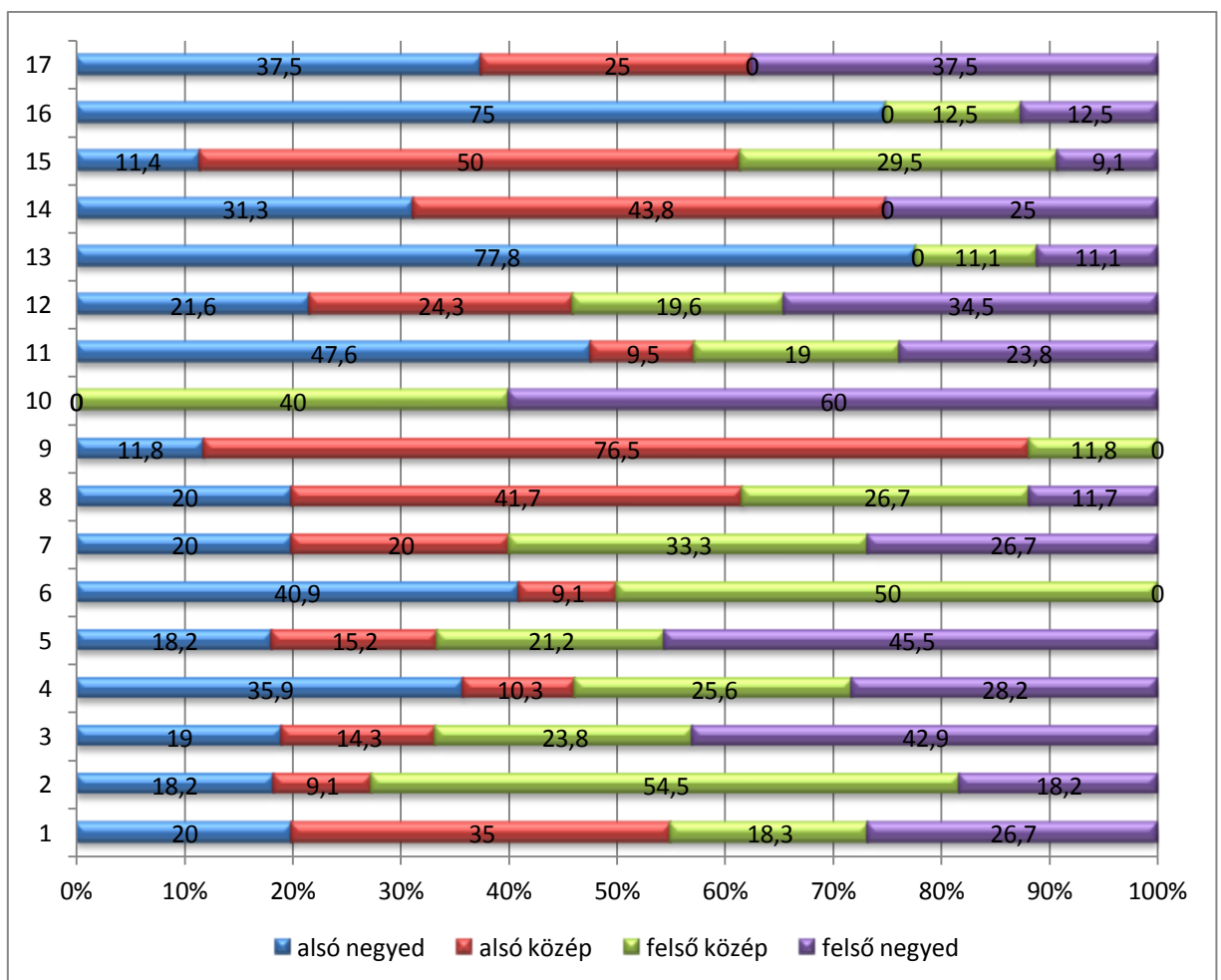
Az előző hónapban volt-e az Önök háztartásának?		igen, volt (%)
1	vagyonból származó jövedelem	5,8
2	szerencsejátékból származó jövedelem	2,8
3	termékértékesítésből származó jövedelem	1,5
4	bérbeadásból származó jövedelem	3,0

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

A megkérdezett és a háztartás jövedelmi viszonyait firtató kérdéseinkre 33, illetve 31 százalékos volt a válaszmegtagadás. E korlátokat figyelembe véve, az érvényes válaszok alapján azt lehet megállapítani, hogy a megkérdezettek havi nettó jövedelme átlagosan mintegy 105.000 forint, a háztartás havi nettó bevétele pedig átlagosan 180.000 forint. Az átlagok mögött azonban komoly társadalmi-gazdasági különbségek húzódnak meg: a háztartások alsó negyede átlagosan mintegy 80.000, a felső negyede pedig 303.000 forintból gazdálkodik.

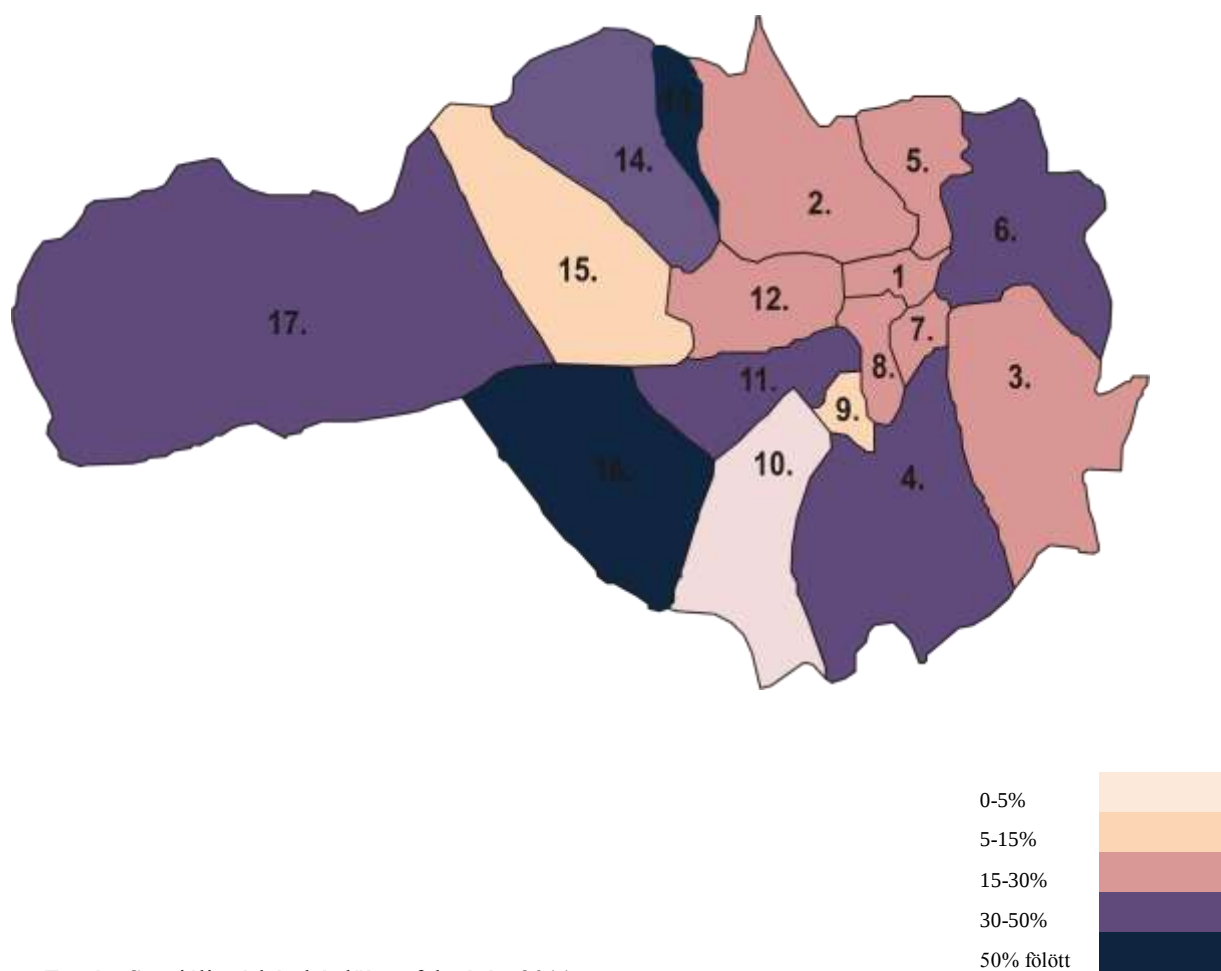
Körzetek szerint (ld. 7. ábra) szintén jelentős eltérések vannak: míg Lyukóvölgyben (13) például a háztartások több mint háromnegyede (78%) az alsó jövedelmi negyedbe esik, addig ez az arány Szirma-Martin-kertvárosban (3), az egyetemvárosi körzetben (9), a Szentpéteri kapu-Zsarnai telepen (5) nem éri el a 20 százalékot sem, Tapolcán (10) pedig alsó két negyedbe mondhatni senki sem került bele.

7. ÁBRA: HÁZTARTÁSOK JÖVEDELMI KVARTILISEI KÖRZETENKÉNT (SZÁZALÉK)

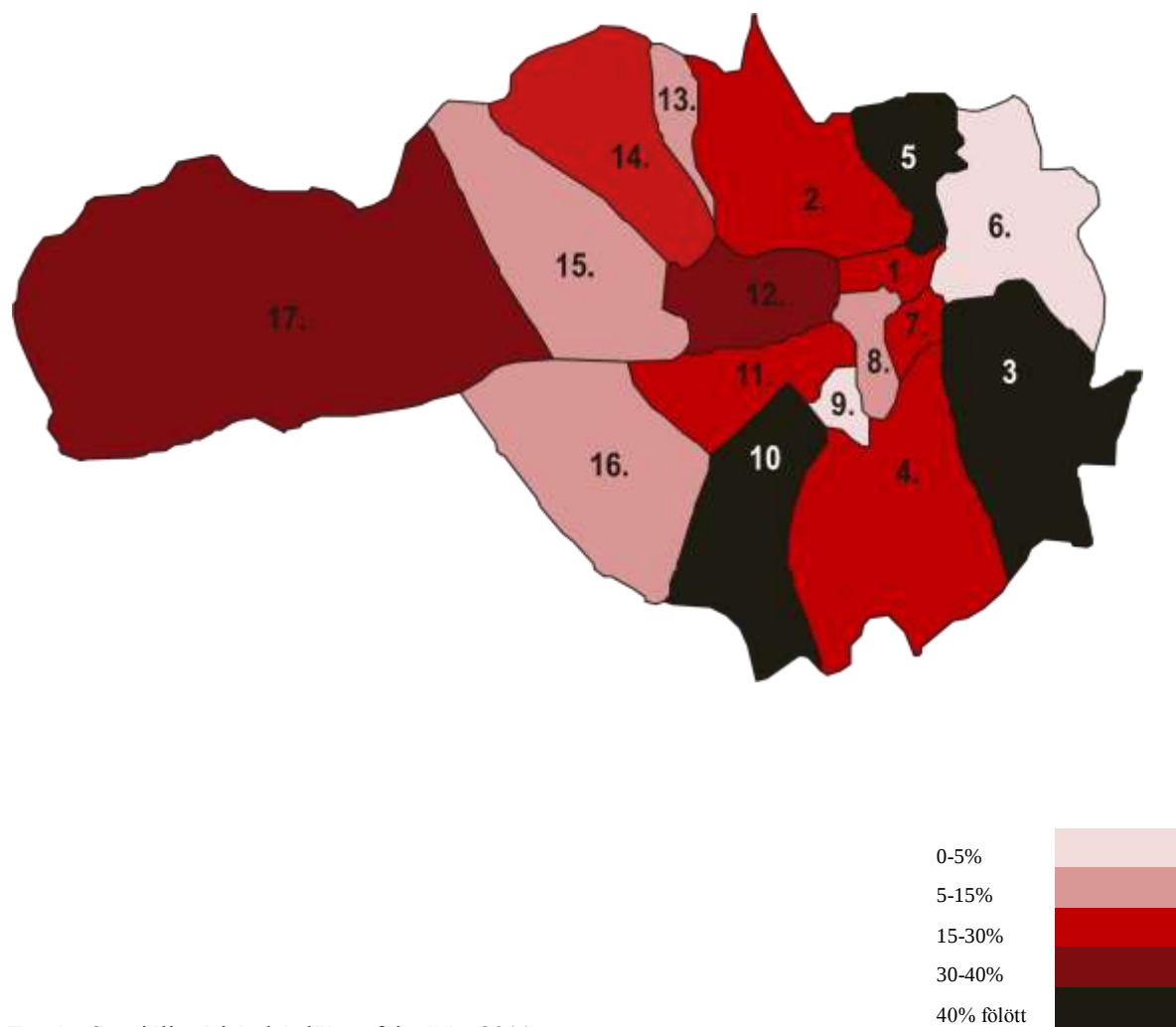
Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

11. TÉRKÉP: A LEGALSÓ KVARTILISBE TARTOZÓ CSALÁDOK SZÁZALÉKOS ARÁNYA KÖRZETENKÉNT

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

12. TÉRKÉP: A LEGFELSŐ KVARTILISBE TARTOZÓ CSALÁDOK SZÁZALÉKOS ARÁNYA KÖRZETENKÉNT

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

A háztartások pénzügyi viszonyait árnyalhatjuk, ha *az egy főre jutó bevételekkel* operálunk. E mutató átlagosan város szinten 77.000 forintot tesz ki, és körzetek szerint hasonló eltéréseket tapasztalni, mint az előbb jelzett kvartilisek esetében. A legalacsonyabb értéket Lyukóvölgyben (13) tapasztalni, míg Miskolctapolcán (10) mértük a legmagasabb értéket.

A háztartások kiadásai oldalán (ld. 11. táblázat) átlagosan havi mintegy 170.000 forint szerepel, amelyet összevetve a *bevételei oldallal* (180.000 forint), megállapíthatjuk, hogy a háztartások jelenleg „egyik hónapról a másikra” élnek, azaz lakossági takarékoság bővüléséről csak elenyésző mértékben beszélhetünk. A kiadások több mint felét (53 százalékát) rezsire és élelmiszerre fordítják, további 8 százalékát pedig közlekedésre. A hiteltörlesztések a háztartások kiadásának közel 12 százalékát teszik ki.

11. TÁBLÁZAT: A HÁZTARTÁSOK ÁTLAGOS KIADÁSI OLDALA TÉTELENKÉNT

Az elmúlt hónapban körülbelül mennyit költöttek az Önök háztartásában az alábbi tételekre?		forint (átlag)	%
1	rezi (lakbér, villany, gáz, fűtés, közös költség)	50.299	29,6
2	élelmiszer	39.665	23,3
3	ruházat, cipő	9.581	5,6
4	egészségügy (gyógyszer, kezelés, szolgáltatás)	8.750	5,1
5	vezetékes és mobil telefon, Internet, kábeltévé előfizetés	9.736	5,7
6	általános és középiskolai oktatás (tandíj, tanszerek stb.)	1.718	1,0
7	felsőfokú oktatás	4.343	2,6
8	szórakozás, művelődés, élvezeti cikkek (mozi, színház, újság, könyv, illatszerek, dohány)	7.040	4,1
9	közlekedés (üzemanyag, menetjegy, bérlet)	13.940	8,2
10	hiteltörlesztés	19.610	11,5
11	lakásbiztosítás	2.953	1,7
12	egyéb kiadások, éspedig:	2.277	1,3
	ÖSSZESEN	169.912	100,0

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

A háztartások összkiadása körzetenként eltérő képet mutat: havonta legkevesebbet az Avason (8) és Lyukóvölgyben (13) költenek, míg ennek kétszeresét a Szentpéteri kapu-Zsarnai körzetben (5) de Komlóstető-Vargahegyen (11) és Perecesen (14) is. Az egyes kiadási tételek körzetenként is változnak, azonban megjegyzendő, hogy statisztikai értelemben a ruházatra, általános- és középiskolára, valamint a telefon, kábeltévé előfizetésekre fordított összegek szignifikánsan nem térnek el egymástól.⁷ Ez azt is jelenti, ezek a kiadások mindegyik körzetben hasonló mértékben jelen vannak.

Annak ellenére, hogy – ahogy korábban jeleztük – jelenleg *a háztartások takarékoságának lehetősége* a kiadási és bevételi oldalak összevetése alapján csak kis mértékben lehetséges, a válaszadók mintegy negyede (27 százalék) arról is beszámolt, hogy jelenleg vannak (véltetően korábbról származó) megtakarításaik. A legalacsonyabb megtakarítási aránnyal Bükkszentlászló (16) Tetenvár-Bábonyiérc-Bedegvölgy-Bodótető (2) és Lyukóvölgy (13) lakossága rendelkezik, míg a legmagasabb arányokat Miskolctapolcán (10) regisztráltuk.⁸

A takarékoság mellett kitértünk *a tartozásokra, díjhátralékok létezésére* is. Válaszadóink mintegy 17 százaléka állította azt, hogy van valamilyen díjhátraléka, és közel 6 százaléka pedig magánszemélynek is tartozik. A hátralékosok mintegy 42 százaléka lakásfenntartási költségekkel küszködik, de közel harmaduk a lakbérrel is gondban van. A tartozások, díjhátralékok átlagosan 441 ezer forintba rúgnak, ám ez az összeg a lakáscélú kölcsöntörlesztések miatt ilyen magas. A lakásfenntartási költséggel való elmaradásukról (is) beszámoló személyek átlagosan 241 ezer forinttal tartoznak, míg ez az összeg a lakbérrel, közös költséggel való elmaradók esetében 482 ezer forint.⁹ E két csoport mintegy 18 százalékban fedi egymást, azaz ekkorra tehető a mindkét lakással kapcsolatos tartozást felhalmozók aránya.

⁷ Az átlagok eltérése 0.05 szignifikanciaszintnél magasabb értéket mutat.

⁸ A megtakarítás jellegére és nagyságára nem tértünk ki a kérdés során.

⁹ Ezek az összegek nem ilyen mértékű lakással kapcsolatos tartozásra utalnak, hanem csak azt jelzik, hogy akik ilyen tartozással is rendelkeznek, összesen ekkora összegű díjhátralékuk és egyéb (nem lakással kapcsolatos) tartozásuk is van.

12. TÁBLÁZAT: DÍJHÁTRALÉKKAL RENDELKEZŐK ARÁNYA A TARTOZÁS TÍPUSA SZERINT

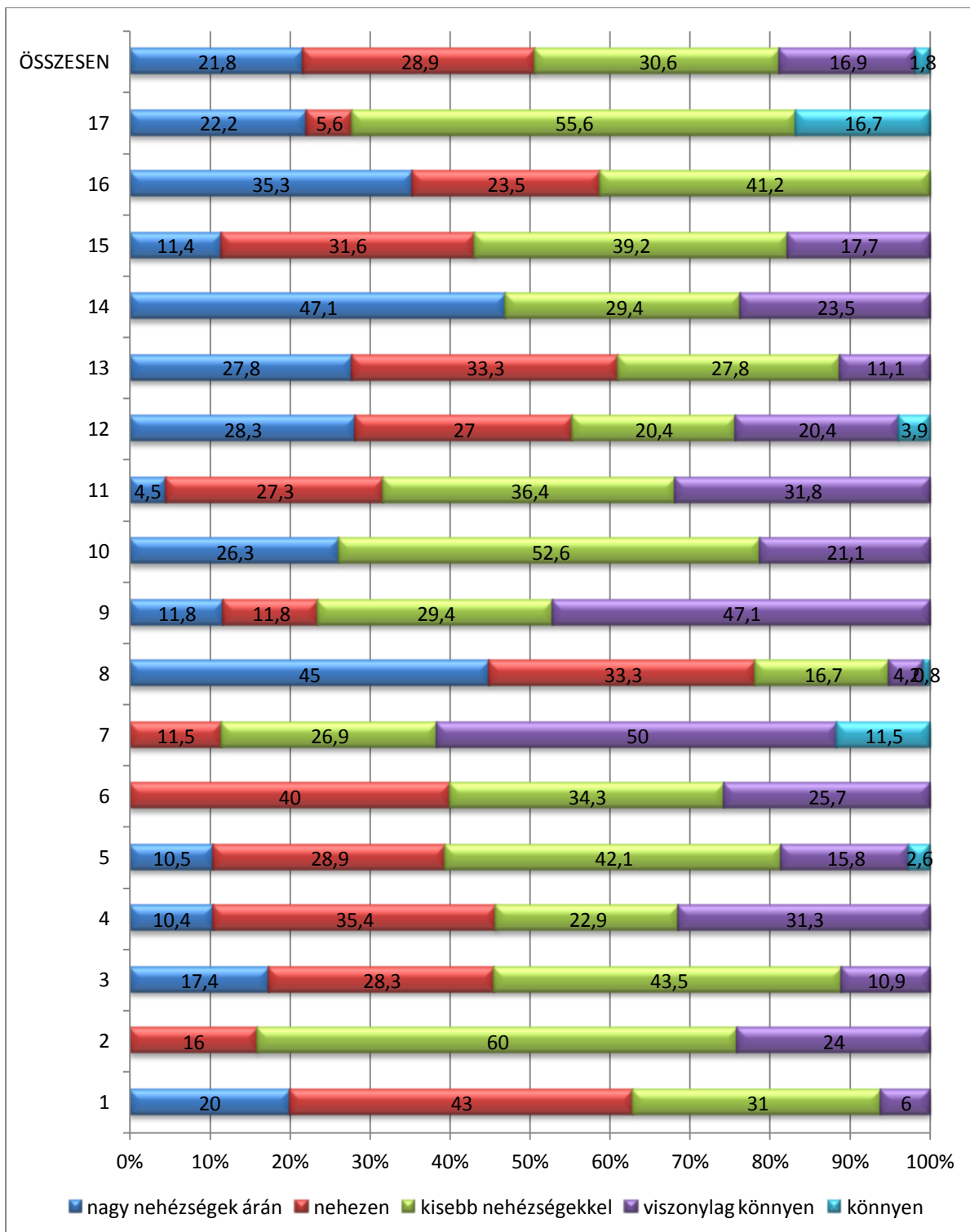
	Ha van, akkor milyen díjhátralékuk, tartozásuk van? (több válasz lehetséges)	%
1	lakbér, albérleti díj, közös költség	28,6
2	lakáscélú kölcsöntörlesztés	30,5
3	személyi kölcsön	22,9
4	jelzálog kölcsön	12,5
5	áruvásárlási hitel	6,4
6	lakásfenntartási költség (villany, víz és csatorna, gáz)	42,0
7	társadalombiztosítás	1,2
8	biztosítás/lakás, élet, autó, stb./	1,6
9	közlekedés (bérlet, benzin) utazás	1,6
10	TV, újságok	4,5
11	telefondíj	4,4
12	gyógyszer	0,8
13	egyéb szolgáltatások (javítás, tisztítás, stb.)	0,8
14	egyéb	7,2

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

A kutatás során a háztartások anyagi helyzetét szubjektív mutatókkal is igyekeztünk felmérni. Arra a kérdésre, hogy jelenleg hogyan tudnak megélni a válaszadók fele (51 százaléka) azt mondta, hogy nagy nehézségek árán vagy nehezen tudnak megélni, és kevesebb mint egyötödük (18,6 százalék) állította azt, hogy könnyen vagy nagyon könnyen meg tudnak élni.

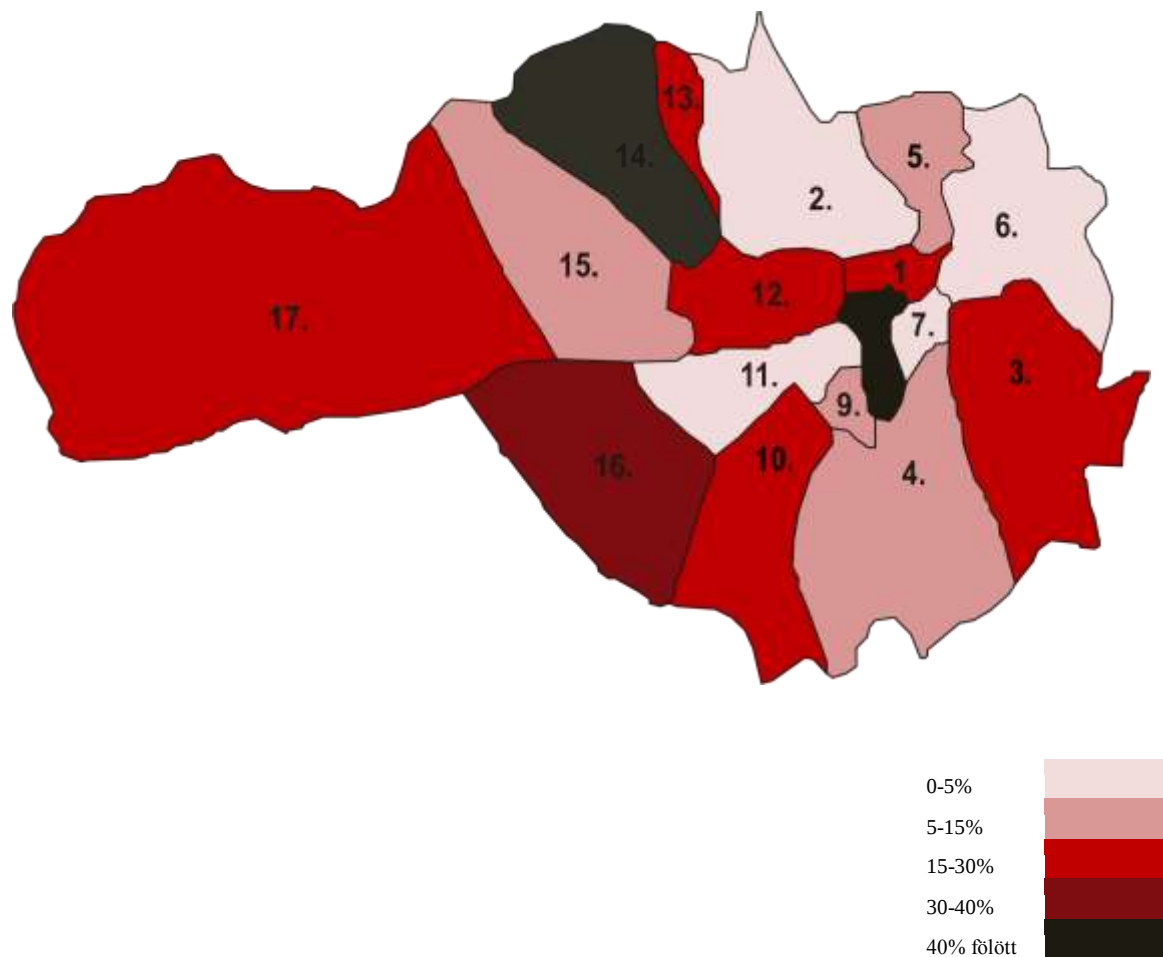
Körzet szerinti bontásban láthatjuk (ld. 8. ábra), hogy a megélhetést legnehezebbnek a perecsesi (14) és az avasi (8) körzetében élők gondolják, legkönnyebbnek pedig a lillafüredi (17) és Avas kelet-Népkert (7) körzetben élők tartják. Érdekes, hogy a tapolcai (10) körzetben, ahol felmérésük szerint a legkedvezőbbek az anyagi viszonyok, senki sem választotta a „könnyen megélünk” kategóriát.

8. ÁBRA: HÁZTARTÁSOK SZUBJEKTÍV MEGÍTÉLÉSE (HA FIGYELEMBE VESZI A HÁZTARTÁS JELENLEGI ÉLETSZÍNVONALÁT, MIT GONDOL, HOGYAN TUDNAK JELENLEG MEGÉLNI?)

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

13. TÉRKÉP: „NAGY NEHÉZSÉGEK ÁRÁN TUDUNK MEGÉLNI”- OPCIÓT VÁLASZTÓK SZÁZALÉKOS ARÁNYA KÖRZETENKÉNT

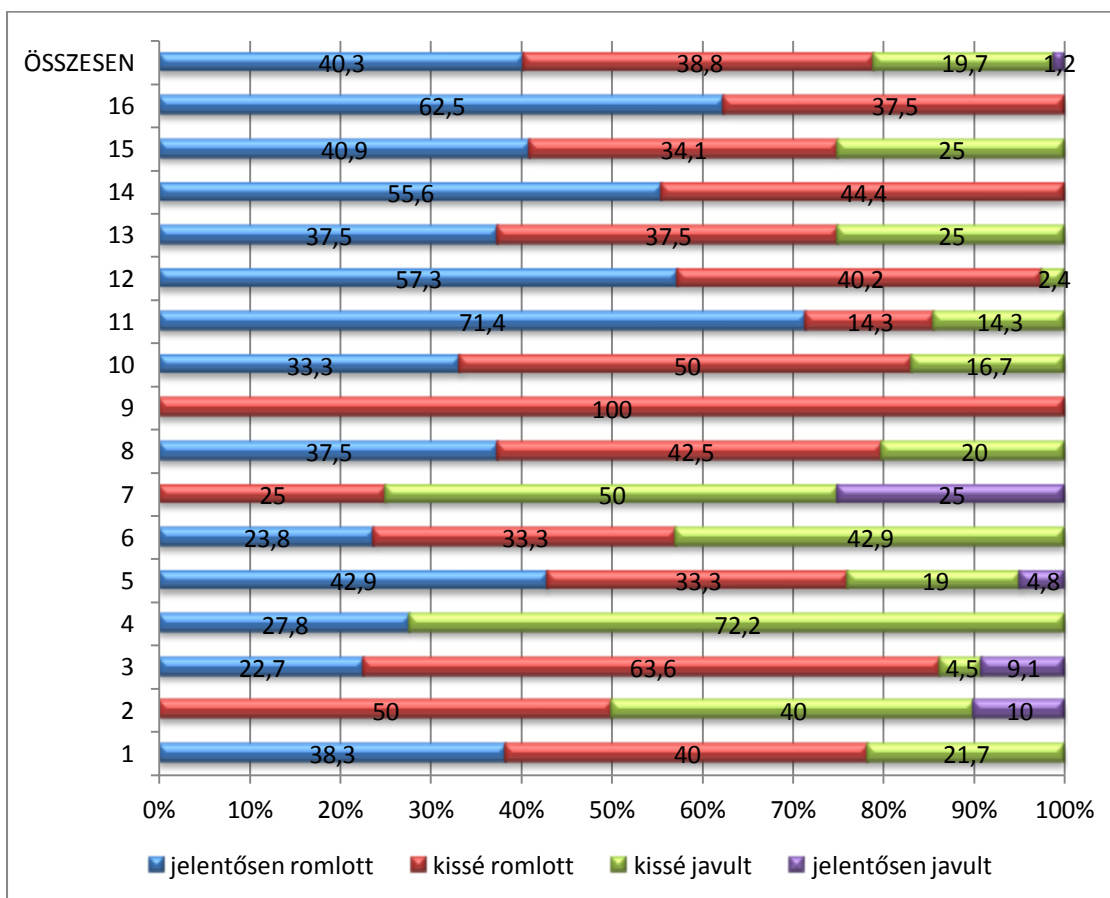
Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

Egy másik szubjektív mutató a *jövedelmi helyzet változásának megítélésére* irányult. Arra a kérdésre, hogy az elmúlt 2 évben változott-e jövedelmi helyzetük, a megkérdezettek fele igennel válaszolt.

A változás irányát firtató kérdésre - a változásról beszámolók – közel 80 százaléka azt mondta, hogy negatív irányba alakult helyzetük: 40 százalék szerint jelentősen romlott, 39 százalék szerint pedig kissé romlott pénzügyi helyzetük. Ugyanakkor a változásról beszámolók közel egyötöde arról számolt be, hogy kis mértékben javult anyagi helyzetük.

Körzetek szerinti bontásban a Komlóstető-Vargahegyiek (11) érzékelték a legnagyobb mértékű romlást, az Avas-kelet – Népkert (7) körzetben élők pedig helyzetük jelentős javulásáról számoltak be.

9. ÁBRA: JÖVEDELMI HELYZET SZUBJEKTÍV MEGÍTÉLÉSE (HA VÁLTOZOTT, KÉRJÜK, ÉRTÉKELJE, MILYEN IRÁNYBAN VÁLTOZOTT A JÖVEDELMI HELYZETÜK?)

A 17-es körzetben lakók nem szerepelnek az ábrán, mivel egyöntetűen azt nyilatkozták, hogy nem változott a jövedelmi helyzetük.

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

A kérdőívben különféle, *a szabadidő eltöltésére vonatkozó kérdést* is használtunk. A megkérdezettek mintegy fele (52 százalék) az elmúlt egy évben volt szabadságon, és ez alatt közel harmaduk (30 százalék) elutazott valahová belföldre, a külföldre utazók aránya pedig 20 százalék. Anyagi helyzetétől függetlenül, szabadság ideje alatt ritkaságszámba megy, ha valaki pénzért dolgozik, a pihenők egytizede ha dolgozik, jobbra azt saját otthonában teszi.

A szabadidő eltöltése mondhatni informális-formális tengelyen mozog: leggyakrabban az informális kapcsolatok köré szerveződik, legritkábban pedig az informalitást, azaz a családi, baráti, rokoni kapcsolatokat meghaladó tevékenységek bukkanak fel. A szabadidő ilyen jellegű „privatizálását” természetesen az egyén pénzügyi helyzete is befolyásolja, hiszen a privát szférából való kimozdulás finanszírozási terheket is jelent.

13. TÁBLÁZAT: A SZABADIDŐ ELTÖLTÉSÉNEK MÓDJAI

Milyen gyakran szokott?	Átlag (1 – egyáltalán nem;... 5 – nagyon gyakran)
rokonának, barátjának segíteni	2,73
kirándulni	2,47
vendégeket fogadni (ebéd, vacsora)	2,44
vendégségbe menni (ebéd, vacsora)	2,36
sportolni	2,17
alkoholt fogyasztani	1,88
misén, , istentiszteleten részt venni	1,82
koncertre menni	1,69
színházba járni	1,67
könyvtárba menni	1,60
moziba járni	1,58
étteremben ebédelni	1,57
múzeumba menni	1,51
önkéntes munkát végezni	1,48
gyermekével bábszínházba, moziba, vidámparkba, állatkertbe menni	1,47
szaunázni	1,36
komolyzenei koncertre, operába menni	1,28

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

II. 4. Szociálpolitikai kérdések

A kérdőíves felmérés során kíváncsiak voltunk arra, hogy mit gondolnak az állam szerepvállalásáról a szociális problémák megoldása terén, hogyan vélekednek a szociális támogatásokról, valamint a szociális és gyermekvédelmi intézményekről a miskolci polgárok illetve milyen ellátásokat és milyen elégedettséggel vesznek igénybe.

Arra a kérdésre, hogy *kinek milyen mértékben kellene részt vennie a lokális foglalkoztatási és egyéb problémák megoldásában* a válaszadók egyöntetűen az önkormányzat és az állam szerepét hangsúlyozták – csakúgy, mint más, ezt a témát feszegető felmérések során (14. táblázat). A válaszok szórását is vizsgálva, láthatjuk, a legellentmondásosabb megítélés alá a pártok esnek, ám kisebb mértékben az egyházak, civil szervezetek és gazdasági szereplők is ellentmondásosak.

14. TÁBLÁZAT: VÉLEMÉNYE SZERINT AZ ALÁBBIK KÖZÜL KINEK MILYEN MÉRTÉKBEN KELLENE RÉSZT VENNIE A HELYI FOGLALKOZTATÁSI ÉS EGYÉB PROBLÉMÁK MEGOLDÁSÁBAN?

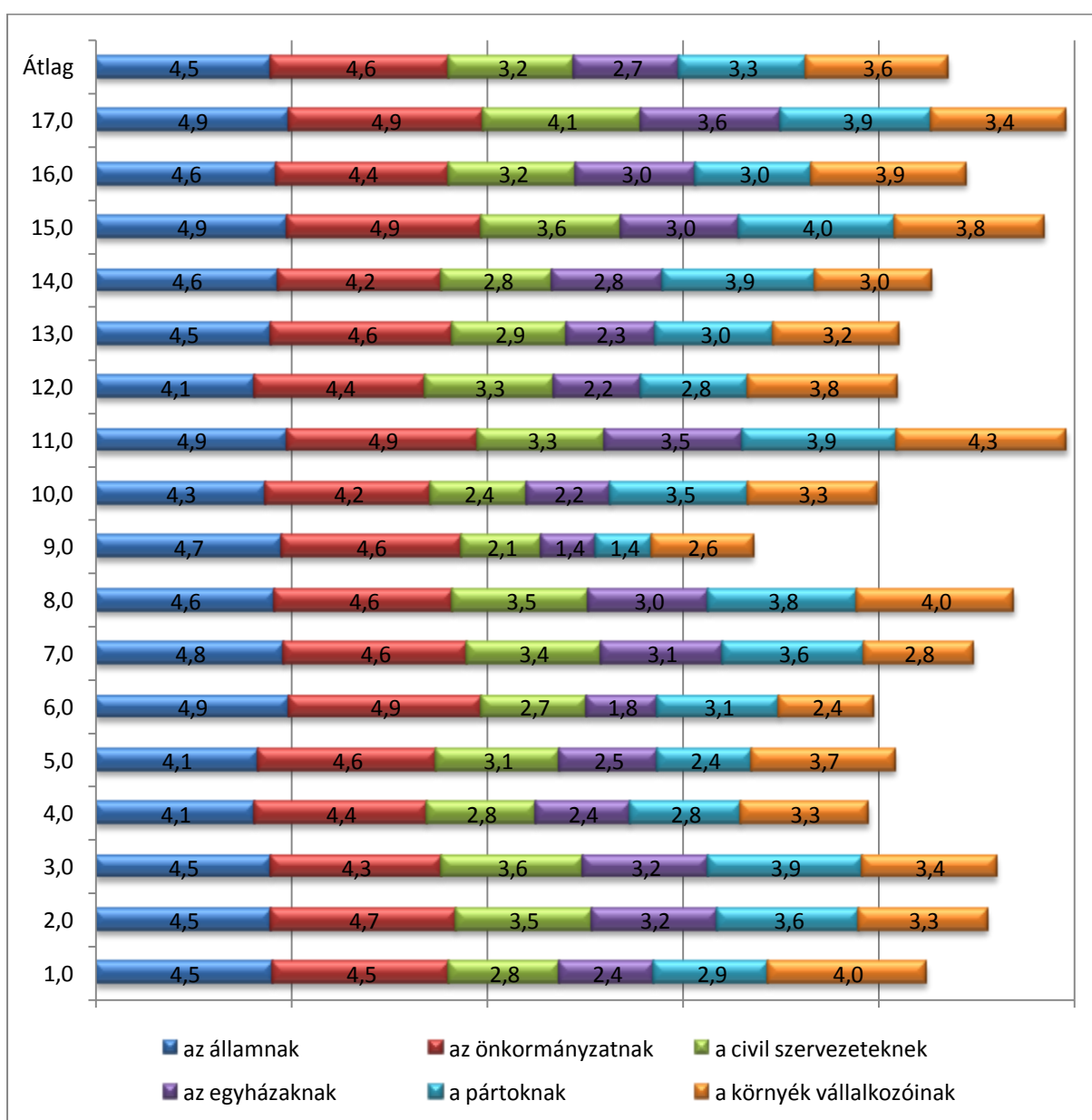
	Átlag (1 – egyáltalán nem; ... 5 – nagyon nagy mértékben)	Szórás
az önkormányzatnak	4,6	0,7
az államnak	4,5	0,8
a multinacionális cégeknek	3,6	1,3
a környék vállalkozóinak	3,6	1,2
egyéb	3,5	1,7
a pártoknak	3,3	1,5
a civil szervezeteknek	3,2	1,2
az egyházaknak	2,7	1,3

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

A válaszokat körzetek szintjén vizsgálva szignifikáns véleményprofilokat lehet beazonosítani (10. ábra). A Lyukóvölgyiek (13) például leginkább az államban és az önkormányzatban bíznak, minden más intézmény átlag alatti megítélés alá esik. Az avasi körzetben (8) az állam és önkormányzat szerepén kívül, átlag felett bíznak a pártokban, civil szervezetekben és egyházakban. A gazdasági szereplőkkel szembeni elvárásokat elemzve megállapítható, hogy a 8-as körzet lakói (Avas) jóval átlag fölött reménykednek a

helyi és multinacionális vállalatokban, addig a 7-es (Avas kelet+Népkert) körzetben élők jóval átlag alatt hisznek a gazdasági szereplők helyi foglalkoztatásban játszott szerepében. A miskolctapolcai (10) körzetben élők a pártok szerepében bíznak, minden más szereplő megítélése átlag alá esik. A Szirma-Martin telepen (3) élők relatíve kis mértékben hisznek az államban és az önkormányzatban, és elsősorban a civil szervezetek, egyházak és pártok jótékony hatásában bíznak.

10. ÁBRA: VÉLEMÉNYE SZERINT AZ ALÁBBIK KÖZÜL KINEK MILYEN MÉRTÉKBEN KELLENE RÉSZT VENNIE A HELYI FOGLALKOZTATÁSI ÉS EGYÉB PROBLÉMÁK MEGOLDÁSÁBAN? (SKÁLA:1 – EGYÁLTALÁN NEM; ... 5 – NAGYON NAGY MÉRTÉKBEN)

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

Az egyes intézmények megítélése közötti kapcsolatokat, illetve a háztartások egy főre jutó jövedelme közötti összefüggéseket vizsgálva néhány szabélyszerűség is körvonalazódik. Az állam és az önkormányzat szerepének megítélése szignifikánsan együtt jár, hasonlóképpen a multinacionális cégek és a helyi vállalkozók megítélése is korrelál. Az egy főre jutó jövedelem alacsony volta felértékeli az állami szerepvállalásban való hitet, míg a magas jövedelmekkel rendelkezők szignifikánsan a környékbeli vállalkozók foglalkoztatási problémák megoldásában játszott szerepét vallják.

Egy másik kérdésblokkal a szociális támogatásokkal kapcsolatos véleményeket igyekeztünk feltérképezni.

A válaszadók legnagyobb mértékben azzal értettek egyet, hogy leginkább a munkahelyteremtés, és nem a segélyezés segíthet a bajba jutottakon. Ugyanakkor elismerik, hogy lehetnek olyan helyzetek, amikor az állam gondoskodó szerepe felértékelődik (15. táblázat). Érdekes ellentmondás feszül a család szerepét illetően: egyrészt nagy az egyetértés a tekintetben, hogy ha bajba kerülne valaki, akkor elsősorban a családhoz fordulna, ám a családtagok, rokonok kötelességszerű segítségét a legkisebb mértékben támogatják a válaszadók.

Az ellentmondást az állítások háttérdimenzióinak feltárásával tudjuk feloldani. Faktorelemzéssel e véleményeket két dimenzióra tudjuk felfűzni: egyrészt különválik az a véleménycsoport, amely az állami gondoskodásra és munkahelyteremtésre épül, másrészt beazonosíthatunk egy olyan dimenziót is, amely a család szerepére, illetve az egyén erőfeszítéseinek igenlésére épül. Az első dimenzió egyfajta formális (intézményi) támogatottság igenlésére utal, míg a második dimenziót az individuális és informális támogatás együtteseként értelmezhetjük, amit leginkább talán a „segíts magadon és a család is megsegít” elv testesíthet meg.

15. TÁBLÁZAT: VÉLEMÉNYEK A SZOCIÁLIS TÁMOGATÁSOKKAL KAPCSOLATOSAN

Milyen mértékben ért egyet az alábbiakkal?	Átlag (1 – egyáltalán nem ért egyet; ... 5 – teljesen egyetért)	Szórás
Nem segítyt kellene osztogatni, hanem munkaalalmat teremteni.	4,8	0,5
Bizonyos esetekben az ember kerülhet olyan élethelyzetbe, amikor az államnak gondoskodnia kell róla.	4,4	0,8
Ha bajba kerülnek, elsősorban a családomhoz fordulnék segítségért.	4,4	0,9
Az államnak/önkormányzatnak csak azokat kellene támogatnia, akik megérdemlik.	4,2	1,2
Ha családom vagy én nehéz élethelyzetbe kerülünk, igénybe venném az állam/önkormányzat segítségét.	4,0	1,2
Aki akar, az segít magán minden élethelyzetben.	3,5	1,3
Ha egy családban valaki nehéz helyzetbe kerül, a rokonok kötelessége rajta segíteni.	3,3	1,2

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

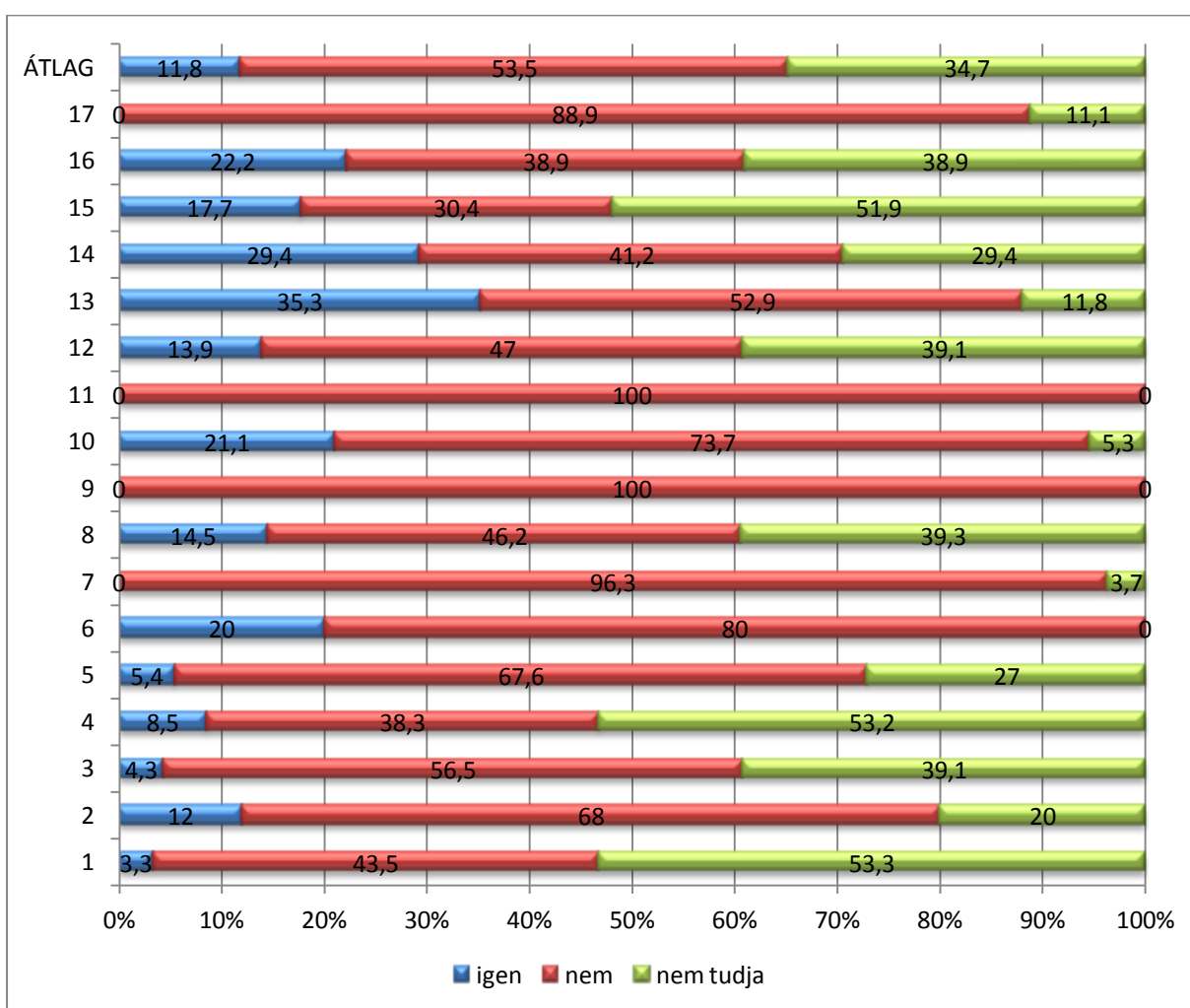
Arra a kérdésünkre, hogy *bizonyos dolgok gondot okoznak-e a háztartásban*, jobbra azt találtuk, hogy a lakók nagy részének nem jelent gondot az idős emberek ellátása, étkezés, étkeztetés, takarítás, mosás stb. Legnagyobb mértékben a hivatalos ügyek intézése (8 százalék), illetve a bevásárlás (7 százalék) kapcsán jelezték, hogy ezek gondot jelentenek számukra.

A felnőtt lakosság mintegy 12 százaléka gondolta azt, hogy *hiányzik valamilyen szociális vagy gyerekvédelmi szolgáltatás azon a környéken, ahol él*. Megjegyzendő azonban, hogy a megkérdezettek valamivel több, mint harmada e kérdésre nem tudott válaszolni. Körzeti bontásban (11. ábra) láthatjuk, hogy Pécésen (14) és Lyukóvölgyben (13) gondolták azt leginkább, hogy ilyen intézményekre még szükség lenne, míg Egyetemváros-Ruzsinban (9), Komlóstetőn-Vargahegyen (11) Lillafüreden-Ómassán-Jávorkúton (17) és az Avason (8) azt állították, hogy nem hiányoznak a megézőkön kívül más, ilyen jellegű intézmények.

A lakosok szerint hiányzó szociális és gyermekvédelmi intézmények felerészben (50 százalékban) óvoda- és bölcsődehiányt jelentenek (az óvoda ugyan nem tartozik a gyermekvédelmi intézmények közé) és legnagyobb mértékben a Szondi telep-Csorba telep-Selyemrét-Martintelepi felüljáró (6) körzetben és a diósgyőri-berekaljai-maláthi (15) körzetben lakók fogalmazták meg e hiányérzetüket.

11. ÁBRA: SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÁSI IGÉNYEK KÖRZETENKÉNT

(ÖN SZERINT HIÁNYZIK-E VALAMILYEN SZOCIÁLIS/GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÁS AZON A KÖRNYÉKEN Ahol ÉL?)

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

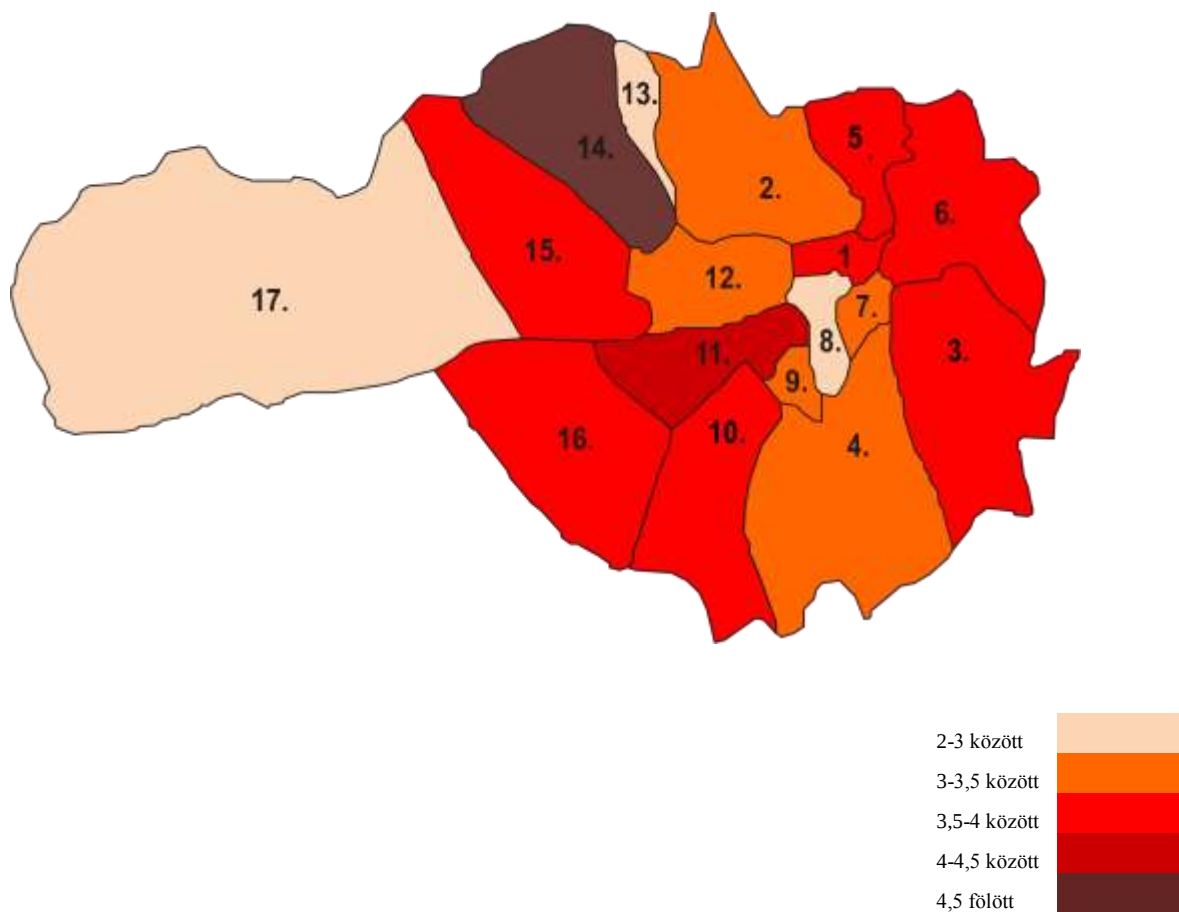
A szociális és gyermekvédelmi ellátások színvonalát a megkérdezettek mintegy fele (49 százalék) tudta megítélni. E válaszadók egy ötfokú (1 – nagyon rossz; ... 5 – kiváló) skálán átlagosan 3,5-re értékelték a szolgáltatások színvonalát, ami összességében pozitív megítélést jelent. Körzetek szerint a lillafüredi (17), a lyukóvölgyi (13) és az avasi (8) körzetben a legnagyobb az elégedetlenség, míg Percesen (14) és Komlóstetőn-Vargahegyen (11) a legmagasabb az elégedettség.

16. TÁBLÁZAT: A SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI ELLÁTÁSOKKAL VALÓ ELÉGEDETTSÉG, KÖRZETENKÉNT

körzet	Átlag (1 – nagyon rossz; ... 5 – kiváló)	Szórás
1	3,7	0,6
2	3,1	0,6
3	3,7	0,9
4	3,2	0,6
5	3,9	0,7
6	3,6	1,2
7	3,5	0,8
8	2,7	1,2
9	3,5	0,8
10	3,8	0,7
11	4,4	0,9
12	3,5	1,0
13	2,8	1,5
14	4,6	0,6
15	3,6	0,7
16	3,5	1,5
17	2,8	1,0
ÖSSZESEN	3,5	1,0

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

14. TÉRKÉP: A SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÁSOK MEGÍTÉLÉSE KÖRZETENKÉNT, ÖTFOKÚ SKÁLÁN

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

Azon kérdés kapcsán, hogy az *elmúlt egy évben milyen szervezetek vagy személyek segítségét vették igénybe*, visszaköszön az informális-formális ellentételezés: az emberek zöme elsősorban informális csatornákat vesz igénybe, ha bajba kerül, a rendelkezésre álló intézmények látogatottsága, igénybevétele jóval alacsonyabb.

17. TÁBLÁZAT: SZERVEZETEK, SZEMÉLYEK „IGÉNYBEVÉTELE”

Az alábbiak közül valamelyik szervezethez/személyhez fordultak-e segítségért az elmúlt egy évben?	IGEN válaszok (%)
családtag	40,2
barát, ismerős	25,1
szomszéd	19,6
önkormányzat (hivatal, ügyfélszolgálat)	18,1
munkaügyi központ	12,0
Miskolci Családsegítő Szolgálat, Regionális Módszertani Központ és Gyermejjóléti Szolgálat	5,0
egyéb magánszemély	3,4
„Iránytű” Szociális Szolgálat	2,3
egyéb	2,2
civil szervezet, egyház	1,9
önsegítő csoport	1,3
szakszervezet	1,3
gondozási központ	0,8
párt	0,8
egyéb szervezet (pl. magán)	0,8
„Célpont” Ifjúsági Iroda	0,1

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

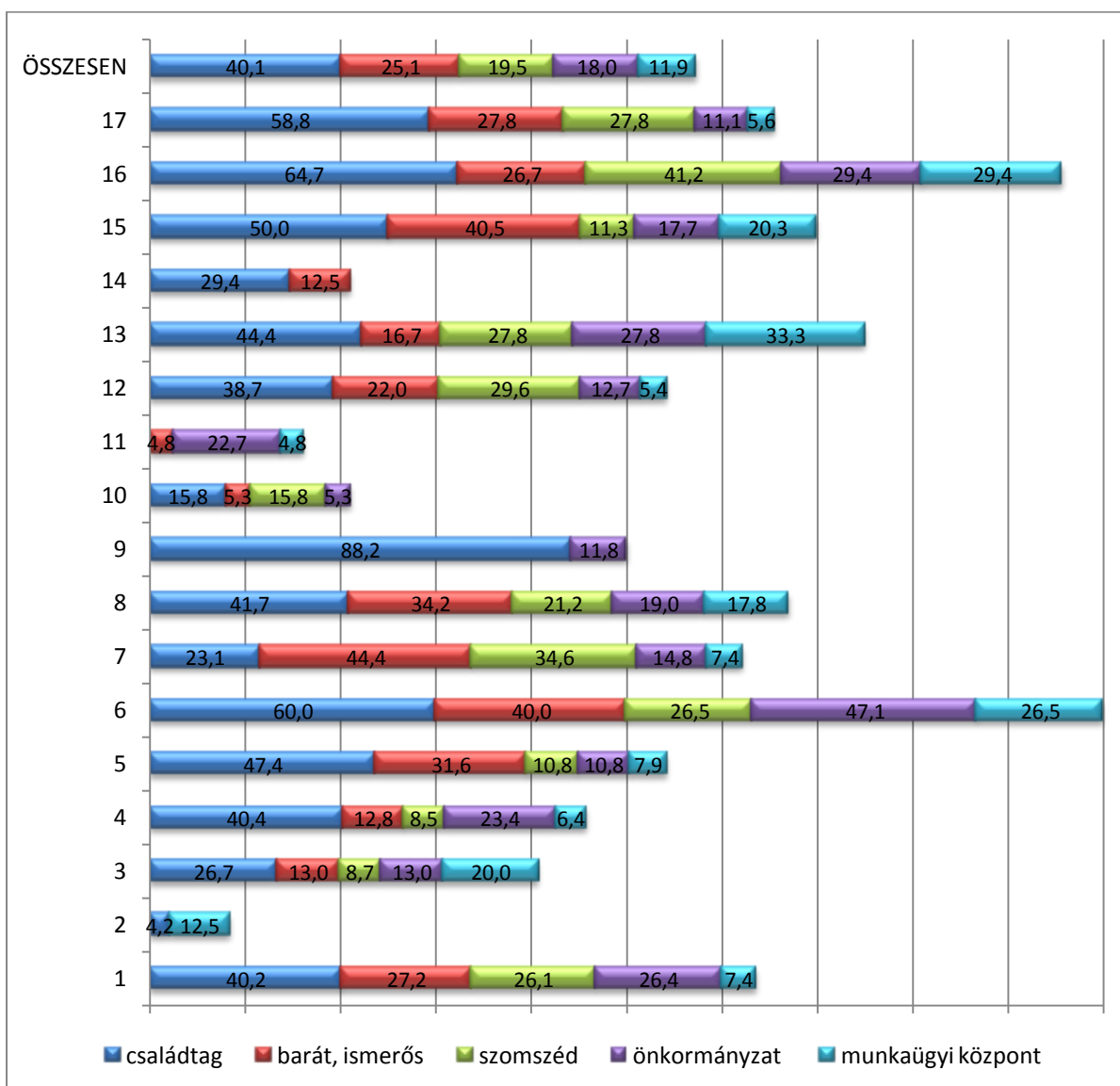
Az öt leggyakrabban igénybevett szervezet, személy körzeti szintű adatait vizsgálva (ld. 12. ábra) először azt állapíthatjuk meg, hogy ilyen szempontból a legaktívabb a 6. és 16., a legkevésbé aktívak a 2., 10., és 11-es körzetek voltak. Ez azt jelenti, hogy az elmúlt egy évben leginkább a Szondi telep-Csorba telep-Selyemrét-Martintelepi felüljáró körzetben és a Bükkszentlászlón élők voltak rászorulva a segítségre, míg a Tetemvár-Bábonyi-Bérc-Bedegvölgy-Bodótető körzetben (2) a Miskolctapolcán (10) és komlóstetői-vargahegyi (11) körzetben élők kevésbé vettek igénybe bármilyen segítséget.

A családtagok segítségét leginkább Lillafüreden-Ómassán-Jávorkúton (17), Bükkszentlászlón (16) és a Szondi telepen-Csorba telepen-Selyemréten élők (6) vették igénybe, barát, ismerős segítségét a Szondi telepen-Csorba telepen-Selyemréten élőkön (6) kívül inkább az avasi körzetekben (7 és 8) és Diósgyőr-Berekalja-Majláth (15) körzetekben vették igénybe, a szomszédokhoz pedig leginkább a bükkszentlászlóiak (16) fordultak (ez

utóbbi nem meglepő, hiszen ez a körzet lényegében falusias jellegű, a többihez képest talán a leghomogénebb körzet).

A szociális intézmények leginkább a Szondi telepen-Csorba telepen-Selyemréten élők (6), valamint a Lyukóvölgyben (13) és Bükkszenlászlón (16) élők körében „népszerűek”, és legnagyobb arányban szinten a Lyukóvölgyiek (13) fordulnak a munkaügyi központhoz.

12. ÁBRA: A LEGGYAKRABBAN IGÉNYBE VETT SZEMÉLYEK/SZERVEZETEK AZ EGYES KÖRZETEKEN BELÜL (IGEN VÁLASZOK, SZÁZALÉKBAN)

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

Az igénybevett segítség az esetek több, mint egyhatodában (15 százalék) pénzübeli segítség, közel egynolcadában (13,1 százalék) lakással kapcsolatos támogatás és közel 12 százalékban munkával kapcsolatos segítség kérelmezését jelentette. Az e típusú támogatások igénylése az esetek több, mint háromnegyedében sikerrel is járt. Az egészségi állapottal kapcsolatos igénylések még sikeresebbek voltak (87 százalék), míg a kisebb mértékben felbukkanó problémák megoldására mondhatni minden esetben kaptak az igénylők megfelelő támogatást. A pénzübeli segítség kérésének mintegy egynegyedének sikertelensége leginkább a magasabb jövedelemszint létrevezethető vissza.

18. TÁBLÁZAT: SEGÍTSÉGGÉRÉS ÉS A SEGÍTSÉGGÉRÉS SIKERESSÉGE

	Kért-e?	Ha kért, kapott-e?
pénzübeli segítség, segély	15,0	75,7
lakással, lakhatással kapcsolatos támogatás	13,1	79,5
munkával, munkanélküliséggel kapcs. segítség	11,7	74
egészségi állapottal kapcsolatos segítség	11,2	86,8
gyermek iskoláztatásával kapcsolatos segítség	5,5	84,2
ügyintézés, jogi segítség	3,9	100
lelki, mentális segítség	3,3	100
családban ápol, gondozott beteggel kapcsolatosan	3,0	100
fogyatékkal kapcsolatos segítség	1,2	82,8

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

Szociális okokból a válaszadók mintegy 11,4 százaléka a munkaügyi központtal és közel 5 százaléka a családsegítő központtal tartja a kapcsolatot, a különféle civil szervezetekkel és más szociális szakszolgálattal meglehetősen alacsony a kapcsolattartás szintje (19. táblázat). A munkaügyi központtal kapcsolatot tartók aránya többé-kevésbé megegyezik a munkanélküli ellátást igénylőkkel és körzetenkénti eloszlásával, a másik két olyan intézmény esetében, amellyel gyakrabban kapcsolatba léptek válaszadóink - körzetenként ugyan eltérő képet mutat, ám mindkét esetben - a Lyukóvölgyiek körében a legmagasabb a kapcsolattartók aránya. Városi szinten ugyanakkor azt is megállapíthatjuk, hogy a családsegítő központhoz forduló összes népesség közel harmada (28 százalék), az önkormányzat szociális, gyámügyi osztályához fordulók több, mint egyötöde (21,4 százalék) pedig az Avas körzetéből kerül ki (miközben az avasi körzet lakosságának aránya 15 százalékos).

19. TÁBLÁZAT: KAPCSOLATTARTÁS SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYEKSEL

Van-e kapcsolatuk az alábbi szervezetekkel jelenleg is (szociális okokból)?	IGEN válaszok (%)
munkaügyi központ	11,4
családsegítő központ	4,6
önkormányzat szociális, gyámügyi oszt.	3,7
szociális gondozási központ	2,0
vallási, egyházi szerv.	1,2
Máltai szeretetszolgálat	1,0
gyermekjóléti szolgálat	1,0
nevelési tanácsadó	0,6
Vöröskereszt	0,1

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

II. 5. Egészségi állapot

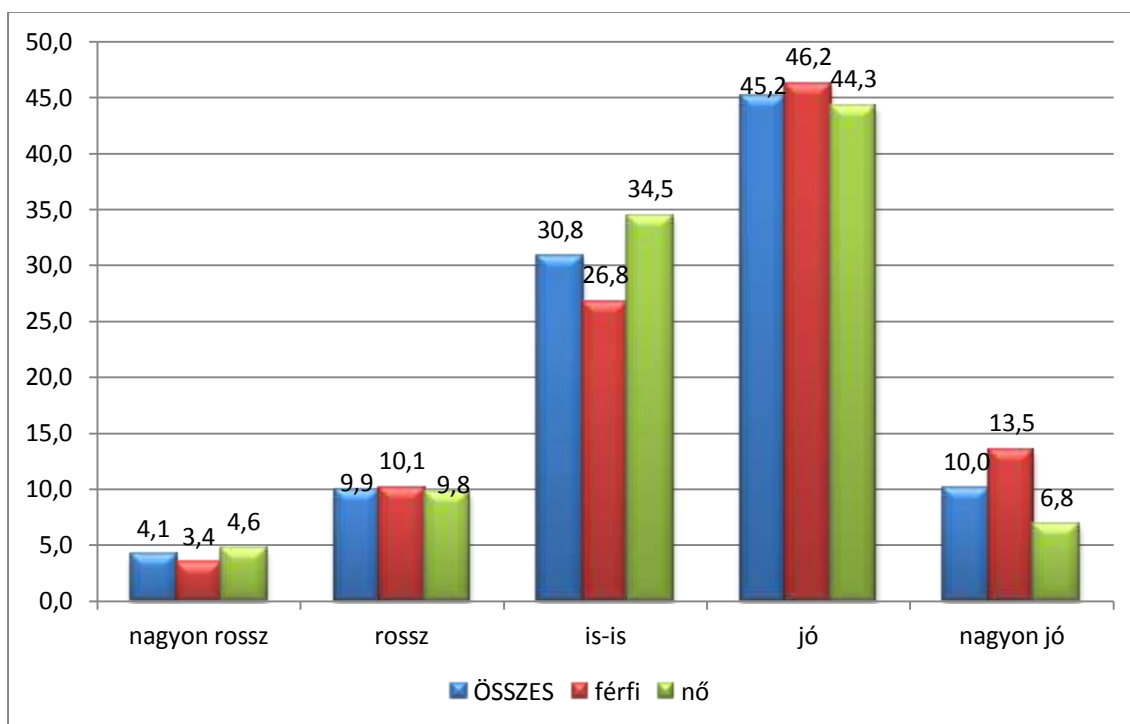
A kérdőíves felmérés egészségi állapotra vonatkozó blokkjában egy ötfokozatú skála segítségével (1 – nagyon rossz; ... 5 – nagyon jó) kértük a válaszadót, *hogyan ítélje meg saját egészségi állapotát*. Az egészségi állapot szubjektív megítélésére az ötfokozatú skálán a felnőtt lakosság 3,5 átlagot ért el, amely a közepes és jó állapot közé eső tartománynak felel meg. A „jó” és „nagyon jó” egészségi állapotról a válaszadók mintegy 55 százalékát teszik ki (ld. 13. ábra). A férfiak és a nők között azonban statisztikailag szignifikáns eltérést tapasztalni:¹⁰ a férfiak körében magasabb a nagyon jó arányról beszámoló, a nők körében viszont magasabb az „is-is” kategóriát megjelölők száma, az átlagok szintjén pedig 3,6 a férfiak és 3,4 a nők körében. Mivel itt szubjektív mutatóról van szó, ez az eltérés nem feltétlenül azt jelenti, hogy a férfiak egészségesebbek, hanem arra is utalhat, a nők egészségtudatosabbak, jobban odafigyelnek szervezetükre – mint ahogyan az általában az egészségi állapottal kapcsolatos más felmérésekből is kiderül.

Részben ezt támasztja alá további két adat is. Arra a kérdésre, hogy *meg kellett-e szakítania munkáját betegség miatt az elmúlt egy évben* a felnőtt lakosság mintegy 15 százalékban válaszolt igennel, ám a férfiak és a nők között e vonatkozásban már nincs

¹⁰ chi-négyzet: 13,5, szign.: 0.009.

szignifikáns eltérés. Hasonlóképpen nincs statisztikailag szignifikáns nemi eltérés a tekintetben sem, hogy hány napot kellett megszakítaniuk munkájukat az elmúlt egy évben.¹¹

13. ÁBRA: SAJÁT EGÉSZSÉGI ÁLLAPOT MEGÍTÉLÉSE

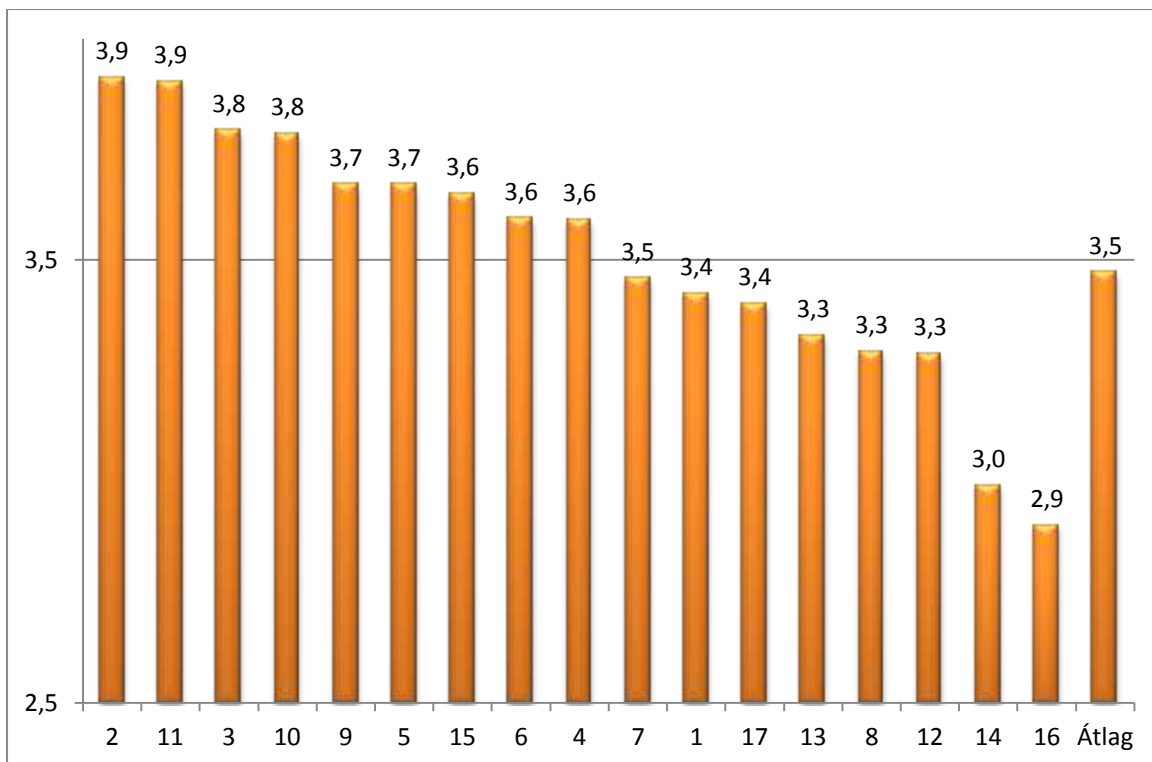

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

Körzetek szerint (ld. 14. ábra) e szubjektív mutató szintjén szintén szignifikáns eltéréseket tapasztalni: a legegészségesebbnek a Tetemvár-Bábonyiérc-Bedegvölgy-Bodótetői (2), a Komlóstető-Vargahegyi (11), a Szirma-Martin kertvárosi (3) illetve a Tapolcai körzet (10) lakói gondolták magukat, míg a legrosszabb egészségi állapotról a bükkszenlászlóiak (16) és perencesiek (14) számoltak be. Az Avasi (8) Lyukóvölgyi (13) és Kilián-Békeszálló-Muszkás-Győri kapu-Új Diósgyőri körzet (12) lakói az átlagosnál rosszabb egészségi állapotról számoltak be.

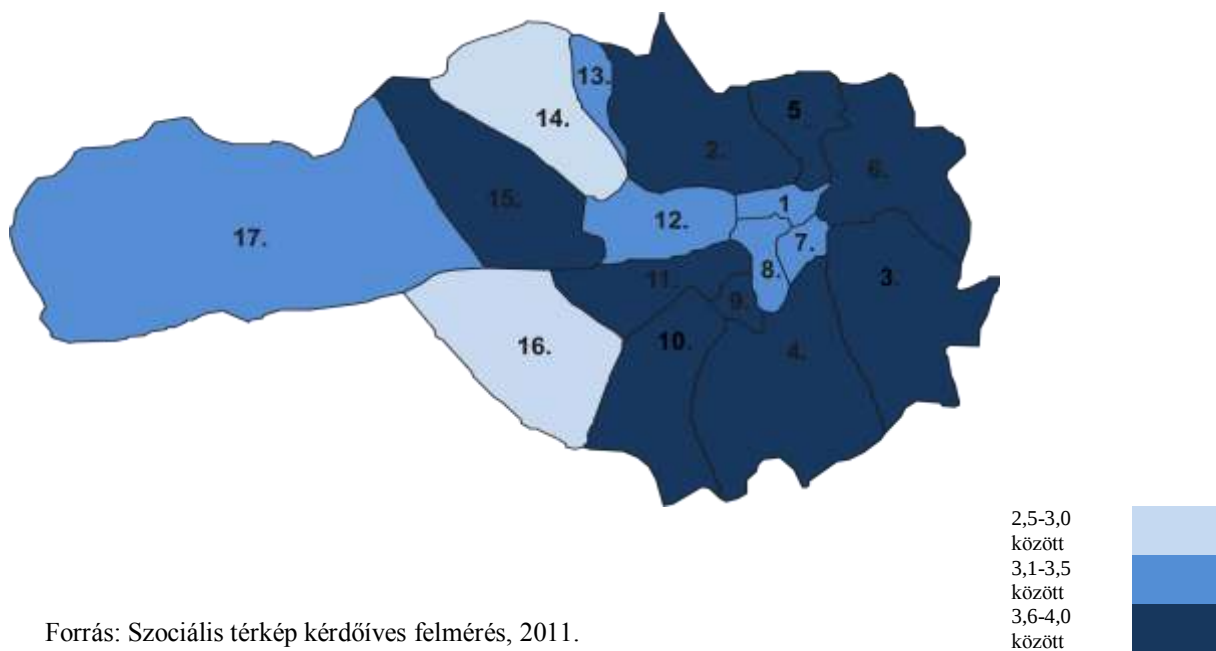
¹¹ Átlagosan mintegy 40 napot, a nők 44-t, a férfiak 35-t, de statisztikailag nem szignifikáns az eltérés.

14. ÁBRA: A SAJÁT EGÉSZSÉGI ÁLLAPOT MEGÍTÉLÉSE KÖRZETENKÉNT (1 – NAGYON ROSSZ; ... 5 – NAGYON JÓ)

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

15. TÉRKÉP: A SAJÁT EGÉSZSÉGI ÁLLAPOT MEGÍTÉLÉSE KÖRZETENKÉNT, ÖTFOKÚ SKÁLÁN

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

A betegség típusok előfordulásának gyakoriságát a lelki eredetű gondok uralják, ezek a megkérdezettek körében 36 százalékan előfordultak az elmúlt egy évben. Ugyanakkor azt is megállapíthatjuk, hogy a felnőtt lakosság több mint negyedének (27 százaléka) háztartásában tartós, krónikus beteg is él.

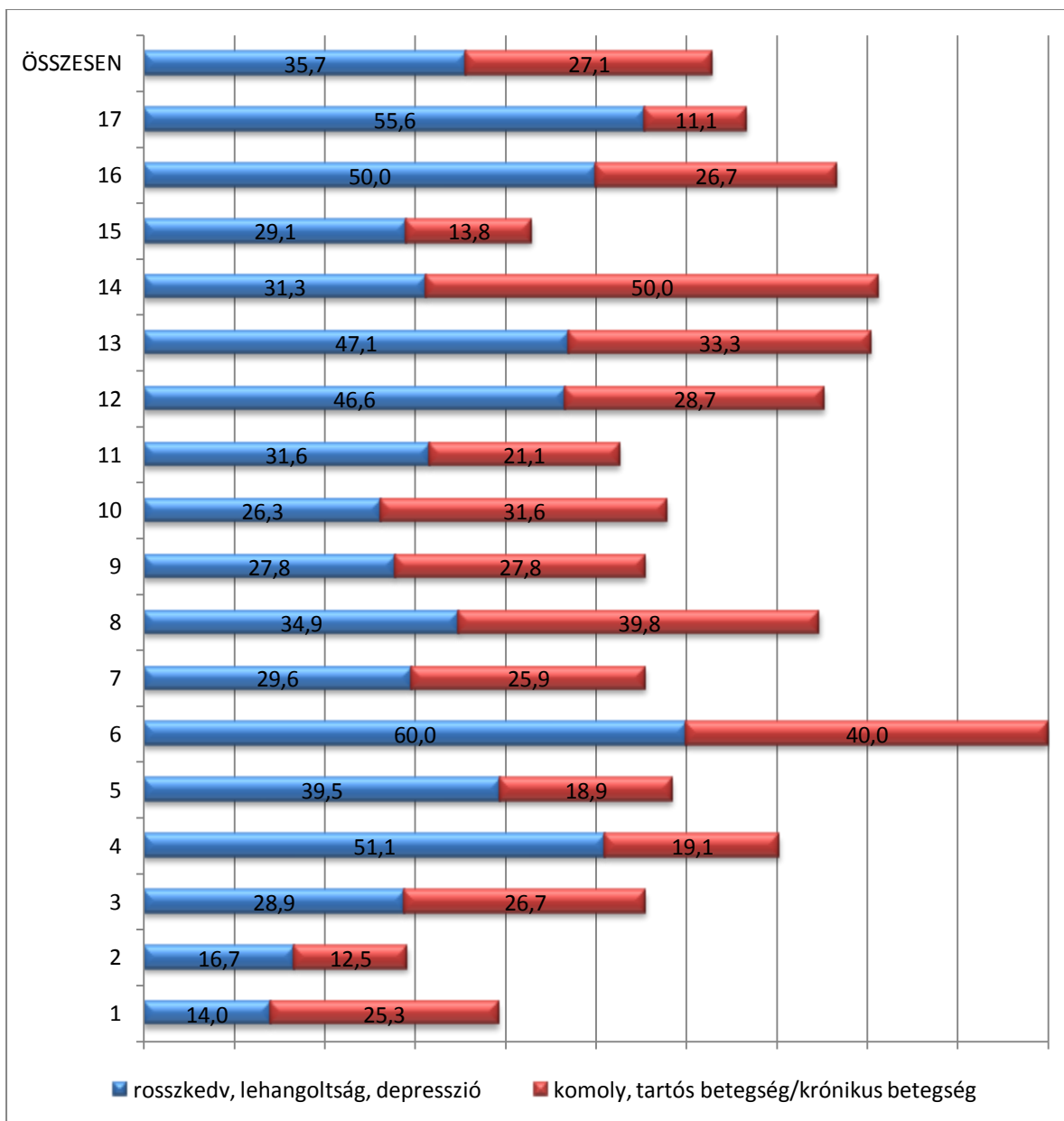
20. TÁBLÁZAT: BETEGSÉGTÍPUSOK ELŐFORDULÁSA AZ ELMÚLT EGY ÉVBEN

Az elmúlt egy évben előfordultak-e az alábbiak az Önnel együtt lakók körében vagy Önnél?	IGEN válaszok (%)
rosszkedv, lehangoltság, depresszió	35,8
komoly, tartós betegség/krónikus betegség	27,0
baleset	12,3
fertőző betegség	9,0
koraszülés	0,7
TBC	0,2
csecsemőhalál	0,2
művi vetélés	0,1

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

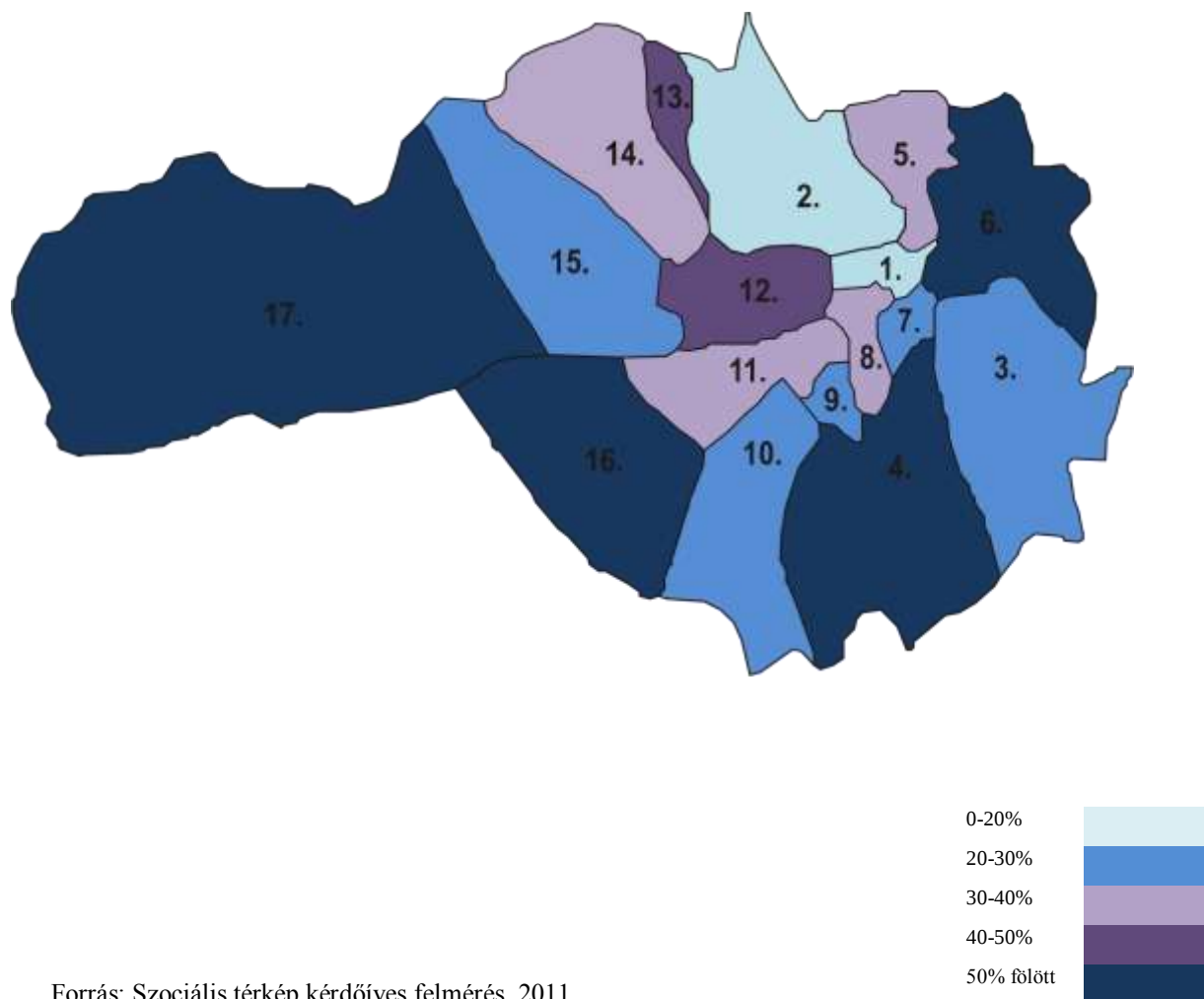
A leggyakrabban előforduló két betegségtypust körzetenként vizsgálva láthatjuk, hogy összesítve a Szondi telep-Csorba telep-Selyemrét-Martintelepi felüljáró körzetből (6) jelentették a leggyakrabban e problémákat. A lelki eredetű gondok átlag fölötti arányban leggyakrabban a Szondi telep-Csorba telep-Selyemrét-Martintelepi felüljáró körzetben (6), a lillafüredi körzetben, (17), Lyukóvölgyben (13), Kilián-Győri kapu-Új Diósgyőrben (12) és a Görömbölyön-Hejőcsabán (4) élők körében bukkant fel, legritkábban pedig a Vologda-Jókai-Mendikás-Avasalja-Belvárosban (1) és a Tetemvár-Bábonyiérc-Bedegvölgyi körzetben (2). Krónikus betegségek leggyakrabban a perecesi, (14) az avasi (8) és Szondi telep-Csorba telep-Selyemrét-Martintelepi felüljáró körzetben (6) élők körében jelentkeztek, legritkábban pedig a lillafüredi (17) és a Tetemvár-Bábonyiérc-Bedegvölgy-Bodótetői körzetben (2). Városi szinten azonban megállapíthatjuk azt is, hogy a körzetbeli lakosságarányhoz képest a kiliáni-győri kapui-új diósgyőri (12) körzetben lakók felülreprezentáltak a depresszió és lehangoltság tekintetében (25,4 százalék a 19,4-gyel szemben), a krónikus betegségek tekintetében pedig az Avason élők (8) mintegy 7 százalékponttal felülreprezentáltak (21,4 százalék a 14,6-tal szemben).

15. ÁBRA: A LEGGYAKRABBAN ELŐFORDULÓ BETEGSÉGTÍPUSOK A KÖRZETEKEN BELÜL (SZÁZALÉK)

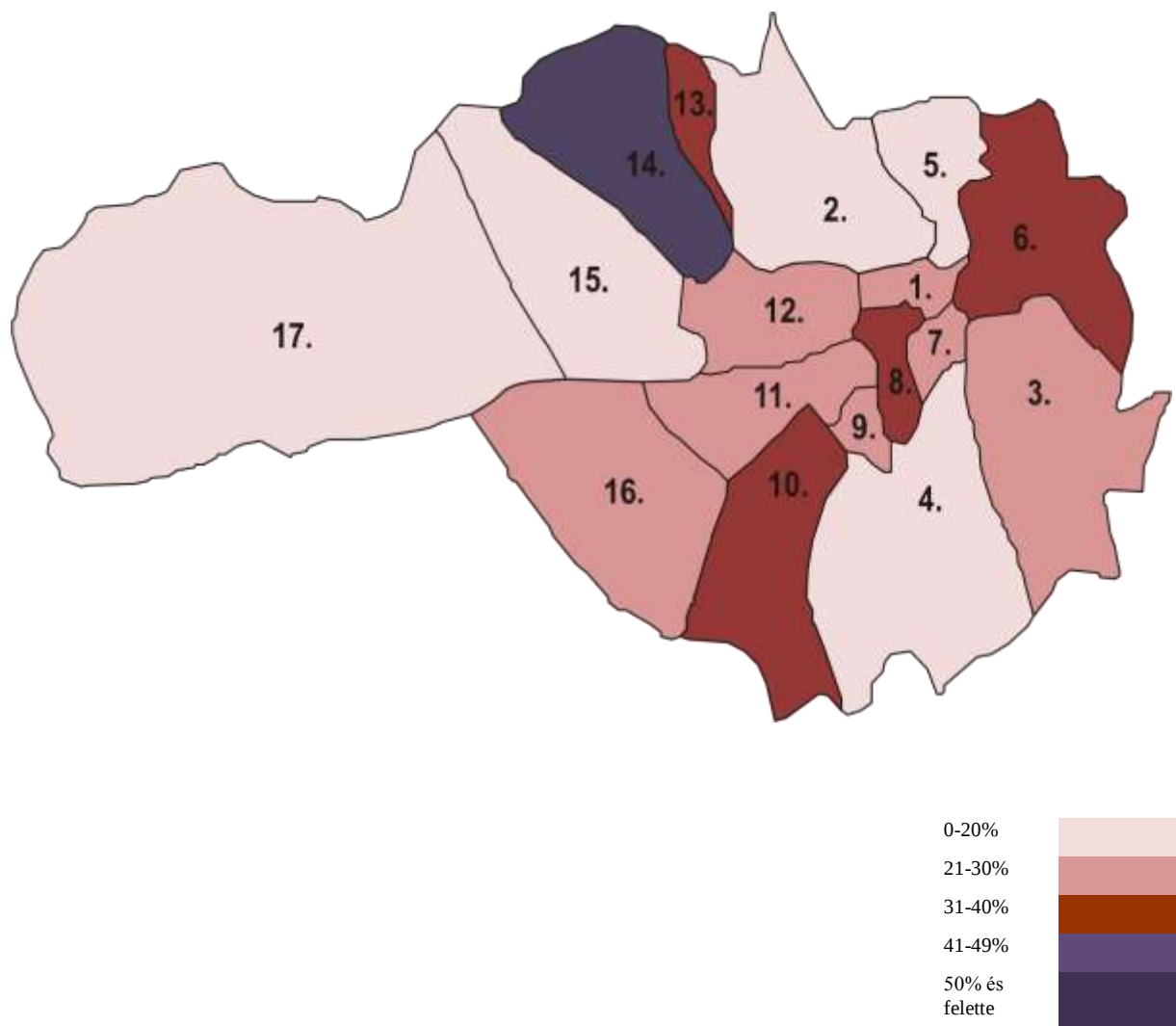
Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

16. TÉRKÉP: LEHANGOLTSÁGBAN, DEPRESSZIÓBAN SZENVEDŐK SZÁZALÉKOS ARÁNYA KÖRZETENKÉNT

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

17. TÉRKÉP: KOMOLY TARTÓS BETEGSÉGBEN/KRÓNIKUS BETEGSÉGBEN SZENVEDŐK SZÁZALÉKOS ARÁNYA KÖRZETENKÉNT

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

Az egészségügyi szolgáltatások igénybevételét és megítélését több kérdéssel is mértük.

Arra a kérdésre, hogy milyen gyakran vettek igénybe ilyen szolgáltatást az elmúlt egy évben a 21. táblázatban bemutatott sorrend alakult ki. Egy hatos skála segítségével mérve (1 – *egyszer sem*, 6 – *minden héten*) azt találtuk, hogy leggyakrabban (évente többször, de nem havonta) a háziorvost, utána pedig éves szinten átlagban egyszer a fogorvost látogatják meg. A háziorvost leggyakrabban a kiliáni-győri kapui-új diósgyőri körzetben (12), a Bükkszentlászlón élők (16) és a Lyukóvölgyben élők (13) látogatják, míg fogorvoshoz picivel átlag fölötti arányban a percesiek (14) illetve az avasi lakosok (8) jártak az elmúlt egy évben.

21. TÁBLÁZAT: IGÉNYBE VETT EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK GYAKORISÁGA AZ ELMÚLT EGY ÉVBEN

Ön vagy a háztartás bármely tagja az utóbbi egy évben milyen gyakran vette igénybe a következő egészségügyi szolgáltatásokat?	Átlag (1 – egyszer sem;... 6 – minden héten)	Szórás
családorvos	3,0	1,1
fogorvos	2,0	1,0
tüdőszűrés	1,8	0,5
járóbeteg szakellátás	1,8	1,1
rákszűrés	1,5	0,6
fizioterápia (pl.: reumakezelés)	1,4	0,9
ápolónő, védőnő	1,3	0,8
kórház bent fekvéssel	1,2	0,6
speciális szolgáltatások (pl.: logopédus, gyógytornász, pszichológus)	1,2	0,7
kórház baleseti osztálya	1,2	0,4
speciális kórházi szolgáltatások (pld. kemoterápia, dialízis)	1,1	0,4
rehabilitációs otthon	1,0	0,2

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

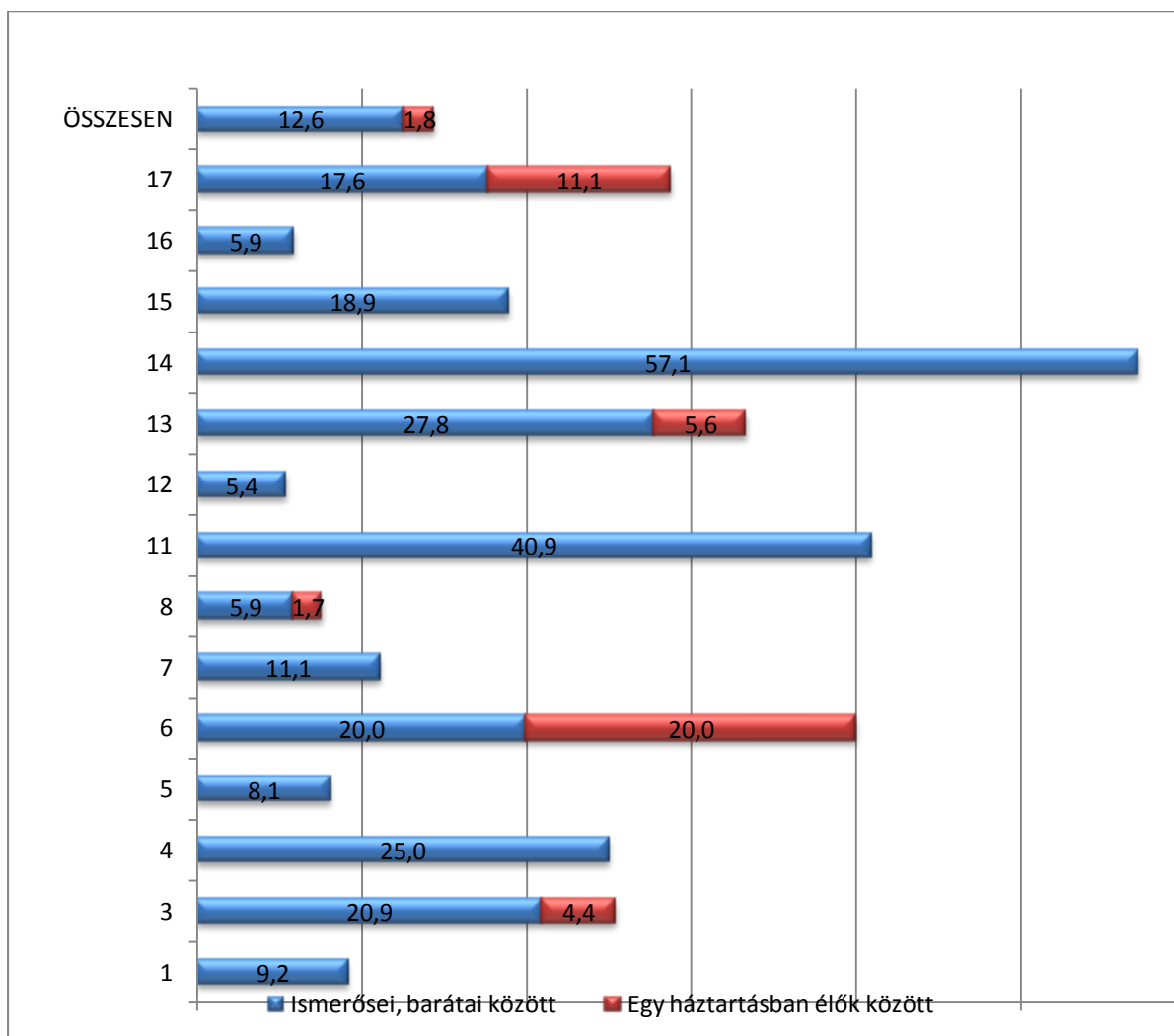
Az érvényes (90 százaléknyi) válaszok szerint a lakosok közel 9 százaléka gondolja azt, hogy környékükön *hiányzik valamilyen egészségügyi szolgáltatás*. E hiányérzet legmarkánsabban Diósgyőr-Berekalja-Majláth (15), Tapolca (10), Lyukóvölgy (13) körzetekben jelentkezett, és elsősorban gyógyszertárak, illetve különféle szakorvosi kezelések hiányában mutatkozik meg.

A család egészségi állapotát volt hivatott felmérni az a kérdésünk, hogy a gyerekek szoktak-e hiányozni az iskolából betegség miatt. E kérdésre a megkérdezettek valamivel több mint negyede válaszolt érdemben, ám ezek 60 százaléka állította azt, hogy gyereke szokott hiányozni az iskolából. Igaz, a hiányzások nem túl gyakoriak: az esetek 97 százalékában fél évente vagy évente egyszeri hiányzásról van szó.

A kutatásban kitértünk a *kábítószerfogyasztásra* is. Míg a megkérdezettek alig 2 százaléka állította azt, hogy háztartásában valaki fogyasztott már kábítószer, addig ez az arány az ismerősök, barátok körében már közel 13 százalékos. A megkérdezettel egy háztartásban élők esetében a kábítószerfogyasztók fele Szonditelep-Csorba telep-Selyemrét-Martintelepi felüljáró (6) körzetben, és – lakosságarányához képest jóval felülreprezentálva – mintegy 15 százalékban a lillafüredi körzetben (17) él.

Ugyanez a mutató a baráti, ismeretségi körben a Diósgyőr-Berekalja-Majláth (15) körzetben, illetve Hejőcsaba-Görömbölyön (4) mutat kiemelkedő (14,3, illetve 12,2 százalékos) arányokat. A körzeteken belül számítva az arányokat (ld. 16. ábra) megállapíthatjuk, hogy Szondi telep-Csorba telep-Selyemrét körzetben (6) a háztartások mintegy 20 százalékában él olyan személy, aki kipróbált már valamilyen drogot, míg ugyanez az arány az ismerősi körben Perecesen (14), Komlóstetőn (11) és Lyukóvölgyben (13) ér el kimagasló értékeket (57, 41, illetve 28 százalék az átlagos 13 százalékkal szemben).

16. ÁBRA: KÁBÍTÓSZERFOGYASZTÓK ARÁNYA AZ ISMERŐSÖK/BARÁTOK, VALAMINT AZ EGY HÁZTARTÁSBAN ÉLŐK KÖZÖTT, KÖRZETEKEN BELÜL (SZÁZALÉK¹²)

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

¹² A Tetenvár-Bedegvölgy-bodótetői (2), az egyetemvárosi-ruzsini (9) és a miskolcapolcai körzetekben (10) egyáltalán nem számoltak be drogfogyasztásról.

A válaszadók 3 százaléka számolt be arról, hogy *fogyatékkal élő személy* is van a háztartásban, és ez az arány az Avason élők körében (8) eléri a 10 százalékot is. Miskolci szinten adataink szerint az derül ki, hogy a fogyatékkal élők megközelítőleg fele (42 százalék) avasi lakos.

Az egészségügyi és szociális helyzet szubjektív indikátora lehet az is, hogy *a megkérdezett rokonságában vannak-e olyanok, akik éheznek*. Az erre vonatkozó kérdés alapján az derült ki, hogy a megkérdezettek rokonságának közel 5 százaléka éhezik. Az egyes körzeteken belül a lillafüredi (17), a Diósgyőr-Berekalja-Majláth-i (15) és Lyukóvölgyi (13) körzetben élők jeleztek jóval átlag fölötti „éhező rokont”.

II. 6. Értékvilág - értéktérképek

A kérdőívben külön értékskálával igyekeztünk vizsgálni *a felnőtt lakosság értékvilágát*. Egy ötfokú skála segítségével arra kértük válaszadóinkat, hogy jelöljék meg, számukra milyen mértékben fontosak a felsorolt értékek.

A válaszok város szintű összesítése alapján (ld. 22. táblázat) láthatjuk, hogy elsősorban a *család jelenik meg értékformáló tényezőként, majd pedig a megbecsülés és a személyes szabadság*. A lista végén a *vallás*, és az Istenben való hit, mint erőforrás a mindennapokban található.

Ha a lista elejét és végét tekintjük azt is mondhatnánk, hogy ez várható volt, hiszen más, országos reprezentatív felmérések is hasonló adatokat szoktak jelezni, és köztudott, hogy a magyar felnőtt lakosság számára a család prioritást élvez, ugyanakkor nemzetközi összehasonlításban is kimutatható, hogy kevésbé vallásos. A család melletti egységes elköteleződést a feltüntetett szórás értéke is jelzi, hiszen ezen itemnél kaptuk a legalacsonyabb szórást. Vallásosság tekintetében a lakosság nagy mértékben megoszlik, de szintén a szórás alapján láthatjuk, hogy a magyarság fontossága, vagy a globális felmelegedés elleni küzdelem illetve a szakmai érvényesülés megítélése is relatíve nagy eltéréseket jelez.

22. TÁBLÁZAT: ÉRTÉKEK FONTOSSÁGA (ÁTLAGOK SZERINT SORRENDENBEN)

Kérem, értékelje, hogy mennyire fontosak az Ön életében az alábbiakban felsorolt dolgok! (1 – egyáltalán nem fontos; ... 5 – nagyon fontos)	Átlag	Szórás
a család	4,84	0,43
a megbecsülés	4,61	0,55
a személyes szabadság	4,59	0,65
az erkölcsösség	4,58	0,62
a munka	4,52	0,77
az igaz barátság	4,52	0,70
a pénz	4,50	0,68
szerelem/boldogság	4,50	0,79
jó viszonyban lenni emberekkel	4,50	0,68
a környezet védelme	4,45	0,75
a természeti szépség világa	4,41	0,76
béke a világban	4,40	0,85
a magyarsága	4,33	0,95
hogymindig elérje kitűzött céljait	4,29	0,80
a hagyományok tisztelete	4,24	0,89
az önmegvalósítás	4,20	0,94
hogymegithessen másokon	4,18	0,79
a globális felmelegedés ellen tenni	4,17	0,97
a művészeti szépség világa	4,12	0,93
a siker	4,12	0,99
a szakmai érvényesülés	4,10	1,03
hogymindig megszerezhesse és megvehesse, amit akar	4,06	0,93
a változatos élet	3,99	0,96
az Istenben való hit, mint erőforrás a mindennapokban	3,38	1,42
a vallás	3,08	1,45

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011

Kérdés azonban, hogy a fent részletezett értékpációk hogyan függnek össze egymással. Magyarán: sikerül-e a látszólag sok (26) elemet tartalmazó értékblokkot „lesűrítünk” értelmezhető értékdimenziókra. Statisztikailag ez azt jelenti, hogy olyan új változókat hozunk létre az eredeti változó-együttesből, amelyek egymástól kvázi független, külön értelmezhető értékdimenziókat írnak le. E módszert faktorelemzésnek nevezik, és

alkalmazása során valóban sikerült három dimenzióra redukálnunk a kiinduló változókat: bizonyos változóktól a módszer alkalmazása közben ugyan meg kellett szabadulnunk, de „cserébe” tisztán körvonalazódó értékopciók bontakoznak ki az adatokból (ls. 23. táblázat).

A faktorstruktúra az eredeti változó-együttes varianciáját közel 60 százalékban megmagyarázza, és a következő 3 értékdimenziót írja körül:

- *posztmateriális értékek*: ebbe a dimenzióban sűrűsödnek a környezet melletti elköteleződés különböző formái (környezetvédelem, globális felmelegedés elleni cselekvés, a természeti szépség értékelése) valamint az esztétikai és háborúellenes értékek;
- *karrierértékek*: ebben a dimenzióban egyfajta individuális, sikerorientált késztetések lenyomatait olvashatjuk ki, amelyek az önmegvalósítás szoros feltételeinek is minősülnek. Érdekességgéppen megjegyzendő, hogy az eredeti értékelemekből a „pénz” kategóriája is idesorolható lenne, de ha a modellben benne hagytuk volna, éppen a magyarázottságot csökkentette volna. Ez mintegy arra utal, hogy ebben az értékdimenzióban nem a mindenáron való pénzszerzésen van a hangsúly, hanem az individuális karrierépítésen, az önmegvalósításon;
- *vallásosság értékdimenziója*: ez meglehetősen egyértelmű értékképletre, gyakorlatilag a vallás fontosságára és az Istenben való hitre épül. E dimenzió magyarázottsága a legalacsonyabb, ami nem meglepő, hiszen láttuk a részletes (megfigyelt) értékopciók esetében, hogy a vallásosság a sorrend végén található. Külön faktorként való megjelenése azt jelenti tehát, hogy a felnőtt lakosság nem széles körében, ám mégis markánsan megjelenik a vallás mint érték.

23. TÁBLÁZAT: ÉRTÉKDIMENZIÓK

	posztmateriális	karrier	vallásosság
<i>magyarázottság</i>	24,42%	22,65%	12,04%
a természeti szépség világa	0,80		
a globális felmelegedés ellen tenni	0,80		
a környezet védelme	0,75		
a művészeti szépség világa	0,73		
béke a világban	0,58		
a szakmai érvényesülés		0,77	
hogymindig elérje kitűzött céljait		0,76	
a siker		0,75	
hogymindig megszerezhesse és megvehesse, amit akar		0,68	
az önmegvalósítás		0,63	
a vallás			0,89
az Istenben való hit, mint erőforrás a mindennapokban			0,75

Extraction Method: Maximum Likelihood. Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a Rotation converged in 5 iterations.

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

Vizsgáljuk meg a továbbiakban, hogy ezek a *körülírt értékopciók hogyan, milyen mértékben jelennek meg a miskolci körzetek szintjén.*

Mindhárom értékdimenzió mentén *városi értéktérképeket* tudunk létrehozni, hiszen az új változók körzeti átlagai (ld. 24. táblázat) jelzik, hogy az egyes értékek milyen mértékben vannak jelen: az adatokat úgy értelmezhetjük, hogy a kisebb értékek valamely értékdimenzió hiányára, a magasabb értékek pedig markánsabb jelenlétére utalnak (az új változók átlaga nulla, szórása megközelíti az 1-et).

24. TÁBLÁZAT: ÉRTÉKDIMENZIÓK JELENLÉTE A KÖRZETEK BEN (FAKTORSZKÓROK ÁTLAGA)

körzet	posztmateriális	karrier	vallásosság
1	0,39	0,13	0,12
2	-1,06	0,40	0,27
3	-0,44	0,40	0,09
4	0,15	-0,27	-0,17
5	0,05	-0,80	-0,05

6	-0,20	0,70	0,41
7	-0,17	0,72	0,66
8	0,42	0,12	-0,11
9	-0,61	-0,53	-0,90
10	-0,21	0,76	-0,06
11	-0,55	-0,11	0,25
12	0,01	-0,47	0,14
13	-0,73	-0,36	-0,49
14	0,60	-0,30	0,32
15	-0,10	0,44	-0,77
16	0,26	0,13	0,30
17	0,05	0,18	0,37
Átlag	0,00	0,00	0,00

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011.

Az értékdimenziók körzetek szerinti átlagait vizsgálva láthatjuk például, hogy a posztmateriális értékek leginkább a Tetenvár-Bábonyibérc-Bedegvölgy-bodótetői körzetben (2), illetve a Lyukóvölgyben (13) hiányoznak, míg jóval átlag fölötti értéket mutat Perecesen (14) és az Avason (8).

A karrierérték leghatározottabban Tapolcán (10) van jelen (ami Miskolcot ismerve nem meglepő) míg a Szentpéteri kapu-Zsarnai telep (5) illetve Kilián-Békeszálló-Muszkás-Győri kapu-Új Diósgyőr körzetében (12) meglehetősen hiányzik (korábban láttuk, hogy ez utóbbi körzetben sok az időskorú).

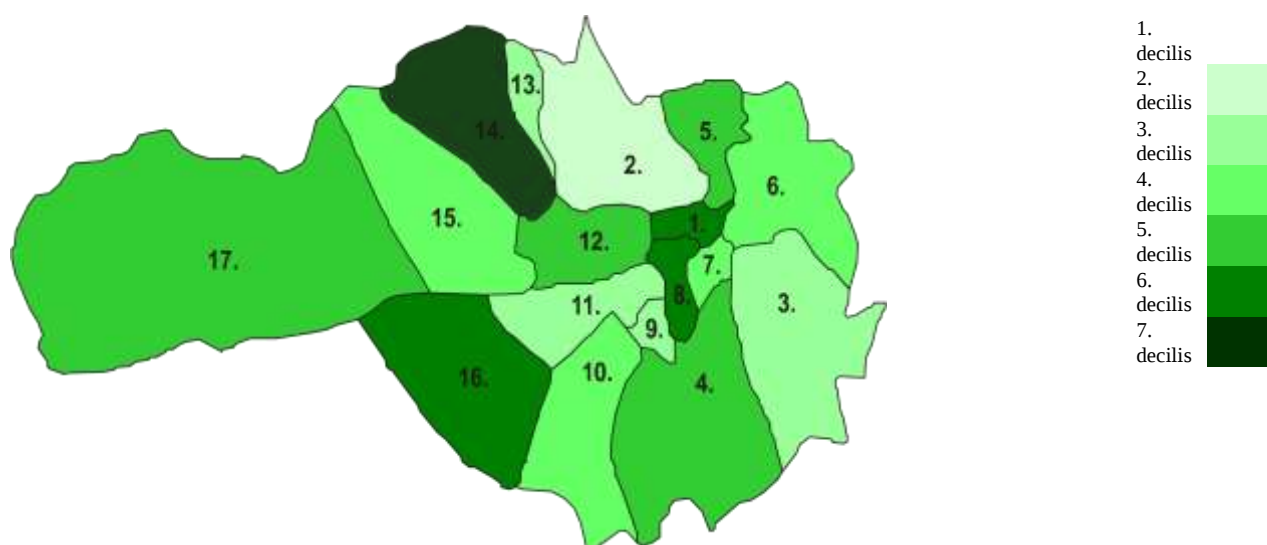
A legkevésbé vallásosnak Egyetemváros-Ruzsin (9), Diósgyőr-Berekalja-Majláth (15) valamint Lyukóvölgy (13) tűnik, legvallásosabbnak pedig az Avas kelet-Népkertben (7) lakók tűnnek (ez utóbbira lehet mondani, hogy egy hagyományosan „polgári” környék).

Összességében megállapítható az is, hogy Egyetemváros-Ruzsin (9) és Lyukóvölgy (13) körzetek mindhárom értékdimenzió mentén a negatív szélső kategóriába sorolhatók (mindhárom értéktípus hiányzik), míg az Avas kelet-Népkert (7) körzetben a karrierértékek és a vallásosság domborodik ki, ám hiányoznak a posztmateriális értékek.

A továbbiakban e *három értékdimenzió segítségével elkészítettük Miskolc értéktérképeit*, amelyeken szemléletesen is látszanak a körzetek közötti különbségek.

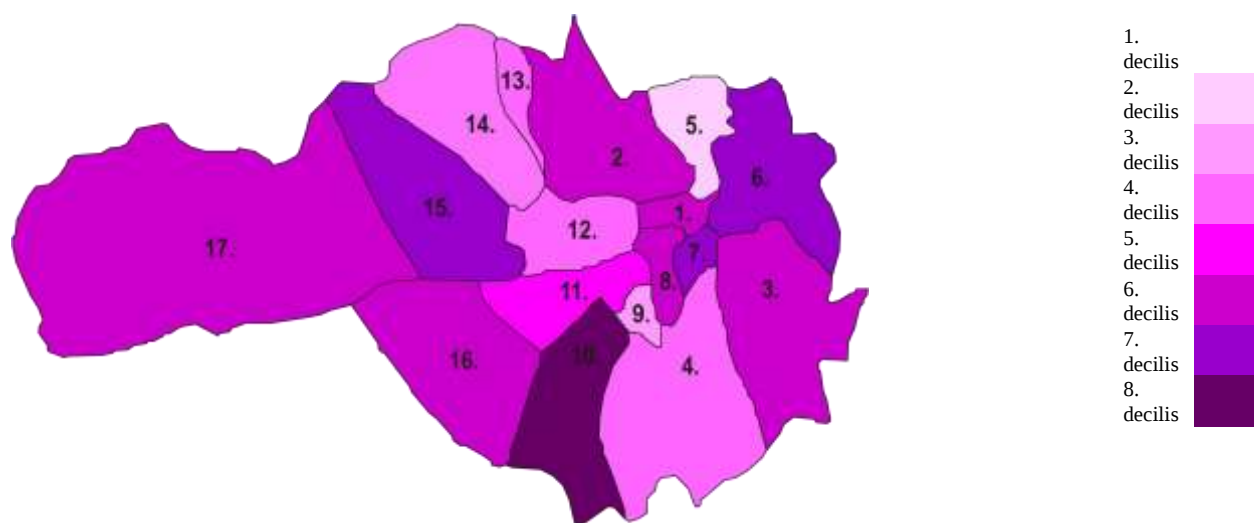
A térképek elkészítéséhez a faktórszkórokat 10 egyenlő részre (decilisekre) osztottuk, majd pedig a körzetek átlagait besoroltuk a megfelelő decilis határok köré. A térképek sötétebb árnyalatai valamely értékdimenzió nagyobb jelenlétére utalnak, a halványabb színek pedig kisebb mértékű jelenlétére.

18. TÉRKÉP: POSZTMATERIÁLIS ÉRTÉKEK KÖRZETENKÉNTI ÁTLAGAI –DECILISEK SZERINT

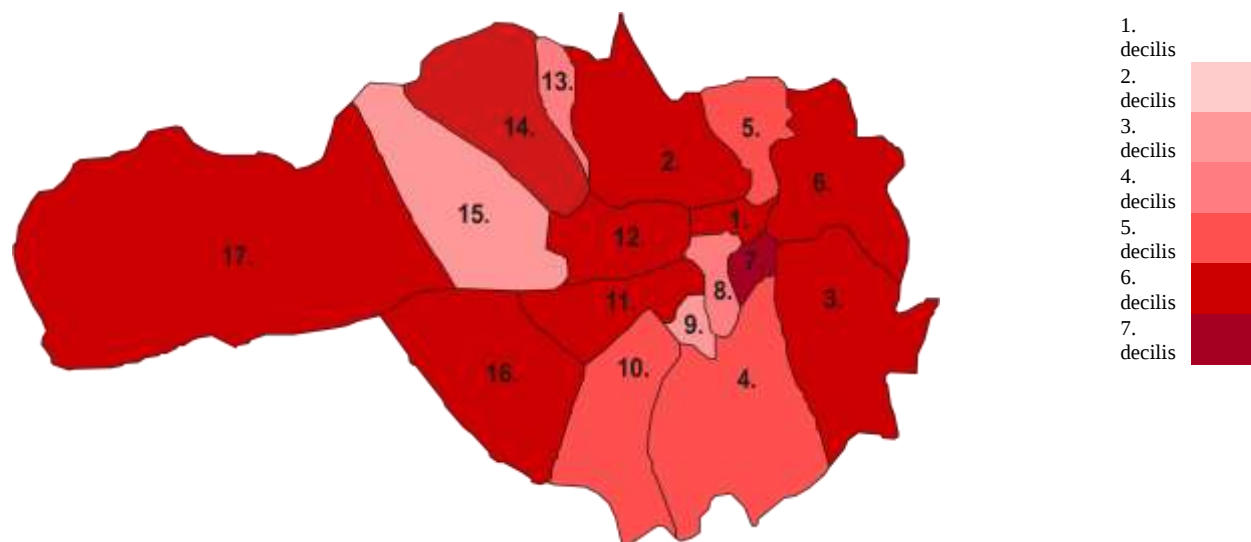
Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011

19. TÉRKÉP: KARRIERÉRTÉKEK KÖRZETENKÉNTI ÁTLAGAI –DECILISEK SZERINT

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011

20. TÉRKÉP: VALLÁSOSSÁG ÉRTÉKINDEXÉNEK KÖRZETENKÉNTI ÁTLAGAI –DECILISEK SZERINT

Forrás: Szociális térkép kérdőíves felmérés, 2011

III. SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI INTÉZMÉNYEK BEMUTATÁSA

III. 1. Általános bemutatás¹³

Miskolc Megyei Jogú Város területén az alábbi önkormányzati és nem önkormányzati (egyházi és civil) szervezetek látják el a szociális és gyermekvédelmi feladatokat:

25. TÁBLÁZAT: ÖNKORMÁNYZATI ÉS NEM ÖNKORMÁNYZATI FENNTARTÁSÚ SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI INTÉZMÉNYEK

Önkormányzati fenntartású intézmények	Nem önkormányzati fenntartású intézmények
Arany Alkony Szolgáltatási Központ és Gondozóház	Baptista Szeretetszolgálat Alapítvány Miskolci Női Lakóotthon
Aranyhíd Gyermekotthon	B-A-Z Megyei Gyermekvédelmi Központ
Aranyhíd Gyermekotthon és Lakásotthon	B-A-Z Megyei Gyermekvédelmi Központ Lakásotthon
Aranykor Idősek Otthona	Drogambulancia Alapítvány
Avasi Szolgáltatási Központ	Erdei Óvoda Egyesület Fenyves Családi Napközi
Avasi Szolgáltatási Központ I. számú Idősek Klubja	Evangéliumi Pünkösdi Közösség Országos Cigánymisszió Segítő Szolgálat
Avasi Szolgáltatási Központ II. számú Idősek Klubja	Gyermekláncfű Alapítvány- Zöld Pillangó Családi Napközi
Bulgárföldi Szolgáltatási Központ és Gondozóház	Lórántffy Zsuzsanna Kismamaház Családok Átmeneti Otthona
Családok Átmeneti Otthona	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület
Családsegítő és Adósságkezelő Munkacsoport	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Észak-Magyarországi Régióközpont
Derűs Alkony Szolgáltatási Központ	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Miskolci Csoportja
Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona és Fogyatékos Személyek Gondozóháza	Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona
Észak-Kiliáni Szolgáltatási Központ és Gondozóház	Magyar Vöröskereszt B-A.Z Megyei Szervezete Hajléktalan Gondozó Központ
Ezüsthíd Otthon	Magyar Vöröskereszt B-A-Z Megyei Szervezete
Férfiak Mentálhigiénés Otthona	Magyar Vöröskereszt B-A-Z Megyei Szervezete Utcai Gondozó Szolgálat
Fruska Regionális Hatáskörű Módszertani Gyermekotthon	Magyarországi Református Egyház - Timotheus Református Támogató Szolgálat
Gyermekek Átmeneti Otthona	Máltai Gondoskodás Nonprofit Kft.
Gyermekjóléti Központ	
Hámori Szolgáltatási Központ	
Hejőcsabai Szolgáltatási Központ	
Idősek Háza	
Iránytű Szociális Szolgálat	

¹³ A szociális és gyermekvédelmi pénzbeli ellátási formákra vonatkozó 2011-es adatokat a 2-es számú melléklet tartalmazza.

Önkormányzati fenntartású intézmények	Nem önkormányzati fenntartású intézmények
Junior Gyermekotthon Komlóstetői Idősek Klubja Martinkertvárosi és Szirmai Szolgáltatási Központ Miskolci Családsegítő Központ Miskolci Gyermekvédelmi Központ Őszi fények Szolgáltatási Központ Őszi Napsugár Otthon Perecesi Szolgáltatási Központ és Gondozóház Segítő Kezek Szolgáltatási Központ Szépkor Szolgáltatási Központ Területi Szolgáltatási Központ Újgyőri Szolgáltatási Központ Utógondozó Otthon Vár sétány Szolgáltatási Központ	Martinkertvárosi Református Egyházközösség - Martin-ház Minorita Rend Tartományfőnökség - Népkonyha Miskolc és Miskolc környékén élő Autisták Érdekvédelmi Egyesülete - Autista Otthon Miskolc-Avas Gesztenyés-kerti Idősek Otthonáért Alapítvány-Gesztenyés-kerti Idősek Otthona Mozgássérültek és Barátaik Miskolc Város Egyesülete - Támogató Szolgálat Napfényt az Életnek Alapítvány Hajléktalanok, Szegények Egészségügyi és Mentálhigiénés Háza Napház Gondozócentrum Nonprofit Kft. Német Kisebbségi Önkormányzat Önálló Másság Életminőség Fejlesztő Alapítvány Rehab. Szolgáltató Központ - Fogyatékos Emberek Nappali Intézménye Önmegvalósítás Egyesület Szent Erzsébet Hívei Egyház Miskolc és Körzete Támogató Szolgálat Szent Erzsébet Szeretetotthon Felépítéséért Alapítvány Szent Miklós Kórházi Óvoda, Bölcsőde Szépkorúak Háza Szociális Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. Szeretet Alapítvány Csilla Báronő Szeretetotthon Szimbiózis a Harmónikus Együtt-létért Alapítvány - Szimbiózis Integrált Támogató Szolgálat Szimbiózis Habilitációs Központ Szimbiózis Habilitációs Központ-Baráthegyi Lakóotthon Szocio-produkt Kft. célszervezet Szorgoskert Nonprofit Kft. Szorgoskert Integrált Támogató Szolgálat Támasz Önálló Életvitelt Segítő Központ Támogató Szolgálat Tiszáninneni Református Egyházkerület MÁON Református Szeretetotthon

A szociális szolgáltatások területén a következő táblázat foglalja össze az alapszolgáltatásokat és szakellátásokat.

26. TÁBLÁZAT: SZOCIÁLIS ALAP- ÉS SZAKELLÁTÁSOK AZ ELLÁTÓ INTÉZMÉNY, SZERVEZET SZERINT

Feladat	Ellátás formája	Ellátó szervezet, intézmény
Kötelező feladatok		
<i>Alapszolgáltatások</i>		
Étkeztetés	Önkormányzati intézmény Ellátási szerződés	Miskolci Családsegítő Központ Iránytű Szociális Szolgálat Magyar Máltai Szeretetszolgálat Miskolci Csoportja Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete
Házi Segítségnyújtás	Önkormányzati intézmény	Miskolci Családsegítő Központ Iránytű Szociális Szolgálat
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Önkormányzati intézmény	Miskolci Családsegítő Központ Iránytű Szociális Szolgálat
Családsegítés	Önkormányzati intézmény	Miskolci Családsegítő Központ Iránytű Szociális Szolgálat
Utcai szociális munka	Ellátási szerződés	Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete „Napfényt az Életnek” Alapítvány
Idősek nappali ellátása	Önkormányzati intézmény	Miskolci Családsegítő Központ Iránytű Szociális Szolgálat
Fogyatékos személyek nappali ellátása	Önkormányzati intézmény Ellátási szerződés	Miskolci Családsegítő Központ Autista Alapítvány Tiszáninneni Református Egyházkerület Szimbiozis Alapítvány Önálló Másság Életminőség Fejlesztő Alapítvány
Pszichiátriai betegek nappali ellátása	Hiányzó ellátás	
Hajléktalan személyek nappali ellátása	Ellátási szerződés	Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete „Napfényt az Életnek” Alapítvány
Szenvedélybetegek nappali ellátása	Hiányzó ellátás	
<i>Szakosított ellátások</i>		
a.) Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények		
Időskorúak gondozóháza	Önkormányzati intézmény	Miskolci Családsegítő Központ Iránytű Szociális Szolgálat

Fogyatékos személyek gondozóháza	Önkormányzati intézmény	Miskolci Családsegítő Központ
Pszichiátriai betegek átmeneti otthona	Hiányzó ellátás	
Szenvedélybetegek átmeneti otthona	Hiányzó ellátás	
Éjjeli menedékhely	Ellátási szerződés	Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete
Hajléktalan személyek átmeneti szállása	Ellátási szerződés	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Miskolci Csoportja Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete „Napfényt az Életnek” Alapítvány
b.) Rehabilitációs intézmény		
Hajléktalan személyek rehabilitációs Intézménye	Ellátási szerződés	Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete „Napfényt az Életnek” Alapítvány
c.) Ápolást gondozást nyújtó intézmények		
Idősek otthona	Társulási formában fenntartott önkormányzati intézmény	Őszi Napsugár Otthon
Hajléktalanok otthona	Ellátási szerződés	Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete
Szenvedélybetegek otthona	Társulási formában fenntartott önkormányzati intézmény	Őszi Napsugár Otthon
Pszichiátriai betegek otthona	Hiányzó ellátás	
Fogyatékos személyek otthona	Ellátási szerződés	Autista Alapítvány Tiszaninnyi Református Egyházkerület Szeretet Alapítvány Szimbiozis Alapítvány
Önként vállalt feladatok		
Fogyatékos személyek lakóotthona	Ellátási szerződés	Szimbiozis Alapítvány
Támogató szolgáltatás	Önkormányzati intézmény Ellátási szerződés	Miskolci Családsegítő Központ Mozgássérültek és Barátaik Miskolc Városi Egyesülete
Idősek emelt szintű otthona	Ellátási szerződés	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Szépkorúak Háza nonprofit Kft.

Forrás: Miskolc Megyei Jogú Város Szociális szolgáltatástervezési koncepciójának felülvizsgálata, 2010.

A következő táblázat bemutatja, hogy 2009-ben és 2010-ben hogyan alakult az egyes szociális szolgáltatásokat igénybe vevők száma.

27. TÁBLÁZAT: SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK KLIENSFORGALMI ADATAI, 2009, 2010.

Fenntartó	Szolgáltatás fajtája	Engedélyezett férőhelyek száma	Ellátottak száma 2009. június 30.	Ellátottak száma 2010. június 30.
Iránytű Szociális Szolgálat	nappali ellátás	360	296	351
	étkeztetés	-	1024	1110
	házi segítségnyújtás	513	398	421
	gondozóház	41	42	40
	jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	164	139	164
Miskolci Családsegítő Központ	étkeztetés		492	481
	házi segítségnyújtás	180	135	130
	fogyatékos személyek	50		
	nappali ellátása		36	47
	támogató szolgálat		55	57
	jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	68	40	54
	időskorúak gondozóháza	12		
	fogyatékos személyek gondozóháza	10	12	12
			8	8
ÖMEFA	fogyatékos emberek nappali intézménye	40 fő	40 fő	40 fő
Drogambulancia Alapítvány	drogambulancia	35 szakorvosi óra	51 fő	144 fő
Drogambulancia Alapítvány	Támogat – lak szenvedélybetegek közösségi ellátása	40 fő	47 fő	42 fő
Drogambulancia Alapítvány	Tám – pont szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása	1 szolgálat	288 fő	342 fő
Aurora Házi Segítségnyújtási	házi segítségnyújtás	27 fő	0	1

Szolgáltatás				
Magyar Máltai Szeretetszolgálat	hajléktalanok átmeneti szállása	50	49	
Magyar Máltai Szeretetszolgálat	támogató szolgálat	1	39	
Magyar Máltai Szeretetszolgálat	népkonyha	150	150	
Szépkorúak Háza Nonprofit Kft.	idősek otthona	81	73	
Szépkorúak Háza Nonprofit Kft.	idősek otthona	81		85
Szent Erzsébet Hívei Egyház	támogató szolgáltatás	-	99	101
Mozgássérültek és Barátaik Miskolc Városi Egyesülete	támogató szolgálat		38	50
Újszövetség Gyülekezet	házi segítségnyújtás	441		275
Szorgoskert Nonprofit Kft.	támogató szolgáltatás		55	47
Szent Erzsébet Szeretetotthon Felépítéséért Alapítvány	tartós, bentlakásos idősek otthona	50 fő A működő férőhely 30 fő (100%)	31 fő	28 fő
Önmegvalósítás Egyesület	szenvedélybetegek közösségi ellátása	70	44	74
Miskolc-Martintelepi Református Egyházközség	nappali ellátás	30	32	32
Miskolc-Martintelepi Református Egyházközség,	házi segítségnyújtás	27	12	24
Miskolc-Martintelepi Református Egyházközség,	étkeztetés	30	13	13
Magyar Ökumenikus Segélyszervezet	családok átmeneti otthona	40	40	42
Magyar Ökumenikus Segélyszervezet	kríziskezelő központ	4	45	34

Napfényt az Életnek Alapítvány	nappali melegedő	100	68	84
Napfényt az Életnek Alapítvány	átmeneti szálló	50	39	40
Napfényt az Életnek Alapítvány	rehabilitációs otthon	30	30	27
Napfényt az Életnek Alapítvány	külső férőhely	4	4	4
Napfényt az Életnek Alapítvány	utcai szociális munka (I.-II. csoport)	-	28	31
EPK OCM	házi segítségnyújtás	480	275	596
EPK OCM	ékeztetés	-	0	165
Szorgoskert Nonprofit Kft	támogató szolgáltatás	-	55	47
Magyar Vöröskereszt B-A-Z megyei Szervezete	nappali melegedő	50	71	73
Magyar Vöröskereszt B-A-Z megyei Szervezete	népkonyha	200 adag	200	200
Magyar Vöröskereszt B-A-Z megyei Szervezete	utcai gondozószolgálat	2 szolgálat	11	3
Magyar Vöröskereszt B-A-Z megyei Szervezete	éjjeli menedékhely	80	66	68
Magyar Vöröskereszt B-A-Z megyei Szervezete	átmeneti szálló	100	92	88
Magyar Vöröskereszt B-A-Z megyei Szervezete	rehabilitációs otthon	20	20	20
Magyar Vöröskereszt B-A-Z megyei Szervezete	hajléktalanok otthona	36	36	36
Őszi Napsugár Otthon	Idősek Otthona (Szentpéteri k. 101.)	437	417	436
Őszi Napsugár Otthon	Idősek Háza (Mátyás k.u. 15.)	23	23	24

Őszi Napsugár Otthon	Ezüsthíd Otthon (Bársony J. u. 29/a)	30	30	30
Őszi Napsugár Otthon	Aranykor Idősek Otthona (Kiss tábornok u. 32.)	96	95	97
Őszi Napsugár Otthon	Férfiak Mentálhigiénés Otthona (Mésztelep u. 1.)	30	28	30
Szimbiózis Alapítvány	támogató szolgálat	-	42	49
Szimbiózis Alapítvány	fogyatékos személyek nappali ellátása	40	37	38
Szimbiózis Alapítvány	lakóotthon (Forgács u.18.)	12	12	12
Szimbiózis Alapítvány	Baráthegyi Lakóotthon (Kisszilvásvölgy)	14	11	14

Forrás: Miskolc Megyei Jogú Város Szociális szolgáltatástervezési koncepciójának felülvizsgálata, 2010.

Gyermekjólét és gyermekvédelem területén a következő személyes gondoskodást nyújtó ellátási formák működnek Miskolc város területén:

Az alapellátások körében:

1. Gyermek napközbeni ellátása
  - ❖ Bölcsődék (Egyesített Bölcsőde és Egészségügyi Szolgálat keretében)
  - ❖ Családi napközik
2. Gyermekjóléti szolgáltatás (A Miskolci Családsegítő Szolgálat, Regionális Módszertani Központ és Gyermekjóléti Szolgálat Megyei Módszertani Központ Gyermekjóléti Központja és az Iránytű Szociális Szolgálat Gyermekjóléti Központja végzi)
3. Átmeneti gondozás
  - ❖ Gyermekek átmeneti otthona (A Miskolci Gyermekvédelmi Központ Gyermekek Átmeneti Otthona)
  - ❖ Családok átmeneti otthona (A Miskolci Gyermekvédelmi Központ Családok Átmenti Otthona)

A szakellátás keretében:

1. Otthont nyújtó ellátási formák:

- ❖ Nevelőszülői hálózat (Miskolci Gyermekvédelmi Központban)
  - ❖ Gyermekotthoni ellátás (Miskolci Gyermekvédelmi Központban)
  - ❖ Utógondozói ellátás (Miskolci Gyermekvédelmi Központban)
2. Területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás (A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Gyermekvédelmi Központ keretében)

III. 2. Az egyes intézmények bemutatása

A jelentősebb szociális és gyermekvédelmi intézmények vezetőit arra kértük, hogy egy nyitott kérdésekből álló kérdéssort töltsenek ki és ennek segítségével jellemezzék az általuk vezetett szociális és gyermekvédelmi intézményeket.

A kérdéssor az alábbi kérdéseket tartalmazta:

1. Mikor alakult, indult a szolgáltatás?
2. Mennyien dolgoznak (fő- és másodállásúak is), milyen végzettséggel az intézménynél?
3. Milyen a fluktuáció a munkatársakat tekintve?
4. Milyen szolgáltatások, részlegek vannak, milyen feladatokat látnak el?
5. Kliensforgalmi adatok az elmúlt öt évben részlegenként/szolgáltatásokként
6. Lát-e és ha igen, milyen változást, hangsúlyeltolódást a kliensforgalomban és a tapasztalt problémákban jelenleg - az elmúlt évekhez viszonyítva?
7. Milyen finanszírozású az intézmény?
8. Milyen pályázatokon vettek/vesznek részt, milyen sikerrel az elmúlt öt évben?
9. Az intézmény hatékonysága (hogyan látja a vezető, elég-e ez az intézmény a településen, meg tudja-e oldani a kliensek problémáit, a reintegráció lehetősége, sikeressége)?
10. Problémák, az Önök munkáját nehezítő körülmények
11. Ön szerint mi Miskolc város legfontosabb három problémája, kihívása?
12. Egyéb észrevétel, megjegyzés.

Ebben a részben az ezen beszámolók alapján készített intézményi bemutatásokat adjuk közzé.

III. 2. 1. Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Miskolci Családsegítő Szolgálat, Regionális Módszertani Központ és Gyermekjóléti Szolgálat Megyei Módszertani Központ

Az Intézményt 1990-ben alapította Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata.

Az intézmény engedélyezett létszámkerete: 231, ebből 181 szakmai és 50 egyéb státusz.

Jelenleg betöltött 201, ebből 161 szakmai és 40 egyéb. Üres álláshelyek száma: 30.

Szakmai dolgozók számának megoszlása: családsegítő és gyermekjóléti szakterületen: 96 fő, idősellátási - idősellátás, fogyatékos ellátás, támogató szolgálat - szakterületen: 65 fő.

Egyéb dolgozók: 40 fő.

Végzettségeket tekintve:

Szakmai létszám esetén:

- családsegítő és gyermekjóléti szakfeladat (96 fő)
  - szociálpedagógus 35 fő, szociális munkás 8 fő, általános szociális munkás 10 fő, szociálpolitikus 2 fő, szociálpedagógus és szociálpolitikus 4 fő, szociálpedagógus és szociális munkás 1 fő, általános szociális munkás és mentálhigiénés szakember 1 fő, egészségfejlesztő mentálhigiénikus 10 fő, pszichopedagógus 1 fő, a további 24 kolléga – gyógypedagógus, szociológus, tanító, tanár, kulturális antropológus, szociális asszisztens, szociális és mentálhigiénés asszisztens, gyermek és ifjúságvédelmi ügyintéző stb. végzettséggel rendelkezik.
- idősellátási – idősellátás, fogyatékos ellátás, támogató szolgálat - szakterület (65 fő)
  - szociálpedagógus 1 fő, általános szociális munkás 2 fő, általános szociális munkás, általános ápoló és asszisztens illetve szociális gondozó és ápoló 2 fő, egészségügyi főiskola 1 fő, gyógypedagógiai tanár 1 fő, szociális gondozó és ápoló 18 fő, szociális gondozó és ápoló, szociális asszisztens 2 fő, általános ápoló és asszisztens 6 fő, általános ápoló és asszisztens, szociális asszisztens 5 fő, általános ápoló és asszisztens, gyógypedagógiai asszisztens 1 fő, általános ápoló és asszisztens, szociális gondozó és

ápoló 7 fő, általános ápoló és asszisztens, szociális gondozó és ápoló, szociális asszisztens 2 fő, szociális asszisztens 9 fő, szociális asszisztens, mentőápoló 1 fő, szociális és mentálhigiénés asszisztens 1 fő, gyógypedagógiai asszisztens 1 fő, gyógypedagógiai asszisztens, gyermek és ifjúságvédelmi felügyelő 1 fő, szociális otthoni ápoló 4 fő

egyéb/nem szakmai dolgozók (gazdasági egység, konyha, műszak-szállítási csoport, technikai dolgozók):

- üzemgazdász 1 fő, informatikus 1 fő, mérlegképes könyvelő 3 fő, gimnáziumi érettségi 5 fő, TB szakelőadó 1 fő, pénzügyi/számviteli ügyintéző 1 fő, üzletvezető/élelmezésvezető 1 fő, élelmezésvezető 1 fő, szakközépiskolai érettségi 3 fő, nyolc általános 8 fő, szakmunkás végzettség (eladó, szakács, cukrász, varrónő, hentes, fonalgyártó, víz-gáz szerelő, vízvezeték szerelő, lakatos) 15 fő

Másodállású foglalkoztatottja nincs az intézménynek.

Az intézmény dolgozói állománya stabilnak mondható. Korábban a kilencvenes évek második felében illetve a kétezres évek elején nagyobb mozgás volt tapasztalható a szakterületen. Az utóbbi 4-5 évben a változásokat elsősorban lakóhelyváltozás (költözés, külföldi munkavállalás) nyugdíjazás illetve, halálozás eredményezte. Általában elmondható, hogy a munkahelyet váltó kollégák zöme a szakterületén folytatta munkavégzését.

Az elmúlt években változó intenzitással, de volt lehetőség a szakmai létszámok minimális bővítésére is. Ezek zömében pozitívan befolyásolták az egyébként terhelt szakmai egységek mindennapjait.

Az intézmény szociális és gyermekjóléti ellátást nyújtó közszolgáltató költségvetési szerv, közintézmény.

Személyes gondoskodás keretében végzett szociális és gyermekvédelmi alapszolgáltatások:

- családsegítés

- családsegítés (egészségügyi és szociális információs szolgáltatás)
- gyermekjóléti szolgáltatás/központ
- szociális étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- támogató szolgáltatás
- fogyatékossgal élők nappali ellátása
- idősök nappali ellátása

Természetben nyújtott szociális ellátások keretében:

- adósságkezelési szolgáltatás

Személyes gondoskodás keretében végzett szociális szakosított ellátások:

- időskorúak átmeneti ellátása
- fogyatékossgal élők átmeneti otthoni ellátása

A számviteli törvény szerint előírt egyéb szakfeladatai:

- önkormányzatok, valamint többcélú kistérségi társulások elszámolásai
- munkahelyi étkeztetés

Az intézmény székhelye, telephelyei, szolgáltatási helyei: 1 székhely, 10 telephely, illetve 10 szolgáltatási hely.

A szolgáltatások biztosítása Miskolcon, 7 telephelyen történik:

- Derűs Alkony Szolgáltatási Központ – házi segítségnyújtás, nappali ellátás, étkeztetés
- Arany János úti Területi Szolgáltatási Központ – családsegítés, gyermekjóléti központ
- Bulgárföldi Szolgáltatási Központ – házi segítségnyújtás, nappali ellátás, átmeneti elhelyezést nyújtó időskorúak gondozóháza
- Fazola úti Területi Szolgáltatási Központ – családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás
- Adósságkezelő iroda – adósságkezelési szolgáltatás
- Segítő Kezek Szolgáltatási Központ – házi segítségnyújtás, nappali ellátás
- Őszi Fények Szolgáltatási Központ – házi segítségnyújtás, nappali ellátás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

- Kassai úti Területi Szolgáltatási Központ – családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás
- Szirmai-, Martin-kertvárosi Szolgáltatási Központ – házi segítségnyújtás, nappali ellátás
- Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona és Fogyatékos Személyek Gondozóháza – fogyatékos személyek nappali ellátása, fogyatékos személyek gondozóháza; támogató szolgáltatás

További két miskolci telephelyen raktározási és képzési tevékenységet folytatnak, egy telephely pedig 2010-ben került az intézményi vagyonba, ezt jelenleg nem hasznosítja az intézmény (állaga miatt nem hasznosítható), üresen áll.

A Miskolci Kistérség Többcélú Társulásától átvállalt családsegítő és gyermekjóléti szolgálat tevékenysége hét ellátási körzetben, 10 szolgáltatási helyen történik Bükkszentkereszt, Répáshuta, Kistokaj, Harsány, Sajóvámos, Sajósenye, Sajókeresztúr, Sajóecseg, Sajóbábony és Szirmabesenyő településeken.

28. TÁBLÁZAT: KLIENSFORGALMI ADATOK AZ ELMÚLT ÖT ÉVBEN
RÉSZLEGENKÉNT/SZOLGÁLTATÁSOKKÉNT

év	családsegítés		gyermekjóléti szolgáltatás	
	esetszám	forgalomszám	esetszám	forgalomszám
2006	6278	17199	2344	47399
2007	6731	24656	2340	43117
2008	6873	24700	2785	40212
2009	6473	21016	2883	39559
2010	3555*	17589	3223	38097

*a csökkenő esetszám oka: 2010-től a rendszeres szociális segélyezettel való kötelező kapcsolattartás megszűnt (bizonyos esetek kivételével).

év	***idősellátás					támogató szolgálat	fogyatékos ellátás	
	étkeztetés	házi segítségnyújtás	nappali ellátás	jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	időskorúak átmenti gondozása		fogyatékos-sággal élők nappali ellátása	fogyatékos-sággal élők átmeneti otthoni ellátása
2006	-	-	-	-	-	-	-	-

2007	-	-	-	-	-	-	-	-
2008	510	174	182	56	12*	56	39	10**
2009	530	165	164	57	12*	55	39	10**
2010	498	158	157	57	12*	56	38	10**

*éves átlag 12 férőhelyen

** éves átlag 10 férőhelyen

***Az idős ellátás táblázat ellátotti létszámot (jogszabályszerinti megállapodás alapján) és nem forgalmi adatot tartalmaz.

A következő változásokat látják az elmúlt években a hozzájuk forduló kliensek problémáit valamint a problémák súlyosságát tekintve:

- Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás (családsegítő szolgálat, adósságkezelés, gyermekjóléti szolgáltatás/központ) szakterületen:
Az intézményben megforduló kliensek számának alakulása szolgáltatásonként eltér, melyet jelentősen befolyásol a vonatkozó jogszabály változása. A problémák mélysége, összetettsége az utóbbi időben fokozódik. A szociális problémák a kétkeresős családokat is elérték (lásd pld. adósságspirálba került családok).
- Idősellátási (idős-, fogyatékos ellátás, támogató szolgálat) szakterületen: a gondozási szükséglet emelkedést mutat, a térítési díj köteles ellátások esetén a térítési díj megfizetésére sok embernek nincs lehetősége, ezért az ellátásból kiszorulnak, az idősellátás területén a társadalmi változások eredményeként a nappali ellátás funkciójában módosulást látnak: lehetne kevesebb idősök klubja, a meglévők egy részét szenvedélybetegek és pszichiátriai betegek nappali ellátására lehetne átalakítani.

Az intézmény finanszírozása több forrásból történik:

- Mindenkorai költségvetési törvény 3. sz. melléklete tartalmazza az egyes szolgáltatások állami normatív finanszírozás módját, szabályát és mértékét.
- Az állami normatív támogatást az önkormányzat saját forrásból kiegészíti.
- Az intézmény előírt térítési díj bevétele.
- Az intézményünk kistérségi feladatot ellátó szervezet (családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás) a kistérségi kiegészítő normatíva lehívásának

módját és mértékét a mindenkori költségvetési törvény 8. sz. melléklete határozza meg.

A kistérségi kiegészítő normatíva, intézményünkhöz leosztott tényleges mértékét a Miskolc Kistérség Többcélú Társulása, Társulási Tanácsa évente dönti el.

- Alapfeladatot nem érintő rendszeres támogatás értékű bevétel: regionális szociális módszertani feladatok támogatása (NEFMI-vel kötött támogatási szerződés alapján), megyei gyermekjóléti módszertani feladatok támogatása (NEFMI-vel kötött támogatási szerződés alapján).

Az alapfeladatot érintő egyes finanszírozási elemek körülbelüli megoszlása: 40% állami normatíva, 30% önkormányzati támogatás, 30% saját bevétel.

Sikeres pályázatok az elmúlt öt évben:

- módszertani gyermekjóléti feladatok ellátása: 2006, 2007, 2008, 2009, 2010 – sikeres, 2011 - folyamatban
- regionális módszertani családsegítő feladatok ellátása: 2006, 2007 - sikeres
- regionális szociális módszertani feladatok ellátása: 2008, 2009, 2010 – sikeres, 2011 – folyamatban
- regionális szociális módszertani feladatok ellátása (Dél-Alföldi régió - ideiglenes kijelöléssel): 2010
- Miskolc MJV által kiírt pályázati támogatás – bűnmegelőzési preventív programsorozat támogatása: 2009, 2010, 2011
- Jövő esélye – gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások fejlesztésének támogatása: 2009 - sikeres
- Idősügyi stratégia – „HÍD a generációk között”: 2011 - sikeres
- HEFOP 2.2 Képzéssel a Szociális Hálóért: 2006 – sikeres

A fenti pályázatok összege: 204.543.000.-Ft

Az intézmény munkáját alapvetően megnehezítő körülményeket a személyi és a tárgyi infrastruktúra elégtelensége hordozza. Az intézmény egyes telephelyei nem felelnek meg a

szakmailag elvárt szolgáltatásbiztosítás alapkritériumainak. Az irodák zsúfoltak például nincs megfelelő interjú-, csoportszoba stb.

A személyi feltételek elégtelensége elsősorban abból fakad, hogy a jogszabályok a lakosságszám alapján határozzák meg a szakirányú dolgozók létszámát, és nem veszik figyelembe a problémák előfordulásának és megjelenésének területi (országon, régióon belüli) eloszlási aránytalanságát.

Az egyes szolgáltatások hatékonyságát a következőképpen látja az Intézmény vezetője:

- az időellátást másképpen is meg lehetne szervezni, kisebb infrastruktúrával, más funkciókkal ellátni, kevesebb idősok klubját működtetni
- a családsegítés és gyermekvédelmi ellátás ebben az intézményben egy szervezeti egység égisze alatt működik és ez így nagyon hatékony: nem lehet elválasztani a gyermekvédelmi és családsegítő problémákat egymástól: amelyik család az egyikben mint kliens jelenik meg, az a másikban is nagy valószínűséggel megjelenik, stb.
- a gyermekjóléti szolgálat hatékonyan működik a vezető szerint: számos prevenciós tevékenységet folytatnak, gyerekcsoportokat és táborokat szerveznek, utcai szociális munkát végeznek

Miskolc Város legfontosabb problémáinak a következőket látja az Intézmény vezetője:

- alacsony foglalkoztatottság – tartós munkanélküliség,
- lakhatási problémák és adósság spirál,
- városi szegregátumok komplex problémái (Lyukó, Bábonyibérc, „számozott” utcák, Tetenvár stb.)
- devianciák növekedése (pszichiátriai betegségek, drog és alkohol problémák), valamint az ezek kezelését segítő intézményi/szolgáltatási hálózat hiánya

III. 2. 2. Iránytű Szociális Szolgálat

Az intézmény 1998. áprilisban alakult meg ezzel a névvel. Feladata inntől kezdve a családsegítés, idősellátás és gyermekjóléti szolgáltatás.

A fő- és másodállásúakat is figyelembe véve 2007-ben még 67 fő, 2008-ban már 230 fő, 2009-ben szintén ennyi, 2010-ben 236 fő, jelenleg 224 fő dolgozik az intézményben.

A dolgozók fluktuációja évekre visszamenőleg elenyészőnek mondható, általában 1-2 % évente.

Az intézmény által nyújtott ellátási formák:

1. Szociális alapszolgáltatások:

- Étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Családsegítés - adósságkezelés
- Nappali ellátás keretében idősök klubja (9 db)

2. Szociális szakosított ellátás:

- Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények – időskorúak gondozóháza (3 db)

3. Kistérségi feladatok:

- Miskolci Kistérségi Társulás keretében jelzőrendszeres házi segítségnyújtás – 13 településen

4. Gyermekjóléti szolgáltatás:

- Gyermekjóléti központ (Avas – Hejőcsaba – Miskolc-Tapolca – Görömböly)

29. TÁBLÁZAT: KLIENSFORGALMI ADATOK AZ ELMÚLT ÖT ÉVBEN

Gyermekjóléti Központ:

Év	2006	2007	2008	2009	2010
Ellátottak száma (fő)	10. 150	8. 699	9. 242	9. 084	9. 989

Családsegítő szolgálat:

Év	2006	2007	2008	2009	2010
Ellátottak száma (fő)	10. 741	11. 120	12. 149	9. 083	9. 677

Idősellátás:

Év	2006	2007	2008	2009	2010
Ellátottak száma (fő)	2.801	2.973	6.812	5.242	4.606

A kérdőívben feltettük azt a kérdést, hogy látnak-e és ha igen, milyen változást, hangsúlyeltolódást látnak a kliensforgalomban és a tapasztalt problémákban az elmúlt évekhez képest. Az intézmény beszámolója szerint bár a kliensforgalom alapvetően stagnál, illetve néhány területen nő, súlyosabb és komolyabb problémákkal fordulnak hozzájuk. Kilakoltatás, magas hátralékok, családon belüli agresszió, iskolai problémák – mindezek halmozottan sok családnál előfordulnak. Nagyon nagy az igény a lakosság körében a gondozóházi elhelyezésekre, valamint a nappali ellátás keretén belül az idősek klubjára. Folyamatos az elvándorlás a városból, nő az időskorúak száma, kevés a születések száma – nő a halálozás. Rosszabb az előző évekhez képest a lakosság egészségügyi állapota is. A magas gyógyszer árak is problémát jelentenek több kliensnek.

Az elmúlt öt évben a következő nyertes pályázatokról tud az intézmény beszámolni:

- TÁMOP – 5.4.3.-10/2 Házi segítségnyújtás fejlesztése az Iránytű Szociális Szolgálatnál
- TÁMOP 5.4.1 -08/1-2009/0002 Modellezés a családsegítő szolgálatnál
- FSZ-516/0/2010 Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás tárgyi és személyi feltételeinek fejlesztése

- ESZA Kht – „Dolgozni megyek Program
- Szociális és Munkaügyi Minisztérium – „Debreceni tábor”
- Országos Foglalkoztatási Közalapítvány – Családsegítő szolgálatok foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásainak fejlesztése
- ÉMOP – Teljes körű akadálymentesítés + eszközfejlesztési pályázatok

Az intézmény vezetői szerint a szűkös költségvetés, a bürokratikus ügyintézés és a jogszabályok kavalkádja mind-mind olyan tényezők, melyek a hatékony munkavégzést nehezítik.

Miskolc város három legfontosabb problémájaként a munkanélküliséget, a romák helyzetét és a nagymértékű elszegényedést említik.

III. 2. 3. Miskolc Kistérség Többcélú Társulása Őszi Napsugár Otthon

Az Őszi Napsugár Otthon 1971-ben került átadásra. Feladatait - a szakmai jogszabályokban meghatározottak - szerint Borsod-Abaúj-Zemplén megyére kiterjedő működési engedéllyel 40 éve látja el. Az épületet virágos, fás zöld terület veszi körül. Tömegközlekedési eszközzel könnyen megközelíthető, kedvező földrajzi adottságú, a városközpont közelsége ellenére is kitűnő levegőjű, csendes, nyugodt életteret biztosít lakói számára.

Idősek otthonaként több telephelyen a szükségletekhez igazodó differenciált ápolási-gondozási programmal összesen 587 fő idős és 30 fő szenvedélybeteg ellátásáról gondoskodnak.

A több telephelyen működő szolgáltatás a szükségletekhez igazodó specifikusságok megteremtését és működését teszi lehetővé. Az Intézményben gondoznak önellátásra részben képes, teljes ellátást igénylő, demens ellátottakat is. Jelentős számú mozgáskorlátozott és egyéb érzékszervi (látás, hallás) károsodott személy is él az otthonban.

Az Intézmény az alábbi telephelyekkel rendelkezik:

Őszi Napsugár Otthon (székhely)- Miskolc, Szentpéteri kapu 101. - 437 férőhely

Alakulás éve: 1971

Idősek Háza - Miskolc, Mátyás király u. 15. - 24 férőhely

Alakulás éve: 1990

Ezüsthíd Otthon - Miskolc, Bársony J. u. 29/a. - 30 férőhely

Alakulás éve: 1992

Férfiak Mentálhigiénés Otthona - Miskolc, Mésztelep u. 1. - 30 férőhely

Alakulás éve: 2007

Aranykor Idősek Otthona - Miskolc, Kiss tábornok u. 32. - 96 férőhely

Alakulás éve: 2003

Az Intézmény célja és feladata olyan komplex tevékenység végzése, amely a korszerű

fizikai és egészségügyi ellátással, pszichés gondozással és a szabadidő hasznos eltöltésének megszervezésével biztosítja az otthonban élő lakó, idős emberek számára a családi otthon pótlását.

Az elhelyezés 2, 3 és 4 ágyas szobákban történik. Lakóik részére egészségi állapotuknak megfelelő normál és diétás étkezést biztosítanak.

A gondozási egységek kialakítása az ellátottak állapotának és gondozási szükségletének figyelembe vételével valósul meg. Az egyéni gondozás a gondozási csoportokon belül valósul meg. A lakók életkora, egészségi állapota behatárolja a lehetőségeket, meghatározza a feladatokat, a gondozást-ápolást, szakmai munkát, szabadidő tartalmas eltöltését és a foglalkoztatás minőségét.

Az otthonban főállású orvosok állnak a lakók rendelkezésére. A szükséges gyógyszereket és gyógykezeléseket biztosítják a lakók részére. Az akut ellátáson túl a krónikus betegségek egyensúlyban tartása a céljuk. Fizioterápiás asszisztens, valamint gyógymasszőr segíti a mozgásszervi problémákban szenvedők gyógyulását.

Az ápolási-gondozási munka színvonalának fontos elemei a megelőzés, a gyógyítás és a rehabilitációs tevékenység. Az ápolók által nyújtott szolgáltatás nagy hatással van a betegek közérzetére, közvetve saját és hozzátartozóik elégedettségére. Az alapszükségletek kielégítésén túl, kiemelt feladatuk a pszichés gondozás, a személyre szóló ápolás-gondozás és a személyi higiéné biztosítása. Céljuk a megmaradt készségek fejlesztése, az aktivitás megőrzésének segítése, a huzamos ágyban fekvés szövődményeinek megelőzése.

A mentálhigiénés csoport munkájának keretein belül team munkában zajlik a lakók mentális gondozása. Feladatuk az otthonban élő idős embernél olyan személyiség – szerkezet fenntartása, amely alkalmassá teszi őt arra, hogy belső lelki harmóniáját megőrizve környezetébe be tudjon illeszkedni, és ott békében éljen.

Az Intézmény mindent megtesz az ellátottak testi-lelki aktivitása fenntartásának megőrzésének érdekében. Az ellátást igénybe vevő életkorának és egészségi állapotának megfelelően - munkavégzési célú, terápiás célú, képességfejlesztő, - foglalkoztatási

lehetőséget szerveznek. A szakemberek egyéni és csoportmódszereket alkalmazva végzik munkájukat.

Az Intézmény évek óta fontosnak tartja a szellemi leépülés különféle fázisaiban élő ellátottak komplex gondozását, mely figyelembe veszi a tüneteik változatosságát és speciális szükségleteiket. A központi telephelyen 110 férőhelyes Intenzív Gondozási Részleg működik, ahol demens ill. az időskori pszichiátriai kórképpel rendelkező ellátottjaik élnek.

A Férfiak Mentálhigiénés Otthonában az alkoholt túlzott mértékben fogyasztó, kábítószer használó, a gyógyszert káros mértékben fogyasztó, valamint egyéb hasonló függőséget okozó anyaggal (szerrel) visszaélő személyek gondozását végzi, akik önálló életvitelre időlegesen nem képesek és gyógyintézeti kezelést nem igényel. Az ellátást igénybevevők sajátos célcsoportjairól van szó: szerhasználó időskorúak, akik speciális részlegben élnek. Az intézmény ezen telephelye kizárólag férfiak számára van fenntartva, Miskolc város területére szóló működési engedéllyel.

Az ellátottak szocio-demográfiai helyzete:

Korcsoport szerinti megoszlást tekintve az intézményben lényegesen több nő ellátott él, mivel a nők átlagéletkora magasabb a férfiakénál. A nők esetében a 80-89 év közöttiek száma a legmagasabb, számuk 169 fő. A férfiak esetében a 65-74 év közöttiek száma a legmagasabb, számuk 76 fő. Magas számban élnek mozgásukban akadályozott személyek, teljesen fekvő, kerekesszékekkel közlekedők, valamilyen gyógyászati segédeszközt használók. Megállapítható, hogy ellátottainknak több krónikus betegsége együttesen, sokszor halmozottan fordul elő. Kiemelten magas a szív és érrendszeri, a mozgásszervi megbetegedések száma, valamint a demencia és az enyhe kórképpel rendelkező pszichiátriai betegek száma. Az ellátottak magas ápolási igénnyel rendelkeznek, ami a gondozószolgáltatástól egyre nagyobb teherbírást követel.

Az Intézményben 369 főállású és 10 fő megbízási jogviszonyú dolgozó tevékenykedik. Az elmúlt évben 36 ember távozott és 37 dolgozó jött az Intézménybe.

30. TÁBLÁZAT: AZ ELLÁTOTTAK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA AZ ELMÚLT ÖT ÉVBEN

Őszi Napsugár Otthon (fő)

	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
ellátottak száma 12. hó 31.	432	428	420	420	433
tárgyévben ellátásból kikerültek	108	151	138	174	148
tárgyévben felvételt nyertek	110	147	130	186	149
várakozók száma 12. hó 31.	685	nincs adat	519	459	393

31. TÁBLÁZAT: DEMENS BETEGEK (SÚLYOS DEMENS) SZÁMÁNAK ALAKULÁSA AZ ÖSSZLÉTSZÁMON BELÜL (FŐ)

	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
ellátottak száma 12. hó 31.	nincs adat	41	61	39	32
tárgyévben ellátásból kikerültek	nincs adat	26	23	42	27
tárgyévben felvételt nyertek	nincs adat	24	43	20	20

32. TÁBLÁZAT: AZ ARANYKOR IDŐSEK OTTHONÁBAN ELLÁTOTTAK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA

	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
ellátottak száma 12. hó 31.	91	95	94	95	97
ellátásból kikerültek	34	22	16	13	22
tárgyévben felvételt nyertek	34	26	15	14	24
várakozók száma 12. hó 31.	81	nincs adat	67	65	94

33. TÁBLÁZAT: AZ EZÜSTHÍD OTTHONBAN ELLÁTOTTAK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA

	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
ellátottak száma 12. hó 31.	30	30	29	30	32
ellátásból kikerültek	6	8	5	5	5
tárgyévben felvételt nyertek	6	8	6	6	7
várakozók száma 12. hó 31.	47	nincs adat	27	25	21

34. TÁBLÁZAT: AZ IDŐSEK HÁZÁBAN ELLÁTOTTAK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA

	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
ellátottak száma 12. hó 31.	23	23	23	23	24
ellátásból kikerültek	8	6	3	4	4
tárgyévben felvételt nyertek	10	6	3	4	5
várakozók száma 12. hó 31.	6	nincs adat	6	7	7

35. TÁBLÁZAT: A FÉRFIAK MENTÁLHIGIÉNÉS OTTHONÁBAN ELLÁTOTTAK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA

	2006. idősek otthona telephelyként működve	2007.	2008.	2009.	2010.
ellátottak száma 12. hó 31.	28	29	27	30	30
ellátásból kikerültek	4	7	5	4	7
tárgyévben felvételt nyertek	2	8	3	7	6
várakozók száma 12. hó 31.	4	nincs adat	2	4	8

Az intézményi adatok alapján a kérelmezők magas száma figyelhető meg. Az egyedül élők között jelentősebb a kérelmezők száma, mint a családban élők között. Az egészségi állapotban bekövetkezett változás kiemelt okként szerepelhet a kérelmezők esetében az intézményi elhelyezés során. Kérelem okként szerepelhet továbbá az időskorúak családi és rokoni kapcsolatainak kedvezőtlen átformálódása, valamint a megfelelő szociális körülmények hiánya.

A 2008. január 1-vel bevezetett 4 órát meghaladó gondozási szükséglet minimum feltétele a várakozók ápolási gondozási igényeinek nagymértvű növekedését eredményezte, melynek következményeként pont azon kérelmezőknek nőtt a várakozási ideje, akik számára szinte az azonnali segítségnyújtás lenne optimális. Hasonló, talán súlyosabb problémákat vet fel az időskori demenciában szenvedő várakozók száma. Az Intézményben gondozott demens ellátottak számának alakulását a 31-es táblázat mutatja, de fontos megjegyezni, hogy ezen ellátottaink csak a súlyos demenciában szenvedők, akikre az intézmény emelt normatívát kap. Ugyanezen az Intenzív Gondozási Részlegen látják el a középsúlyos demenciában szenvedőket is, maximális 110 fős létszámmal. Esetükben a várakozási idő másfél év.

A várakozási időszakban ajánlott Ápolási Osztályok magas költségigénye sok család számára komoly anyagi megterhelés, a házi segítségnyújtás napi maximum 4 órás gondozása kevésnek bizonyul, az átmeneti otthonok pedig javarészt sem személyi sem tárgyi feltételekkel nincsenek felkészülve a magas ápolási – gondozási feladatokra.

Az intézmény a feladatait a fenntartó által költségvetési határozatában jóváhagyott költségvetési előirányzatok felhasználásával látja el. Az intézmény az előirányzatok feletti rendelkezési jogosultság szempontjából teljes jogkörrel rendelkező költségvetési szerv, gazdálkodási jogkörét tekintve pedig bankszámlával rendelkező önálló intézmény.

Megvalósult pályázatok az utóbbi öt évben:

- 2006-ban:
  - Informatikai és Hírközlési Minisztérium- „e Magyarország Pontok I.” című sikeres pályázata.

Az informatikai hálózat fejlesztése az Őszi Napsugár Otthonban és az Aranykor Idősek Otthonában (számítógépek, nyomtatók, internetes hozzáférés).

- 2007-ben:
  - Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség- Munkavédelmi bírság felhasználására kiírt pályázat.
4.500.000 Ft értékben ápolási feladatok megvalósításához szükséges korszerű ápolást elősegítő eszközöket vásároltak.
  - SZOC-ITKR-070A-0089:
Pályázat címe: „Ápolás tárgyi feltételeinek modernizációja”
Elnyert összeg: 3.560.000 Ft vissza nem térítendő támogatás
Az igényelt normatíva 14 fő súlyos demencia kórképpel rendelkező idős számára került felhasználásra. Lakószobákban 45 db ágylakás, matrac, és oldalrácsonk beszerzése valósult meg.
  - SZOC-ITKR-070B-0195:
Pályázat címe: „Védett környezet megteremtése a Férfiak Mentálhigiénés Otthonában”
Elnyert összeg: 1.000.000 Ft vissza nem térítendő támogatás.
30 férőhelyes FMO intézmény kertjét kerítés veszi körül, melyet a környezetben élők megrongáltak, a kert gyümölcsfáinak termését évről-évre leszedték. Az ellátottak és a vagyon biztonsága érdekében a kerítés felújításával a biztonság jelentősen megnőtt. Az intézmény műszaki osztályának munkatársai voltak a kivitelezők, a pályázati pénzből csak anyagköltség került kifizetésre.
  - SZOC-ITKR-070B-0196:
Pályázat címe: „Demens ellátottak ápolási színvonalának javítása”
Elnyert összeg: 2.000.000 Ft vissza nem térítendő támogatás.
Beszerezett textíliák: közel 3.000 db lepedők fehér, és jó minőségű, kórházi vastag szövetből. Az eddig használt textíliák nagyon erősen elhasználódtak, szakadtak, gyakran már a varroda sem tudja használható állapotba hozni őket.
A pályázat megvalósulása 2008-ra áthúzódott.
- 2008-ban:
  - 1. Európai Szociális Alap (ESZA) pályázatkezelőn keresztül a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által kiírt pályázatok:
SZOC-GSZ-08- 0167:
Pályázat címe: „Nővérvívó rendszer kiépítése az Őszi Napsugár Otthonban”

Elnyert összeg: 2.939.300Ft vissza nem térítendő támogatás

A támogatás a III. emeleti gondozási részleg nővérhívó berendezésének beszerzését célozta.

SZOC-EK-08-B-0239:

Pályázat címe: „Idősek Háza épületének korszerűsítése”

Elnyert összeg: 14.800.000 Ft vissza nem térítendő támogatás

A pályázat tartalmazza a 30 éves épület felújítását, és a jelenlegi akadálymentességi előírásoknak való megfelelést. Ablakok cseréje valósul meg, emellett két gondozási részleg akadálymentes illemhely kialakítása. A beruházás átnyúlt a 2009. évre.

- Észak Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács által kiírt:

HÖF -CÉDE

Pályázat címe: „Az Őszi Napsugár otthon feladat-ellátási színvonalának javítását eredményező fejlesztés”

Elnyert összeg: 20.000.000 Ft, emellett önerőként 8.571.000 Ft-ot Miskolc

Megyei Jogú Város Önkormányzata biztosít.

A pályázat tartalma:

Minőségbiztosítási rendszer kialakítása

Gépjármű beszerzés ételszállítási feladatok ellátására

Élelmezési üzem korszerűsítése (egyéni tálcás tálalási rendszer bevezetése, élelmezési gépek, berendezések beszerzése)

A pályázat megvalósulása 2009-re áthúzódott.

- 2010-ben:

- Európai Szociális Alap (ESZA) pályázatkezelőn keresztül a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által kiírt: „Biztonságos időskor” című pályázattal nyert támogatásból folytatták a nővérhívó rendszer kiépítését.

A pályázat beadása: 2010.02.02. Megnyert összege: 3.798.582 Ft.

- „Informatika fejlesztés a szenvedélybeteg körében” elnevezésű sikeres pályázat eredményeként számítógép, laptop beszerzése valósult meg. A szenvedélybeteg ellátottak információhoz jutási lehetősége is javult.

A pályázat beadása: 2010.02.11. Megnyert összeg: 500.000 Ft.

Az Intézmény vezetősége a következő problémákat látja, melyek napi munkájukat nehezítik:

Az állam szociális kiadásokra fordítható egyre szűkülő anyagi forrása miatt a szociális intézményeket számos takarékosági és megszorító intézkedések terhelik. Az elkövetkezendő években sem valószínűsíthető, hogy országosan vagy térségi szinten összességében több pénz lesz az ellátásra. A szűkös költségvetés indokolja, hogy a meglévő pénzeszközök racionálisan, feladat-arányosan kerüljenek felhasználásra.

Minden pályázati lehetőséget kihasználnak, mely az ellátás bármely területére forrást kínál számunkra.

Az Intézményben az amortizáció mértéke és az általános műszaki állapot teljes körű rekonstrukciót igényel, különös tekintettel a Szentpéteri kapui telephelyre, ezért elkészítették majd évről-évre aktualizálták a helyi önkormányzatok szociális beruházásainak címzett támogatáshoz benyújtandó szakmai programjukat. 2006. április 25-én a Közgyűlés által elfogadásra került az Őszi Napsugár Otthon rekonstrukciós szakmai programja, de a kormányzat jelenleg ezt nem támogatja.

Az Intézmény vezetője a következő kihívásokat érzékeli Miskolc Város vonatkozásában:

Egyre nyilvánvalóbb, hogy az idős embernek a modern életforma mellett több olyan nehézséggel kell megküzdenie, amelyre egyedül képtelen. Külső, társadalmi segítségre van szükség, olyan szociális ellátásra, amelyben az állam felelősséget vállal az idős emberekért. Bár a szociális ellátások idősekre koncentráló formái jelentős mértékben fejlődtek az utóbbi években, mégsem képesek minden igényt megfelelő módon kielégíteni. Ez abból is adódik, hogy sokat változott az idősek igénye, a szükségletek differenciálódtak. Vannak, akik betegségük miatt ápolást igényelnek, mások magányosságuk miatt társaságra vágnak, vagy alacsony jövedelmük miatt a megélhetésükhöz kérnek anyagi segítséget. A demográfiai előrejelzések szerint tovább fog nőni a lakosságon belül az idősek aránya, ami a születések számának csökkenése miatt egyre nagyobb terhet ró a társadalomra.

III. 2. 4. Drogambulancia Alapítvány

Az Intézmény 1991-ben kezdte meg működését.

Jelenleg 10 fő főállású munkatárs, 2 fő részmunkaidős, 2 fő vállalkozási szerződéssel dolgozik az intézményben.

Végzettségüket tekintve: szociális munkás, addiktológiai konzultáns, mentálhigiénikus, jogász, pszichiáter, addiktológus, pszichológus, szociális asszisztens, általános ápoló, szociális ápoló és gondozó, könyvelő.

Fluktuáció a munkatársak körében gyakorlatilag nem tapasztalható.

Az Alapítvány drogbetegek ambuláns egészségügyi ellátását, szenvedélybetegek közösségi ellátását, szenvedélybetegek alacsonyküszöbű szolgáltatását nyújtja. Ezen kívül prevenciók, reszocializációs tevékenységeket végeznek, tréningeket, csoportfoglalkozásokat vezetnek a büntetés-végrehajtási intézetekben, közreműködnek munkaerő-piaci programokban.

Drogbetegek ambuláns ellátását tekintve 2010. jan. 01 – 2010. dec. 31 – ig: 259 főt láttak el.

259 fő – ebből nő: 24 fő
férfi: 235 fő

36. TÁBLÁZAT: AZ ELLÁTOTTAK KOR SZERINTI MEGOSZLÁSA

Kor szerinti megoszlásuk	fő
15 év alatt	1
15 – 19 év	67
20 – 24 év	122
25 – 29 év	50
30 – 34 év	14
35 év felett	5
Összesen:	259

Szakképesítése van: 130 fő

Szakképesítése nincs: 129 - ebből tanul: 58 fő

Dolgozik: 151 fő

Együtt élő szülők gyermeke: 155 fő

Külön élő szülők gyermeke: 104 fő

Büntetett: 49 fő

Büntetlen: 210 fő

Tűt egyedül használ: 6 fő

Tűt megosztja: 5 fő

37. TÁBLÁZAT: AZ ELLÁTOTTAK SZÁMA A MEGJELENÉS OKA SZERINTI BONTÁSBAN

Megjelenés oka	Fő
Honvédség	-
Hatósági eljárás miatt	213
Saját elhatározás	46
Összesen:	259

38. TÁBLÁZAT: AZ ELLÁTOTTAK SZÁMA A JELENLEG HASZNÁLT SZEREK SZERINTI BONTÁSBAN

Jelenleg használt szerek	Fő
Morfin	-
Heroin	9
Máktea	-
Kokain	1
Cannabis	231
Extasy, speed	12
Gyógyszer (nyugtatók)	-
Politox.	-
Szerves oldószer	2
Hallucinogének	-
Egyéb	4
Összesen:	259

Közösségi ellátást 2009-től végeznek, 40 fő ellátottra van engedélyük.

Az alacsonyküszöbű ellátást 2009 előtt évente 50-60 fő vette igénybe, 2009-ben 90 fő, 2010-ben 114 fő ellátottjuk volt.

Az utóbbi években a kezelést igénybevevők körében nő a fiatalabb korosztályba tartozók száma, változnak a használt szerek és szerhasználat módja.

A MISEK-kel kötött megállapodás alapján látják el a drogbetegek ambuláns ellátását (az általunk nyújtott ellátásért megbízási díjat fizet a MISEK az OEP finanszírozásnak megfelelően), valamint pályázati forrásokból gazdálkodik az intézmény.

Elsősorban hazai, kábítószerüggyel kapcsolatos pályázatokon vettek részt az utóbbi években, a HEFOP, az OFA, és a TÁMOP keretében, illetve megbízásából.

Problémaként illetve munkájukat nehezítő körülményekként a bizonytalan finanszírozás, valamint az infrastruktúra szűkössége (az épületi adottságok szűkössége) merül fel.

Az intézmény vezetője szerint Miskolc három legfontosabb problémája a munkanélküliség, az egyre növekvő számú szenvedélybetegek valamint az emberek elszegényedése.

III. 2. 5. A Mozgássérültek és Barátaik Miskolc Városi Egyesülete

1989. augusztus 12-én alakult az Egyesület. A foglalkoztatottak létszáma 11 fő. Ebből 4 fő a Támogató Szolgálatnál főmunkaidőben, 7 fő megváltozott munkaképességű részmunkaidőben dolgozik. A fluktuáció nem jelentős mértékű.

Az Egyesületnél főként különféle tanácsadások, segédeszköz kölcsönzés és a fogyatékból eredő speciális szolgáltatások vannak jelen, mint az akadálymentesítéssel kapcsolatos tevékenységek. A Támogató Szolgálat pedig személyi segítséget, és szállítást végez.

A kliensforgalom kb. évente 1500-2000 fő között van.

Az Egyesület pályázatokból (DemNet, Nemzeti Civil Alapprogram, Miskolc Városa által kiírt pályázatok, 4M program) adományokból, tagdíjból és az adó 1%-ából fedezi a működését.

Az Egyesület vezetője szerint hatékonyságuk a finanszírozás mértékének megfelelő, képesek a településen megfelelően ellátni a mozgássérültek problémáit. Az érdekképviselő területén van javítani való a vezető véleménye szerint.

Miskolc legfontosabb problémáinak a nagyarányú munkanélküliséget, a befektetők hiányát, és a szervezetek közötti kommunikáció hiányosságait említi a vezető.

További problémákat jelent a rehabilitációs bértámogatások befagyasztása, illetve annak bürokratikus működési rendje, a megfelelő képzettségű munkatársak hiánya, az átképzések hiánya, azoknak elérése súlyos fogyatékból élőknél valamint az önkormányzati akadálymentes lakásbérleti lehetőségek hiánya.

III. 2. 6. „Önálló Másság” Életminőség Fejlesztő Alapítvány Rehabilitációs Szolgáltató Központ Fogyatékos Emberek Nappali Intézménye

Az Önálló Másság Életminőség Fejlesztő Alapítványt (ÖMÉFA) 2006. decemberében alakította két civil szervezet, a Szimbíózis Alapítvány és a Mozgássérültek Miskolc Városi Egyesülete. A szervezetet 2007-ben jegyezte be a BAZ. Megyei Bíróság, mint kiemelten közhasznú alapítványt.

Az Alapítvány missziója: Olyan befogadó társadalom kialakulását elősegíteni, melyben a fogyatékossgal élő emberek a társadalom egyenrangú tagjaiként vesznek részt a társadalmi élet minden területén. Ennek érdekében fejlesztő-, termelő-, rekreációs-, rehabilitációs ill. egyéni- és csoportfoglalkozásokkal segítse elő a sérült emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrálhatóságát.

Az Alapítvány alapvető célja: az „Önálló Másság Más Önállóság” HEFOP 4.2.1 projektben meghatározott Rehabilitációs Szolgáltató Központ működtetése, a nappali intézményi ellátásban történő egyéni fejlesztés és ennek kapcsán a sérült emberek társadalmi, munkaerő-piaci integrálása.

Kiemelten közhasznú tevékenységük középpontjában az Intézmény működtetése áll, mindemellett törekszenek - további szervezett szolgáltatások megvalósításával - a sérültek ellátásának minőségi és mennyiségi javítására, a társadalmi kohézió erősítésére, az esélykülönbségek mérséklésére.

Az Alapítvány a hosszú távú működés szempontjából figyelembe vette az Észak-Magyarországi régió stratégiai célkitűzését, mely a „a lakosság igényeinek teljesebb, a szükségletek mind szélesebb körű kielégítésére törekszik, a fenntarthatóság elve mellett”.

Az Alapítvány akkreditált munkáltató, alapakkreditációs lajstromszámát 2008. június 18.-án kapta meg, jelenleg 2 fő megváltozott munkaképességű (hallássérült) dolgozót foglalkoztat.

Az Alapítvány főállású munkatársainak száma (a Rehabilitációs Szolgáltató Központ Fogyatékos Emberek Nappali Intézménye szakmai dolgozói) 7 fő. A Szervezet más, munkaerő-piaci szolgáltatás irányú programjaiban 5 fő dolgozik.

A szociális intézmény 2008. február 01.-től működik, az eredeti létszám 12 fő volt. A szociális területen zajló nagymértékű változások a szakmai munkát és a foglalkoztatást olyan mértékben befolyásolta, hogy jelenleg, 2011. szeptemberében már csak 7 fő dolgozik az Intézményben. A szociális szakemberek közül 3 fő szociális gondozó és ápoló végzettséggel rendelkezik, 2 fő gyógypedagógiai asszisztens, 1 fő gyógypedagógiai asszisztens és mozgásterapeuta, 1 fő szociális menedzser, mentálhigiénikus, humánmenedzser, művészetterapeuta, rehabilitációs mentor és fogyatékosok rehabilitációs szakvizsgájával végzettséggel rendelkezik.

A Szervezet a HEFOP 4.2. projekt általi beruházásból újjáalakított épületben működik, Miskolcon a Váltó u. 45.sz alatt. Az épület, az Alapítvány székhelye, melyben a Rehabilitációs Szolgáltató Központ Fogyatékos Emberek Nappali Intézményét működtetik.

A szociális intézmény 40 fő fogyatékkal élő munkaképes korú embert lát el. Az Intézmény működtetéséhez az Alapítvány, mint fenntartó az ellátotti létszám alapján állami normatívát kap.

Az Intézmény 768 m² alapterületű, teljesen akadálymentes, a sérült emberek nappali ellátására és ügyfélforgalom lebonyolítására egyaránt alkalmas. Az épületben rendelkezésre állnak egyéni fejlesztéshez szükséges helyiségek és eszközök, valamint a kiscsoportos és a tágabb közösségi programok lebonyolításához szükséges helyiségek és felszerelések. A Szervezet kiemelten közhasznú tevékenységét a fogyatékkal élő célcsoport, értelmileg akadályozottak és mozgássérültek életminőségének javítása érdekében végzi.

Az Alapítvány által fenntartott intézményben modellértékű szakmai munka folyik azáltal, hogy a két sérült célcsoport (értelmileg akadályozottak és mozgáskorlátozottak) együttműködését, együttes foglalkoztatását valósítják meg. A szakmai munka során érvényesülnek a rehabilitációs követelmények, azaz a célcsoport tagjai szükségleteik szerint részesülnek a szolgáltatásokban (egyéni és csoportos mozgásterápia,

mentálhigiénés tanácsadás, személyiségfejlesztés, önálló életvitel elősegítése, önkiszolgálás fejlesztése stb.).

2009. január 1-től indították el Intézményükben a szociális intézményi foglalkoztatást, melynek keretében jelenleg 15 fő fejlesztő felkészítő foglalkoztatás, 15 fő pedig munkarehabilitáció foglalkoztatás keretében dolgozik, 10 fő pedig csak nappali ellátásban részesül.

A Rehabilitációs Szolgáltató Központban a szakmai munka mellett, félévente más intézmények fiataljainak meghívásával sport, kulturális és szabadidős programokat is rendeznek.

Az Alapítvány 2007-től működik, 2008.-ban indította el a Fogyatékosok Nappali Intézményét, az Intézmény ellátottjai értelmileg akadályozottak, mozgásukban korlátozott felnőtt korú emberek.

2008.-tól kezdve az ellátotti létszám 40 fő, mely éves mozgásban 1-2 fővel módosul, de évvégére mindig 40 fő. A Szervezet más irányú pályázati programjában, konkrétan a 4M munkaerő-piaci szolgáltatásban évente 80 fő fordul meg, melyből 45-50 főnek segítenek évente elhelyezkedni a nyílt munkaerő-piacon.

A Szervezet ellátási körébe tartozó fogyatékos célcsoport tagjai és hozzátartozói egyre nehezebb körülmények között élnek, az alapvető ellátást igénybevevők legfőképpen azért jönnek az Intézménybe, mert a szükségleteiket itt még megfelelő színvonalon el tudják látni, és azért is, mert az Intézményben szociális intézményi foglalkoztatás van. Ennek köszönhetően kismértékű jövedelmet visznek haza, bepótolva ezzel a családi kasszába.

Az Alapítvány vagyonnal nem rendelkezik. A két alapító civil szervezet alaptőkeként 100 ezer Ft-tal alapította meg a szervezetet. A MMJV Önkormányzata Közgyűlés V-110/16.499/2007. sz. határozata alapján és a HEFOP 4.2.1 projektben megfogalmazottak szerint, szervezetük Ellátási Szerződést kötött 5 évre a Rehabilitációs Szolgáltató Központ, szociális intézmény működtetésére MMJV Önkormányzatával. A támogatás éves szinten 10 M Ft-ot jelent, melyet a szociális intézmény működési és fenntartási költségeire

fordítottak minden évben. 2011-ben még nem kaptak működési költségeinkre a MMJV Önkormányzatától finanszírozást.

A szociális intézményt alapvetően ellátotti normatívából működtetik, ami 2010-ben 40%-ra csökkent.

Szakmai partnereik legfőképpen a két alapító civil szervezet, a Szimbiózis Alapítvány és a Mozgássérültek és Barátaik Miskolc Városi Egyesülete. A szakmai munka (nappali ellátás, rehabilitációs tevékenység, munkaerő-piaci információk stb.) megvalósítása érdekében folyamatosan alakítják ki partneri kapcsolataikat mind helyi, mind pedig régiós és országos szinten is. Országos szakmai hálózatok tagjai pl. Céhhálózat, melyet a Kézenfogva Alapítvány koordinál, Munka Esély Szövetség, 4M Megváltozott Munkaképességű szolgáltatók munkaerő-piaci szolgáltatók hálózata.

2009-ben pályázati program keretében valósították meg a Fogyatékos Személyek Közalapítvány által kiírt „Családi Munkahelyi Gyakorlat” programjukat, melyben szakmai partnerük, a Salva Vita Alapítvány adott módszertani útmutatót.

A program során értelmileg akadályozott és mozgássérült fiatalokat készítettek fel a nyílt munkaerő-piacon történő foglalkoztatásra.

2009.-ben indították a 4M alternatív munkaerő-piaci programjukat, mely jól illeszkedik szervezetük szakmai munkájához. A program során megváltozott munkaképességű munkavállalók számára segítik a nyílt munkaerő-piacon történő elhelyezkedést. A programot a NYDRMK és a Fogyatékos Személyek Közalapítvány támogatásával valósították meg, pályázati finanszírozással. 2010-ben a programot a NYDRMK finanszírozásával tovább folytatták.

2010-ben a Kézenfogva Alapítvány pályázatán, az Aktív Műhely projektben vettek részt, melyben az Intézményben ellátott fiatalok foglalkoztatása és fejlesztése, valamint az Alapítvány fenntarthatósága volt a fő téma.

2010-ben az Országos Foglalkoztatási Alapítvány pályázatán a Szociális Intézmény szakmai dolgozóinak továbbképzéséhez, a szolgáltatások bővítéséhez és az állami

normatíva csökkenés miatt a dolgozók bérköltségéhez nyertek egy éves kiegészítő finanszírozást.

2011-ben sajnos nem volt lehetőségük pályázni a Nemzeti Civil Alap felé, mert az a szervezet, akinek ellátási szerződése van a helyi önkormányzattal az nem pályázhatott.

Az intézmény ellátotti létszáma jelenleg 40 fő, törvény szerint + 10%-ot vehetnek fel még a célcsoportból. Az ellátotti célcsoportból, az értelmileg akadályozottak és a mozgáskorlátozott emberek közül folyamatosan jelentkezik igény és felvételi kérelem. A felvételnél akadályozó tényező lehet, hogy az ellátásért a jelentkező jövedelmének 30%-át ki kell fizetni térítési díjként (ez esetenként 0 Ft/hó, vagy 6.900 Ft/hó vagy 14.000 Ft/hó), amely csak a háromszori étkezést foglalja magában.

Kihasználtságuk maximális, de a fizetőképesség alacsony.

A 2011. év legnagyobb problémája a közüzemi díjak kigazdálkodása. Az év elején egy váratlan csőtörés felborította a költségvetési tervet. Az elmúlt évben megpályázott programokból az erre az évre átnyúló pályázati finanszírozások ütemezetlensége (4-5 hónap után még várják a pályázati pénzeket) megnehezíti az Alapítvány gazdálkodását.

MMJV Önkormányzatával kötött, az előző vezetés által aláírt Ellátási Szerződésben foglaltak az új vezetéssel még nem realizálódtak.

Miskolc három legfontosabb problémája az Intézmény szerint az emberekkel való párbeszéd és a társadalmi összefogás hiánya, a munkanélküliség és az ebből fakadó szociális problémák. Fontos lenne egy átfogó, minden célcsoportra kiterjedő stratégia kidolgozása és fokozatos, tematikus, de következetes végrehajtása - segítségül hívva a civil szervezeteket is.

III. 2. 7. Magyar Vöröskereszt B-A-Z megyei Szervezete Hajléktalanokat Gondozó Központ

A Magyar Vöröskereszt B-A-Z megyei Szervezete 1994. január 01. óta a Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött ellátási szerződés alapján működteti a Gondozó Központot.

Főállásban foglalkoztatottak száma: 52 fő, 3 fő megbízási szerződéssel dolgozik az Intézményben.

A Gondozási Központ részlegei: Utcai Gondozószolgálat, Éjjeli Menedékhely, Átmeneti szálló, Nappali melegedő, Népkonyha, Regionális Diszpécserszolgálat, Hajlék Szociális Otthon.

Éjjeli Menedékhely és Nappali Melegedő esetében a kihasználtság 120%-os, az Átmeneti Szálló, a Szociális Otthon és Népkonyha esetében 100%-os.

Az utóbbi időben a gazdasági válság hatására növekszik a romló egészségi állapotú idős gondozottak száma. Megjelennek a kilakoltatott családok, akiknek elhelyezését az Intézmény nem tudja megoldani.

Az elmúlt öt évben több sikeres pályázaton is részt vettek, általában a téli kríziskezelő pályázatokon: Teajarat, Krízisautó működtetés, Éjjeli Menedékhely Étkeztetés, Lábadozó, Külső lakhatás támogatása.

A Gondozási Központ vezetőjének elmondása alapján a Városban ugyan három intézmény nyújt szolgáltatást hajléktalan személyek számára, de csak a B.-A.-Z megyei Vöröskereszt biztosít ingyenes éjjeli menedékhelyet és a nők részére ellátást - szükség lenne további ingyenes férőhelyekre.

A hajléktalanok reintegrációs lehetőségei szerint szinte kilátástalanok. Nincs munkahely, kevés az alacsony bérű szociális bérlakás, amely lehetőséget teremtene klienseiknek az

intézményen kívüli boldogulásra. Nincsenek megfelelő eszközeik, melyekkel hatékonyan tudnák a hajléktalanok reintegrációját segíteni pld: munkahely, kiléptető lakás.

Miskolc legfontosabb kihívásai között a vezető a munkanélküliség csökkentését, a munkahelyteremtést, a szegénység illetve a hátrányos helyzetű lakosság problémájának megoldását, valamint a közbiztonság javítását illetve az emberek biztonság érzetének növelését említi.

III. 2. 8. Máltai Szeretetszolgálat Idősek Otthona

1998-tól működik az intézmény, jelenleg 9 szakdolgozóval.

Végzettségüket tekintve általános ápoló-, általános asszisztens, szociális gondozó, gerontológiai szakgondozó, OKJ ápoló, tanító, mentálhigiénikus, szakvizsgázott szociális munkás.

Alacsony a fluktuáció, az ápolók 13, 12, 10, 5 éve dolgoznak az intézményben.

Az Idősek Otthona 25 fő teljes ellátását biztosítja. Ennek keretében 24 órás ápolói felügyeletet, heti két alkalommal orvosi vizitet, heti két alkalommal gyógytornát, biztosítanak.

Az Intézményben a szolgáltatások között találjuk az ápolást, gondozást, mosást, vasalást, takarítást, mentálhigiénés ellátást (és foglalkozásokat), fodrászatot, pedikűr-manikűrt. Önkéntesek bevonásával rendszeres felolvasásokon vehetnek részt a lakók, valamint heti két alkalommal istentiszteleten, misén. Könyvtárszolgálat és rendszeres kápolnahasználat is a szolgáltatások közé tartozik.

Az Idősek Otthona az elmúlt 5 évben szinte teljes kihasználtsággal (általában 99,72%-os) működött. Az intézményi jogviszony csak halálozással szűnt meg. Évente 3-6 fő halálozott el, helyüket azonnal be tudták tölteni.

Az ellátotti célcsoport egyre több ápolást, gondozást igényel. Az évek folyamán nőtt a kérelmezők, ellátottak gondozási szükséglete.

Az Intézmény állami normatívából és térítési díjakból tartja fent magát.

A vezető utal arra, hogy Miskolcra is jellemző a népesség előregedése, a többgenerációs családok megszűnése. A tartós ápolást igénylők elhelyezése, felügyelete miatt egyre nagyobb az igény ápolást - gondozást nyújtó intézmények működtetésére. A tapasztalat szerint minden idősök otthonában kialakult a várólista, ami bizonyítja, hogy több tartós elhelyezést nyújtó intézményre volna szükség.

A vezető úgy véli, hogy Miskolc város három legfontosabb problémája, kihívása a nagymértékű munkanélküliség, a lakhatási gondok és az elszegényedés.

III. 2. 9. Szorgoskert Integrált Támogató Szolgálat

A Szorgoskert Nonprofit Kft fenntartásában működő Szorgoskert Integrált Támogató Szolgálat 2006. 01. 01.-től szolgált. 2009.01.01.-től működik integrált formában.

Csak főállású munkatársaik vannak:

- 1 fő szolgálatvezető (szociálpedagógus, egészségfejlesztő mentálhigiénikus)
- 2 fő gépkocsivezető (1 fő B és 1 fő C típusú vezetői engedéllyel)
- 4 fő személyi segítő (3 fő szociális gondozó és 1 fő gyógypedagógiai asszisztens)

A fluktuáció a munkatársakat tekintve alacsony. Az elmúlt 3 évben csak szülési szabadság miatt vettek fel 2 új kolléganőt.

Szolgáltatuk egy 8+1 és egy 15+1 személyes busszal lát el különböző fogyatékkal élőket Miskolcon, a Miskolci és Kazincbarcikai Kistérségben. Főként óvodásokat és iskolásokat szállítanak napi rendszerességgel speciális intézményekbe.

Szolgáltatásuk attól speciális, hogy mindig tartózkodik személyi segítő a buszban. Emellett végeznek szállítást, személyi segítséget eseti jelleggel is.

Kliensforgalmi adatok: 2009-ben 60 fő, 2010-ben 48 fő. Jelenleg: 41 fő kliensük van.

A Támogató Szolgálat 2008-ban pályázott működtetésének finanszírozására. Az elmúlt években többször nyertek fejlesztési pályázatokon, mely forrásokat akadálymentesítésre és tárgyi eszközök beszerzésére fordították.

Szükségesnek látnák a támogató szolgálatok fejlesztését, mivel kapacitás hiányában több megkeresésnek (elsősorban kistépüléseken) nem tudnak eleget tenni.

Munkájukat nehezítő körülményként a csökkenő finanszírozást említi a vezető - költségeik növekedése (pld. magasabb benzinárak) mellett.

Miskolc város három legfontosabb kihívásaként, problémájaként a munkanélküliséget, a közbiztonság hiányát valamint a szegénységet említi a vezető.

III. 2. 10. Egyesített Bölcsőde és Egészségügyi Szolgálat

Az Egyesített Bölcsőde és Egészségügyi Szolgálat 2005. január 1-től működő integrált intézmény. A korábbi Miskolci Egyesített Bölcsődék valamint a védőnői és iskolaegészségügyi szolgálatok összevonásával jött létre a VII-187/59.306-2/2004.sz. Közgyűlési Határozat (2004. 09. 23.) alapján.

Az engedélyezett dolgozói létszám 359 fő, ebből 238 fő a szakmai és 121 fő az egyéb munkakört betöltő létszám.

A dolgozók végzettségét szakfeladatok és munkakörök szerinti bontásban a következő táblázat mutatja be.

39. TÁBLÁZAT: A DOLGOZÓK VÉGZETTSÉGE

	egyetem, főiskola	felsőfokú szakké- pesítés	érettségi + szakképe- sítés	8 ált.+ szakképe- sítés	szakkép- zetlen + 8 ált.	Összesen
Közalkalmazottak						
Igazgató	1	0	0	0	0	1
Szakmai igazgató h.	2	0	0	0	0	2
Bölcsődei szaktanácsadó	1	0	0	0	0	1
Egészségfej. koordinátor	1	0	0	0	0	1
Belső ellenőr	1	0	0	0	0	1
						-
Gazdasági igazgató	1	0	0	0	0	1
Csoportvezetők	4	1	0	0	0	5
Gazdasági előadók	2	3	3	0	0	8
Gazdasági ügyintézők	0	2	4	0	0	6
Műszaki ellátás	0	0	3	5	0	8
Központi élelmezés	0	0	3	0	0	3
Szakácsnő	0	0	1	9	0	10
Konyhalány	0	0	0	23	0	23
						-
Bölcsőde vezető	2	8	0	0	0	10
Bölcsődei gondozónő	10	93	11	13	0	127
Takarító	0	0	2	13	18	33
Mosónő	0	0	0	1	7	8
Udvaros, fűtő	0	0	1	5	1	7
						-
						-
Területi védőnő	60	0	0	0	0	60
Iskola védőnő	32	0	0	0	0	32
Iskolaorvos	5	0	0	0	0	5
Takarító	0	0	1	4	2	7
						-
Közalkalmazott össz.	122	107	29	73	28	359
Vállalkozók						
Főállású iskolaorvos	5	0	0	0	0	5
Helyettesítő iskolaorvos	10	0	0	0	0	10
Óvoda orvos	20	0	0	0	0	20
Bölcsőde orvos	10	0	0	0	0	10
Gyógypedagógus	1	0	0	0	0	1
Munka- és tűzvédelmi ea.	1	0	0	0	0	1

Vállalkozóként alkalmaznak – dologi keret terhére, tehát a létszámban nem szerepelnek - 10 iskolaorvosi körzetben 5 főállású és 10 részállású orvost (utóbbiak helyettesítők), óvoda orvosi munkakörben 28, bölcsőde orvosi munkakörben 10 házi gyermekorvost, valamennyien másodállásúak.

Munka- és tűzvédelmi feladatok ellátására, számítógépek, gázkészülékek karbantartására, rágcsáló irtásra, telefon szerelésre, liftek karbantartására is vállalkozókkal szerződnek.

Jogi tanácsadásra évek óta csak („vég”)szükség esetén költenek.

A fluktuáció az intézményre nem jellemző. Mind a gondozónők, mind a védőnők élethivatásnak tekintik a foglalkozásukat. Végzettségüket más területen csak a védőnők képesek hasznosítani. A pályakezdők közül 5 év alatt 3 fő ment el orvos látogatónak, a tapasztaltabbak közül 1 főt a Megyei Egészségbiztosítási Pénztár, 1 főt egy egészségügyi vállalkozás „csábított” el, lényegesen magasabb fizetéssel, - ez utóbbi kolléga 1 év után visszajött.

Bölcsődei területen a nagyarányú visszafejlesztések, az alacsony fizetések és társadalmi presztízs miatt éveken át gondozónő hiánnyal küszködtek, a képzések is szüneteltek. Emiatt alakult ki, hogy technikai munkakörökben dolgozók (takarítónők, mosónő) munka mellett megszerezték a szakképesítést, megpályázták az üres állásokat és ma már közülük 6 fő gondozónőként dolgozik. Miskolci sajátosság viszont, hogy főiskolai végzettségű technikai munkatársaink is vannak a nagyfokú munkanélküliségnek köszönhetően.

Részlegek az intézményen belül:

- Bölcsődék

10 bölcsőde, 54 gyermek csoport, 698 férőhely

A bölcsődék feladata a három éven aluli miskolci gyermekek gondozása-nevelése, harmonikus testi-szellemi fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. Ellátják a különböző módon és eltérő fokban károsodott gyermekek integrált csoportban történő napközbeni ellátását is, az alapító okiratba foglalt felhatalmazás szerint. Az alternatív szolgáltatások közül Miskolcon csak játszóház és gyermekfelügyelet működik, alacsony forgalommal, részben a rossz adottságok, részben a fizetőképes kereslet hiánya miatt.

- Területi védőnői szolgálat

20 telephelyen 60 területi védőnő dolgozik. Az ellátási területüket önkormányzati rendelet jelöli ki. A körzetükben jogszerűen tartózkodó azon személyeket kötelesek ellátni, akik az ellátás iránti igényüket bejelentik. A várandós és a gyermekágyas anyák gondozása mellett a 0-6 éves korú gyermekek gondozása, növédelmi és családgondozás, valamint a tanköteles korú, iskolába nem járó gyermekek gondozása a feladatuk.

- Iskola-egészségügyi szolgálat

21 önkormányzati fenntartású középiskola és 33 általános iskola ellátására 32 főállású iskolavédőnő, 6 területi védőnő (ún. vegyes körzet) és 15 iskolaorvosi státus áll rendelkezésre.

Feladatuk sokrétű: a tanulók egészségi állapotának vizsgálata, követése érdekében végzik az életkorhoz kötött szűrővizsgálatokat, irányítják a kivizsgálásokat, a krónikus beteg, valamint a testi, szellemi, érzékszervi fogyatékos tanulókat gondozzák. Az alkalmassági vizsgálatok körében döntenek a szakmai alkalmasságról, pályaválasztási tanácsadást adnak, emellett a testnevelési csoportba sorolás, a gyógytestneveléssel, testneveléssel, sporttal kapcsolatos iskola-egészségügyi feladatok ellátása is feladatuk.

Közegészségügyi-járványügyi feladataik fontos részét képezik az életkorhoz kötött, illetve kampány oltások beadása, járványügyi előírások betartásának ellenőrzése, fertőző megbetegedések esetén a járványügyi intézkedések elrendelése, valamint az iskolai étkeztetés, a tanulás-képzés környezeti feltételeinek az ellenőrzése is.

Mind a területi védőnői, mind az iskola-egészségügyi munka elválaszthatatlan része az egészséges életre nevelés, egészségfejlesztési programok tervezése és megvalósítása. Ezen a területen olyan, országosan is példamutató kezdeményezések indultak ki Miskolcra, mint az egészségnevelési tudáspróba, melyet a védőnők lelkes csapata legutóbb már regionálisan szervezett meg – ehhez csak erkölcsi támogatást tud intézetük nyújtani -, vagy az 5. éve működő „Gyöngykagyló” című magazin műsor a helyi televízióban, aminek havi félórányi anyagát a védőnők szerkesztik.

- Vendég étkeztetés

Alapító okiratuk ad rá lehetőséget. Gyakorlatilag néhány bölcsődei konyha környékbeli nyugdíjasok számára biztosít kihordásos étkeztetést. Hasznát nem hoz, a konyháknak többlet munka, de nem szeretnék megszüntetni.

- Felnőtt oktatás

3 éve vállalták fel, hogy akkreditált képzéseket indítanak mind a védőnők, mind a gondozónők számára. A DE OEC nyíregyházi főiskolájának prevenciós (védőnői) szakával kötött együttműködési megállapodásuk keretében már kettősen akkreditált konferenciákat is szerveztek, amivel az egészségügyi és szociális szféra szakembereinek együttműködését kívánják elősegíteni a kisgyermekellátás, ezen belül pedig a valamilyen okból hátrányba került, sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatása terén.

40. TÁBLÁZAT: KLIENSFORGALMI ADATOK: BÖLCSŐDÉK

Bölcsőde neve	bölcsődei ellátást igénybe vevő gyermekek száma					gondozási napok száma				
	2006	2007	2008	2009	2010	2006	2007	2008	2009	2010
Napsugár Bölcsőde	60	61	77	81	76	7 260	7 696	7 786	7 173	7 554
Dobó Katica Bölcsőde	71	130	134	118	126	10 748	12 056	12 171	11 387	11 817
Petneházy Bölcsőde	98	100	93	84	83	7 169	8 260	8 039	7 256	7 756
Kilián Bölcsőde	84	94	91	100	126	8 559	9 193	8 655	9 928	12 087
Heim Pál Bölcsőde	66	88	84	94	121	7 805	7 622	8 169	8 635	10 078
Margaréta Bölcsőde	115	123	116	129	148	8 704	9 697	10 336	10 690	10 790
Diósgyőri Bölcsőde	132	76	115	117	127	11 335	12 678	12 237	11 646	12 349
Katica Bölcsőde	89	93	87	82	92	7 322	7 483	7 652	7 412	8 352
Mesemalom Bölcsőde	129	135	133	127	124	11 928	12 233	12 596	11 521	11 728
Napraforgó Bölcsőde	127	136	122	118	121	9 870	12 080	12 407	10 878	10 718
Összesen	971	1 036	1 052	1 050	1 144	90 700	98 998	100 048	96 526	103 229

A bölcsődei ellátás iránti igények az elmúlt 5 évben jelentősen nőttek, a férőhely bővítések eredményeként az ellátott gyermekek száma 18, a teljesített gondozási napok száma 14 %-kal nőtt.

41. TÁBLÁZAT: KLIENSFORGALMI ADATOK: VÉDŐNŐI – ISKOLA-EGÉSZSÉGÜGYI ADATOK

Ellátottak	2006*	2007*	2008*	2009*	2010*	Változás
Várandós	898	879	831	799	764	-14,9%
0-6 éves	9 758	9 626	9 698	9 699	9 568	-1,9%
- ebből óvodás	5 209	5 392	5 411	5 448	5 384	3,4%
Általános iskolás	12 582	11 978	11 525	11 215	11 056	-12,1%
Közép iskolás	17 351	16 893	16 566	16 317	15 975	-7,9%
Összesen	40 589	39 376	38 620	38 030	37 363	-7,9%

A védőnői ellátás területén sajnos az ellátottak száma csökkenő, öt év alatt ennek mértéke jelentős, 7,9 %-os (3 226 fő) volt, legnagyobb mértékben a várandósok és az általános iskolások száma csökkent. Emiatt több átszervezést is végrehajtottak, aminek során körzeteket vontak össze, állásokat szüntettek meg, ugyanakkor létrehozták a főállású iskola-egészségügyi ellátást.

Az alábbi változást, hangsúlyeltolódást látja a kliensforgalomban és a tapasztalt problémákban jelenleg - az elmúlt évekhez viszonyítva az intézmény vezetője:

- A bölcsődei ellátásban 2006-ban 30, 2009-ben 50 új férőhely létrehozását támogatta a fenntartó a megnövekedett szükségletek miatt. 2010-ben az országos férőhely hiány hatására olyan jogszabály módosítás történt, ami egyrészt korlátozta az egy gyermekcsoportba felvehető gyermekek számát, másrészt megengedte, hogy a meglévő kapacitások (csoport szám és dolgozói létszám) mellett megemeljék a bölcsődék az engedélyezett férőhelyek számát. A MEBESZ esetében 2010. július 15-től 540-ről 698-ra emelték a férőhelyek számát, így valamennyi előjegyzett gyermeket fel tudtak venni.
- A gyermekszám növekedésben az is kifejeződik, hogy egy férőhelyen bölcsődénként és évente változóan 1,1-1,5 helyett 2,0-2,5 gyermek „fordul meg”, azaz rövidebb időt töltenek bölcsődében egyes gyerekek, mint korábban. A jelenség okai közt az elköltözéseket és a munkahelyek megszűnését is meg kell említenünk a klasszikus ok mellett, amikor az otthontól való elszakadást vagy a gyermek, vagy a szülő (esetleg mindketten) olyan traumaként élik meg, hogy kiveszik a gyermeket a bölcsődéből. Egészségkárosodás veszélye csak nagyon ritka esetben fordul elő. A bölcsődébe kerülő gyermekek testi és beszédfejlődése, önállóvá válása jellemzően felgyorsul, a bölcsődei élet ritmusa a szülők visszajelzései szerint is jótékonyan hat életritmusukra. Az otthon nevelt társaikkal legjobban az óvónők tudják összehasonlítani őket, akiknek szintén pozitívak a visszajelzései mind a bölcsődéből átkerült gyermekek egészségi állapotát, ellenálló képességét, mind szocializációjának fokát tekintve.
- Az egészségügyi alapellátási feladatokat a demográfiai helyzet határozza meg. Miskolcon a születések száma csökkenő tendenciájú, a kisgyermekes családok

körében pedig részben az olcsóbb megélhetés, részben a munkalehetőségek hiánya miatt tapasztalható elvándorlás.

- A tanulói létszám csökkenésében ezen felül szerepe van annak is, hogy az egyházi iskolák száma és tanulói létszáma nőtt. Az intézmény kérte 2008-ban a fenntartó önkormányzatot, hogy feladat átvállalási megállapodással egyházi és alapítványi iskolákat is elláthasson, mivel ekkor még a legtöbb ilyen intézményt másodállásban az intézmény védőnői látták el. Annak ellenére, hogy a Közgyűlés egyhangúlag támogatta a kezdeményezést, az egyházi iskolák elálltak az együttműködéstől. Ekkor a védőnők másodállásban végzett munkáját is meg kellett szüntetniük a jogszabályban megengedett feletti tanulói létszámok miatt.
- További iskolák egyházi kézbe kerülése azzal a félelemmel tölti el most az Intézmény vezetőségét, hogy bevétel kiesés miatt ismét létszám csökkentésre is kényszerülünk.
- Miskolcon említésre méltó probléma a várandósok és a gyermekek veszélyeztetettsége, ami egészségi, szociális okokra vagy mindkettőre visszavezethető. Mióta a védőnők on-line jelentenek az OSZMK-nak, azóta még az ÁNTSZ is csak korlátozottan tud adatkéréseket kielégíteni.
2007. évi adatokra és a védőnők véleményére támaszkodva a veszélyeztetettségéről a következő mondható el:
  - A gyermek elhanyagolás a kisgyermekes családok 2 %-ában (149 család), gyermek bántalmazás csupán 1 ezrelékében fordult elő a területi védőnői jelentések szerint.
  - A várandósok körében a veszélyeztetettség mértéke nem változott, sőt kisfokban csökkent (1.115-ről 1.015 esetre). Az okokat tekintve az egészségügyi okok vezetnek, de a környezeti okok arányának a növekedése ugrásszerű (3 év alatt háromszoros), ami a roma származásúak számarányának növekedésével magyarázható.
  - Az egészségügyi vagy környezeti (szociális) ok miatt fokozott gondozást igénylő gyermekek száma megközelíti a 4 ezer főt, minden 2. környezeti (szociális) okra vezethető vissza, minden 10. szociális és egészségügyi okra. A veszélyeztetettség csecsemőkorban a legnagyobb és az életkorral fokozatosan csökken. A kezdetben mindennapos, majd heti-havi gyakoriságú otthoni látogatással tudnak a védőnők a

helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához segítséget nyújtani.

Mint a pályázati adatokból (lásd később) látható, elsőik között kapcsolódott be az Intézmény a hazai gyermekesély programba 2006-ban, a következő évben már a megye összes pályázóját gesztorként segítették.

2008-ban Lyukóvölgyben és az Avason is működtek a gyerekházak a családsegítő és gyermekvédelmi szolgálatok, óvónők, bölcsődei gondozónők, védőnők, egy iskolaorvos és egyetemi hallgató önkéntesek is közreműködtek. A következő pályázati körbe formai hiba (egy aláírás hiánya) miatt nem került be a 90 milliós projekt, melyhez a közgyűlés 30,9 millió Ft támogatást szavazott meg. Az elképzelésekből a lyukóvölgyi konténer rendelő megvalósult, ahol két védőnő tart kihelyezett tanácsadásokat. Egyikük rendszeresen nőgyógyászati rákszűrést is végez, amivel nem csak a peremvidéken élők szimpátiáját vívta ki, munkája szakmailag is elismert.

Nyertes pályázatok az elmúlt öt évben:

4 pályázat, csekély támogatással a gyermekesély programok közé tartozott. 2 CÉDE pályázatból megteremtették a védőnői szolgálat minimum feltételeit – nagyrészt az iskolákban is, valamint felállították a védőnői számítógépes adatbázisokat. A területi védőnők fél év alatt megvalósították a teljeskörű számítógépes adminisztrációt.

42. TÁBLÁZAT: PÁLYÁZATOK AZ ELMÚLT ÖT ÉVBEN

ssz.	Pályázat kódja	Címe	összesen	ebből önrész	önrész %
1.	20067568-1/2006-SZMM	Biztos Kezdet Program 2006	0,0	0,0	
2.	25981-3/2007 SZMM	BKR BAZ megye (gesztori)	708,0	0,0	
3.	ES-BK-08-0041 ESZA	Biztos Kezdet Miskolc	2 500,0	0,0	
4.	FSZEK	Gyöngyagyló Szülőklub	395,0	0,0	
5.	CÉDE b/ÉM/ 2008/ 116	Miskolci védőnők az egészséges, boldog családokért	31 846,0	12 738,0	40
6.	CÉDE c/ÉM/2009/ 208	Iskolai védőnőprogram megvalósításához szükséges eszközök, felszerelések beszerzése	30 770,7	10 770,7	35
7.	ÉMOP-4.2.2.-2007-0050*	akadálymentesítés	18 660,0	1 866,0	10
8.	ÉMOP-4.2.1/B-2f-2010-0003**	„Csemetéinkért!” - Kapacitás bővítő rekonstrukció és szolgáltatás fej- lesztés a miskolci Egyesített Bölcsőde és Egészségügyi Szolgálat 3 bölcsődéjében	98 375,6	9 837,6	10
	ÖSSZESEN		183 255,3	35 212,3	19

A pályázatokat a MEBESZ munkatársai írták, kivéve:

*RPE Kft.

**MEBESZ+MP Kft.

Intézményük bölcsődei szolgáltatását részben „kakukktojásnak” látja a vezető a szociális ellátás rendszerében, másrészt viszont kiaknázatlan lehetőséget is lát benne a szegénység újratermelődésének megakadályozásában.

A bölcsődei ellátás az intézmény vezetője szerint „drága” közszolgáltatás, mert egy gondozónő nem tud egyszerre 5-6 gyermeknél többet ellátni, megfelelően gondozni és nevelni. Egy óvónőre már 20-25 gyermek is rábízható. Két éve megkezdtek a főiskolai szintű képzést, amitől a szakma presztízsének és a (szakmunkás) fizetéseknek az emelkedését várják a dolgozók. Az idősellátásban, családsegítésben már évek óta képzettebb szakemberek foglalkozhatnak csak a kliensekkel. A bölcsődés gyermeket elsősorban mindenki „pelenkásnak” tekinti, pedig egy ember jövőjét éppen a kora gyermekkori szocializációja, önállóságra nevelése, beszéd fejlesztése, biztonságos érzelmi kötődése szabja meg. A múlt rendszerben, amikor a nagyvárosokban a női foglalkoztatottság a 90 %-ot is elérte, sőt meghaladta, megszakadt az a lánc, ahogy a generációk a gyermeknevelésre vonatkozó tudást továbbadták. Maga a világ, - amibe

beleszületünk, - is nagyon megváltozott. Egy jól képzett gondozónő tanácsaival nagyon sokat tud a fiatal szülőknek és a gyermekeknek is segíteni a jobb kapcsolatok, a gyermekek egészségesebb testi és lelki fejlődése érdekében.

Éppen a fentiek miatt lehetne nagy szerepe a kora gyermekkori intézményi ellátásnak a gyermekszegénység felszámolásában az intézmény vezetője szerint. A brit „Sure start” modell adaptációjáról még pár éve is azt gondolta az intézmény vezetője, hogy a „Biztos Kezdet gyerekházak” 2012-től normatív finanszírozást kapnak és mint alternatív szolgáltatás szolgálják az ingerszegény környezetbe született, mélyszegénységben élő gyerekek felzárkóztatását. Az intézmény vezetőjének beszámolója szerint nyugdíj előtt álló gondozónők elmesélik, hogy a gyári munkás nők által hajnalban bölcsődébe hozott gyermekeket miként fürdették, öltöztették, szerették és nevelték a többi gyerekkel együtt okos, ügyes óvodássá, akinek 4-5 évi ilyen élet után nem volt megrázkódtatás az iskolába kerülés! Bölcsődékbe csak miskolci lakcímkártyával rendelkező, dolgozó szülők, gyakran egyedülálló anyák gyermekeit vehetik fel. Az agglomerációból ide dolgozni járó szülők gyermekeinek nincs már üzemi bölcsőde. Helyettük családi napközik, integrált óvoda-bölcsődék nyílnak, ahol ugyan olcsóbb az ellátásuk, de sokszor még a táplálásukat sem tudják megfelelően megoldani, nem beszélve a fejlesztésükről, felzárkóztatásukról – véli az intézmény vezetője.

Problémák, és a munkájukat nehezítő körülmények:

- Az évek óta az érdekeltek bevonása, meghallgatása nélkül, szakértelmük negligálásával folytatott intézményfinanszírozás. Pl. a 2011. évi költségvetésük az önkormányzat által a 2005. évi szint alatt lett megtervezve (829 824 M Ft, 99,2%), figyelmen kívül hagyva a kapacitás és létszám bővítéseket, áremeléseket.
- Országos szinten a felelőtlen, csak az elvonási lehetőségeket szem előtt tartó, a működőképes rendszereket is szétromboló rendelet alkotás. Pl. egy 2009. decemberi jogszabály változás miatt a bölcsődei állami normatíva lehívása azért van veszélyben (nem csak Miskolcon!), mert a költségvetési törvényt nem hangolták össze a bölcsődék működési feltételeit előíró SZMM rendelettel. A normatíva lehívásának feltételét képező 70 %-os tényleges kihasználtság elérése érdekében 698 főről ismét 540 főre csökkentették a kapacitást 2011.július 1-től. A várólista alapján továbbra is

kb. 700 férőhely lenne indokolt. Ez a szükséglet évek óta fennáll. Korábban 120-130 %-os beíratotti arány mellett a 70 %-os kihasználtságot könnyen teljesíteni tudták. Most a megemelt létszám a megengedett maximum, 100 %, fölé menni nem szabad. A hiányzások miatti olló (kb. 30 %), változatlanul megvan. A megváltozott viszonyítási alap miatt a kihasználtságuk 10 %-kal, 73 %-ra esett vissza tavaly. Az a finanszírozás, ami egy időszthonban célszerű, egy bölcsődében méltánytalan. Arra az időre nem jár finanszírozás, amikor egy gyermek beteg vagy egyéb ok miatt hiányzik, vagy nagytakarítás, festés, felújítás vagy egy pályázati rekonstrukció miatt egy bölcsőde zárva tart. Holott egy gyermekcsoport fenntartási költsége nem változik számottevően attól, hogy adott napon hány fő a létszám. A költségek több mint 80 %-a bérköltség. A létszámok kötöttek, ami nem kötelező, azt a fenntartó csak ritkán adja meg. Az önkormányzatok fizetőképességétől – és valljuk meg, szándékától is – függően, van ahol egy 10 fős tagbölcsődében is van 1 fő „tartalék” gondozónő, aki szükség esetén helyettesít, egyébként ún. háziasszony minőségben fogadja az alternatív szolgáltatásokra érkezőket. (Ez lehet játszóház, gyermek felügyelet vagy játék kölcsönzés, szerény díjazásért.) Miskolcon két 60 fős bölcsődében évek óta hiányzik 2 gondozónő. 40 fős bölcsődékbe vannak átirányítva élelmezési ügyintézőnek. A többi bölcsődében is gondozónők látják el a konyha működtetésével kapcsolatos feladatokat. A 60 fős bölcsődékben ez azért nem olyan nagy gond, mert +2 gondozónőt kötelező eleve alkalmazni. Gyógypedagógust is csak heti 10 órában tudnak megbízni, pedig jelenleg is 7 fő SNI-s gyermeket gondoznak.

- Az épületek és udvarok állapota miatt – nem felelnek meg a törvényi előírásoknak és gyakoriak a nagy kárt okozó meghibásodások (tető beázás, csőtörés, dugulás, stb), a 2010. évi szakmai ellenőrzések kapcsán az intézkedő Közigazgatási Hivatal egy 3 éves ún. Hatósági Szerződés megkötésére kötelezte a várost. A 2011. évi terv 78,6 millió Ft-ból hamarosan megvalósul, ami a korábban elnyert, férőhely bővítéshez kapcsolódó ÉMOP pályázati támogatással együtt 5 bölcsőde rekonstrukciójára elegendő.
- Nem kisebb gond az elöregedés, ami a gondozónők és a technikai létszám mellett a bölcsődevezetést is érinti. 10 vezetőből 1 fő idén, 6 fő pedig néhány éven belül nyugdíjba megy. A törzsgárdának a pályakezdők mentorálását is meg kell oldani a saját munkája mellett.

Jelenleg 7 gondozónőnk és egy bölcsődevezető főiskolai tanulmányait támogatják, akik közül többre vezetői utánpótlásként tekintenek.

Miskolc város legfontosabb három problémájának, kihívásának az intézmény vezetője és vezetőtársai a következőket említik:

- Munkahelyek, munkalehetőségek hiánya. Ezen belül a pályakezdő munkavállalók és a kisgyermekes munkanélküliek helyzetét tartják a város jövője szempontjából a legaggasztóbbnak.
- Az erőforrásokkal való rossz gazdálkodást maguk is tapasztalják. Pl. Koordinálatlan volt a selyemréti központjukban az a két beruházás, amikor előbb történt az átépítés egy akadálymentesítési projekt kapcsán és csak a következő évben a nyílászáró csere és a hőszigetelés. Mindez egy olyan épület egyik felében, amelynek közös fűtési rendszere van, ezért az energia megtakarítás csak kis mértékben érvényesül, mert a fűtési rendszer annyira elavult, hogy a hőelosztás nem szabályozható. Gyakran kell végezniük felesleges tevékenységeket, pl. adatszolgáltatást, véleményezést, de több átszervezési, konyha bezárási tervet és több komplett közgyűlési előterjesztést is (határidőre) elkészítettek, aminek a további sorsáról, a döntésekről vagy azok elmaradásának okáról nem tájékoztatják őket. A döntési és felelősségi jogkörök átláthatatlansága miatt jelenleg is veszélyben érzik eddigi legjelentősebb, bölcsődei rekonstrukciós pályázatukat. A bölcsődei mércével mérve igen jelentősnek értékelhető regionális (ÉMOP) pályázat támogatási szerződését 2010. augusztus 10.-én írták alá. A beruházás tavaly július 1.-én megkezdhető lett volna. Két éve ennél sokkal kisebb volumenű beruházás csúszása miatt, egyetlen bölcsőde kényszerű bezárása miatt 23 MFt bevétel kiesésük volt, nem beszélve a presztízs veszteségről, amit a szülőknek okozott nem várt kellemetlenségek miatt szenvedtek el.
- Nagyon hiányzik a nyílt kommunikáció. Közös erővel, a városvezetőkkel karöltve, könnyebb lenne megtalálni a jó megoldásokat.

III. 2. 11. Miskolci Gyermekvédelmi Központ

Az intézmény jogelődje, a Miskolci Gyermekváros 1973.12.03.-án kezdte meg működését.

A jelenlegi szakmai struktúra 1998-2001 között alakult ki. A Nevelőszülői Hálózat hivatalosan 2010.01.01.-től működik.

Az intézmény dolgozói létszáma 137 fő, ebből szakmai feladatot lát el 99 fő, nem szakmai területen 38 munkatárs tevékenykedik.

A szakmai területen (gyermekotthonokban) dolgozók jelentős része felsőfokú pedagógus szakképzettséggel (óvodapedagógus, tanító, tanár, szociálpedagógus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, pedagógia szakos tanár), illetve kapcsolódó kiegészítő végzettséggel (pszichopatrónus, egészségfejlesztő-mentálhigiénikus) rendelkezik. További felsőfokú végzettségű munkatársak: pszichológusok, jogász, főállású szupervizor. Emelt szintű OKJ-s végzettséggel rendelkeznek a gyermekvédelmi asszisztens illetve gyermekfelügyelő munkatársak (gyógypedagógiai asszisztens, gyermekfelügyelő, mentálhigiénés asszisztens, kisgyermekgondozó-nevelő).

A fluktuáció az elmúlt években (elmúlt 4-5 évben) csökkenő tendenciát mutat. A nyugdíjba vonuló munkatársakon túl – valószínűleg a nehéz elhelyezkedési lehetőségek miatt – viszonylag kevés munkatárs távozott.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, 1997. évi XXXI. törvény megyei jogú város bentlakásos és otthont nyújtó ellátási kötelezettségeit biztosítják az intézmény szakmai egységei:

1. Gyermekjóléti alapellátás - gyermekek átmeneti gondozása (Gyvt. 45-48.§)

Gyermekek Átmeneti Otthona (24 férőhely)

Családok Átmeneti Otthona (28 férőhely)

2. Gyermekvédelmi szakellátás – otthont nyújtó ellátás (Gyvt. 53. §)

Fruska Módszertani Gyermekotthon (36 férőhely)

Aranyhíd Gyermekotthon (24 férőhely)

Aranyhíd Gyermekotthon Lakásotthona (12 férőhely)
Junior Gyermekotthon (36 férőhely)
Utógondozó Otthon (12 férőhely)
Nevelőszülői Hálózat (44 férőhely, 08.01.-től 68 férőhely)

A gyermekek átmeneti otthona férőhely kihasználtsága átlagosan 70-75%, a családok átmeneti otthona folyamatosan 100%. A szakellátás gyermekotthonainak és a nevelőszülői hálózatnak a kihasználtsága 85-90%.

Az intézménybe érkező gyermekek és fiatalok között egyre nagyobb arányban érkeznek viszonylag „magas” életkorú (13-16 év közötti) magatartás-tanulási zavarokkal, deviáns előélettel terheltek. Jellemző lett a bekerülési előtt kialakult túlkorosság, hiányzások miatti osztályozhatatlanság, osztályismétlés. Gyakori a több gondozási helyen (pl. több nevelőszülőnél) megfordult fiatalok érkezése, akik a többszörös frusztráló élethelyzet (vér szerinti családból majd a nevelő családokból kikerülés) alapján igen rossz személyiségállapottal rendelkeznek.

Jelentősebb nyertes pályázatok az elmúlt öt évben:

- 2008: TÁMOP 5.2.5.-08. „Gyermekotthonból – tanuláson keresztül a munka világába” 17.527.045 Ft.
- 2011: Oktatásért Közalapítvány NTP-OKA-XVII/2-3. „Tehetségsegítés és tehetséggondozás a gyermekvédelmi szakellátásban” 3.600.000 Ft.

Ezekon kívül több kisebb, 1-2 százezres pályázatot nyertek nyári táborokra, gyermekrendezvényekre, vetélkedőkre stb. Teljes pályázati anyagot készítettek elő az Intézmény kiköltöztetésével kapcsolatosan várt pályázati kiírásra, mely azonban – többszöri áttekintés, módosítás után – végül nem jelent meg.

Az Intézmény vezetője az Intézmény hatékonyságáról a következőket nyilatkozta:

A gyermekjóléti alapellátás tekintetében a gyermekek átmeneti otthona szolgáltatás jelenlegi kapacitásával elégséges. A családok átmeneti otthona iránt óriási az érdeklődés, a várólista folyamatosan bővül. A szolgáltatást fontos lenne teljesebbé tenni, a tárgyi

feltételeket kialakítani teljes család fogadására is (jelenleg anya és gyermeke elhelyezésére van lehetőség). A gyermekvédelmi szakellátás tekintetében a szolgáltatói kapacitás elégséges, a nevelőszülői hálózat befogadó kapacitásával együtt a gyermekotthoni kapacitás csökkentése lesz időszerű. A jelenlegi tárgyi feltételek figyelembevételével a szakellátás a szakmai feladatait csak igen nagy nehézségek árán tudja biztosítani. Az önálló életre felkészítést nagy hangsúllyal, komoly erőfeszítésekkel végzik a munkatársak, de az egyéni életesélyek folyamatos romlásával a szakmai tevékenység, a nevelőmunka képtelen lépést tartani.

A következő problémákat, munkájukat nehezítő körülményeket látja:

Az Intézmény épülete közel 40 éves, felújítása és energetikai korszerűsítése elengedhetetlen. A bútorzat és a berendezések elavultak, a folyamatos pótlás és csere nem biztosított. 2007 októberében Miskolc MJ Város Közgyűlése határozatot fogadott el az intézmény jelenlegi struktúrájának átalakításáról, önálló szakmai egységekre bontásáról és új, külső telephelyekre történő költöztetéséről. Az átalakítási terv anyagi feltételek hiányában halasztódik, az ezzel kapcsolatos valódi és álhírek a munkatársak és a gondozottak között már évek óta bizonytalanságot, feszültségeket okoz.

Az intézmény vezetője szerint Miskolc város legfontosabb három problémája a következő:

- A Városban nincs erős, lokálpatrióta értelmiség, hiányzik a lokálpatrióta szemlélet, az összetartozás érzése. Az összefogás iránti hajlandóság alacsony. A Városhoz kötődés felszínes a polgároknál, a „miskolciság” nem definiálható.
- A Város történelmi hagyományaitól, földrajzi és társadalmi jellegzetességeitől eltérő funkciókat kellett, hogy betöltsön az elmúlt évtizedekben, és ennek terheit (foglalkoztatás, közlekedési infrastruktúra, ingatlanállomány összetétele és jellemzői, kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok) megfelelő erőforrások hiányában nagyon nehéz leküzdeni.
- Miskolc város egy igen szegény, rossz helyzetben lévő megye nagyvárosa, központja. Emiatt ballasztként kénytelen hordozni a megye összes gondját, problémáját, és a közeli években várhatóan tovább fog nőni annak a segítettő, támogatandó rétegnek az aránya, amely a Város valamely erőforrására támaszkodva próbál megélni (munkahely, segély, támogatás, bűncselekmények, kukázás stb.).

MELLÉKLETEK/1.

Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi Kar Szociológiai Intézet

**MISKOLC VÁROS SZOCIÁLIS TÉRKÉPE
2011.**

KÉRDŐÍV

Tisztelt Asszonyom, Uram!

A Miskolci Egyetem Szociológiai Intézete kutatást folytat az Önkormányzat megbízásából. A kutatás célja Miskolc szociális térképének elkészítése az egyes körzetekben élő családok életkörülményeinek, szociális és demográfiai helyzetének felmérésével.

A válaszokat név nélkül kezeljük és kizárólag a kutatás céljára használjuk.

A kérdőív kitöltése kb. fél órát vesz igénybe. **A válaszadás önkéntes, az adatokat csak statisztikai összesítések formájában használjuk fel.**

Köszönjük együttműködését!

Kérdőív sorszáma:

Kérdező neve: .....

A kérdezett körzete:

A kérdezés dátuma: 2011.

A kérdezés kezdete (óra, perc):

A kérdezés vége (óra, perc):

A válaszadás önkéntes!

I. SZOCIO-DEMOGRÁFIAI ADATOK

1. A kérdezett neme:

1 – férfi

2 – nő

---

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

2. Melyik évben született Ön?

.....

---

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

3. Hány generációs a háztartásuk?

.....

---

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

4. Önt is beleszámítva hányan élnek háztartásukban?

..... fő

---

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

5. Mi az Ön családi állapota?

- 1 – sosem volt házas, egyedül él
  - 2 – házas
  - 3 – elvált
  - 4 – élettársi kapcsolatban él (de nem házas)
  - 5 – özvegy
-

- 9 – nem tudja
- 0 – nem válaszolt

6. Milyen nemzetiségűnek/etnikai kötődésűnek vallja Ön magát? (Több választ is megjelölhet!)

- 1 – magyar
  - 2 – roma
  - 3 – német
  - 4 – szlovák
  - 5 – egyéb, éspedig: .....
-

- 9 – nem tudja
- 0 – nem válaszolt

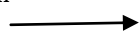
7. Tartozik-e Ön valamilyen egyházhoz vagy vallási felekezethez?

- 1 – nem tartozik egyházhoz, vallási felekezethez
  - 2 – római katolikus
  - 3 – görög katolikus, örmény katolikus
  - 4 – református, kálvinista
  - 5 – evangélikus, lutheránus
  - 6 – ortodox, görög keleti, pravoszláv
  - 7 – izraelita, zsidó
  - 8 – egyéb, éspedig: .....
-

- 9 – nem tudja
- 0 – nem válaszolt

8. Van-e Önnek gyereke?

- 1 – igen, van
  - 2 – nincs
-

12-re!

- 9 – nem tudja
- 0 – nem válaszolt

9. Hány gyermek él az Önök háztartásában? (Kérdezőbiztos! Gyermeknek számít 18 éves korig mindenki, illetve a felsőoktatási intézmények nappali tagozatos hallgatói is!)

..... fő

---

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

10. Hány tanköteles korú gyermek él az Önök háztartásában? (Kérdezőbiztos! Tanköteles kornak számít a 7-18 év! Ha nem él ilyen korú gyermek a háztartásban, menj a 12. kérdésre!)

..... fő

---

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

11. Kérjük, nevezze meg, melyik iskolába járnak! (KÉRDEZŐ: az iskola nevét írd be, illetve ha aktuális a „telephely” nevét v. címét is!)

1. ....

5. ....

2. ....

6. ....

3. ....

7. ....

---

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

12. A felkeresett háztartás összetétele:
(Kérdező! Nagyon fontos, hogy az utolsó oszlopban 1-gyel jelöld, ha az illető a kérdőív válaszadója, azaz a kutatás során megkeresett személy!)

A háztartásfőhöz viszonyított családi állása		születési éve	legmagasabb befejezett iskolai végzettsége (írd be a kódot!)	miből él jelenleg? (írd be a kódot!)	ha van főállása és/vagy mellékállása mit csinál, mi a foglalkozása? (írd be!)	Ő a kérdőív kitöltője? 1 – igen
1.	háztartásfő					
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

Kódok:**Legmagasabb befejezett iskolai végzettsége:**

- 1 – 8 osztály alatt
- 2 – befejezett 8 osztály
- 3 – szakmunkásképző, szakiskola van
- 4 – szakközépiskolai érettségi
- 5 – gimnáziumi érettségi
- 6 – technikum
- 7 – főiskola
- 8 – egyetem
- 9 – egyéb

Miből él jelenleg?

- 1 – kizárólag főállása van
- 2 – kizárólag alkalmi munkája van
- 3 – a főállásán kívül egyéb munkája is
- 4 – kizárólag nyugdíjas
- 5 – nyugdíja mellett dolgozik
- 6 – eltartja párja, szülei
- 7 – kizárólag gyermekneveléshez kapcsolódó juttatást kap
- 8 – gyes mellett főállásban dolgozik
- 9 – gyes mellett mellékállásban dolgozik
- 10 – munkanélküli ellátást kap
- 11 – kizárólag alkalmi üzletekből (pld. lakáskiadás, vagyonából)
- 12 – egyéb

99 – nem tudja

0 – nem válaszolt

13. Kérjük, jellemezze a háztartásban élő munkanélküli személyeket az alábbi táblázat alapján! (Kérdezőbiztos! Ha nincsen munkanélküli a háztartásban, akkor menj a 14-esre!)

A 12-es táblázatbeli sorszáma az illetőnek!!	Mióta munkanélküli? (...hónapja)	Nyilvántartásba vették-e a munkaügyi központban?	Végzett-e az elmúlt 10 hónap során, valamilyen jövedelemkiegészítő munkát?	Részt vette-e átképzésen?
	9 – nem tudja 0 – nem válaszolt	1 - igen, 2 – nem 9 – nem tudja 0 – nem válaszolt	1- igen, napi rendszerességgel 2 – igen, heti egy-két alkalommal 3 – igen, havonta egy-két alkalommal 4 – igen, egyéb rendszerességgel 5 – nem 9 – nem tudja 0 – nem válaszolt	1- igen 2 – nem 9 – nem tudja 0 – nem válaszolt

II. LAKÁS, LAKÓKÖRNYEZET

14. Milyen jellegű az épület, amelyben a lakás van?

- 1 – régi, téglá építésű társasház
- 2 – lakótelepi épület
- 3 – új építésű társasház
- 4 – iker vagy családi ház
- 5 – hagyományos építésű parasztház
- 6 – telepi lakás
- 7 – hétvégi ház
- 8 – nem lakás céljára épült épület
- 9 – egyéb

99 – nem tudja

0 – nem válaszolt

15. Mi a lakás tulajdonformája?

1 – saját tulajdon

2 – más tulajdona

3 – önkormányzati

4 – közületi/szolgálati

5 – egyéb, éspedig: .....

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

16. Mennyi a lakás alapterülete négyzetméterben?.....m²

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

17. Hány szoba és félszoba van az Önök lakásában?

..... db+.....db félszoba

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

18. Van-e a lakásukban?

		van	nincs	nem tudja	nem válaszolt
1	folyóvíz	1	2	9	0
2	fürdőszoba	1	2	9	0
3	szennyvíz csatorna bekötés	1	2	9	0
4	vízöblítéses (angol) WC	1	2	9	0
5	állandó melegvíz	1	2	9	0
6	villany	1	2	9	0

19. Hogyan fűtik Önök a lakást?

- 1 – központi fűtés
- 2 – egyedi, kazán (gáz)
- 3 – egyedi, kazán (olaj)
- 4 – egyedi, gázkonvektor
- 5 – egyedi, olajkályha
- 6 – egyedi, kazán (fa/szén)
- 7 – egyedi, kályha
- 8 – vegyes tüzelésű
- 8 – egyéb
- 9 – nincs fűtés

99 – nem tudja

0 – nem válaszolt

20. Rendelkezik-e az alábbiakkal?

		igen	nem	nem tudja	nem válaszolt
1	mobil telefon	1	2	9	0
2	automata mosógép	1	2	9	0
3	parabola antenna	1	2	9	0
4	kábeltévé	1	2	9	0
5	mikrohullámú sütő	1	2	9	0
6	hifi torony	1	2	9	0
7	Internet csatlakozás	1	2	9	0
8	személyi számítógép	1	2	9	0
9	mosogatógép	1	2	9	0
10	2 évnél fiatalabb autó	1	2	9	0
11	2 évnél idősebb autó	1	2	9	0
12	DVD lejátszó	1	2	9	0
13	szauna	1	2	9	0
14	sporteszközök (100 ezer Ft felett)	1	2	9	0
15	100 ezer Ft feletti munkagép	1	2	9	0
16	termőföld	1	2	9	0
17	üzletrész/üzlet	1	2	9	0
18	műhely/iroda	1	2	9	0
19	nyaraló/hétvégi ház	1	2	9	0
20	bejárónő/takarítónő	1	2	9	0
21	könyv	.....db			

22	CD	.....db	
23	DVD	.....db	

21. Mennyire tartja biztonságosnak ezt a környéket?
(1-egyáltalán nem biztonságos,... 5-nagyon biztonságos)

☐

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

22. Mindig Miskolcon élt?

1 – igen
2 – nem

25-re!

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

23. Ha nem, honnan költözött ide? (Település neve/megye!)

..... / .....

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

24. Mióta él Ön Miskolcon?

.....éve

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

25. Szeret-e Ön Miskolcon élni?

1 – igen

2 – nem

---

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

26. Tervezi-e, hogy elköltözik Miskolcra?

1 – igen

2 – nem

---

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

27. Az Ön szülei Miskolcon élnek, vagy éltek-e valamikor?

1 – igen

2 – nem

---

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

28. Ön szerint mi a három legjobb és legrosszabb dolog abban a körzetben, ahol lakik? (Kérdező! Rangsorolja is a válaszadó!)

LEGJOBBAK		LEGROSSZABBAK	
1.		1.	
2.		2.	
3.		3.	

---

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

29. Ön szerint mi a három legjobb és legrosszabb dolog Miskolcon? (Kérdező! Rangsorolja is a válaszadó!)

LEGJOBBAK		LEGROSSZABBAK	
1.		1.	
2.		2.	
3.		3.	

---

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

30. Ha Ön lenne a város polgármestere, mi lenne az első három intézkedése?

1. ....
 2. ....
 3. ....

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

III. ANYAGI, SZOCIÁLIS HELYZET**31. Az Ön háztartásában hány személynek van jelenleg...?**

		Hány személynek?	NT	NV
1	rendszeres alkalmazotti fizetés		99	999
2	vállalkozói jövedelem		99	999
3	fizetés alkalmi munka után		99	999
4	gyermekgondozási segély, díj (GYES, GYED)		99	999
5	öregségi nyugdíj		99	999
6	rokkantsági nyugdíj		99	999
7	özvegyi nyugdíj		99	999
8	álláskeresői támogatás (korábban munkanélküli járadék)		99	999
9	aktív korúak ellátásaként bérpótló juttatás		99	999
10	aktív korúak ellátásaként rendszeres szociális segély		99	999
11	ápolási díj		99	999
12	időskorúak járadéka		99	999
13	családi pótlék		99	999
14	ösztöndíj		99	999
15	egyéb személyre szóló segély, támogatás		99	999

32. Az előző hónapban (2011. március) volt-e az Önök háztartásának?

		igen, volt	nem volt	nem tudja	nem válaszolt
1	vagyomból származó jövedelem	1	2	9	0
2	szerencsejátékból származó jövedelem	1	2	9	0
3	termékértékesítésből származó jövedelem	1	2	9	0
4	bérbeadásból származó jövedelem	1	2	9	0

33.1. Mennyi az Ön nettó (kézhez kapott) havi rendszeres jövedelme?

..... Ft.

99 – nem tudja

0 – nem válaszolt

33. 2. Az Önök háztartása mennyi pénzből gazdálkodik átlagosan egy hónapban? (Minden jövedelem és juttatás összesen)?

..... Ft.

99 – nem tudja

0 – nem válaszolt

34. Az elmúlt hónapban (2011. március) körülbelül mennyit költöttek az Önök háztartásában az alábbi tételekre?

		forint	nem tudja	nem válaszolt
1	rezsi (lakbér, villany, gáz, fűtés, közös költség)		9	0
2	élelmiszer		9	0
3	ruházat, cipő		9	0
4	egészségügy (gyógyszer, kezelés, szolgáltatás)		9	0
5	vezetékes és mobil telefon, Internet, kábeltévé előfizetés		9	0
6	általános és középiskolai oktatás (tandíj, tanszerek stb.)		9	0
7	felsőfokú oktatás		9	0
8	szórakozás, művelődés, élvezeti cikkek (mozi, színház, újság, könyv, illatszerek, dohány)		9	0
9	közlekedés (üzemanyag, menetjegy, bérlet)		9	0

10	hiteltörlesztés		9	0
11	lakásbiztosítás		9	0
12	egyéb kiadások, éspedig:		9	0

35. Ha figyelembe veszi a háztartás jelenlegi életszínvonalát, mit gondol, hogyan tudnak jelenleg megélni?

- 1 – nagy nehézségek árán
 2 – nehezen
 3 – kisebb nehézségekkel
 4 – viszonylag könnyen
 5 – könnyen

---

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

36. Vannak-e megtakarításaik?

- 1 – igen
 2 – nem

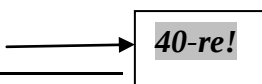
---

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

37. Van-e tartozásuk, díjhátralékuk?

- 1 – igen
 2 – nem

---

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

38. Ha van, körülbelül mekkora összegű díjhátralékuk, tartozásuk van összesen?

.....Ft

---

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

39. Ha van, akkor milyen díjhátralékuk, tartozásuk van? (Több választ is megjelölhet, tegyen X-et a megfelelő helyre!)

1	lakbér, albérleti díj, közös költség	
2	lakáscélú kölcsöntörlesztés	
3	személyi kölcsön	
4	jelzálog kölcsön	
5	áruvásárlási hitel	
6	lakásfenntartási költség (villany, víz és csatorna, gáz)	
7	társadalombiztosítás	
8	biztosítás/lakás, élet, autó, stb./	
9	közlekedés (bérlet, benzin) utazás	
10	TV, újságok	
11	telefondíj	
12	gyógyszer	
13	egyéb szolgáltatások (javítás, tisztítás, stb.)	
14	egyéb	

40. Van-e magánszemély felé pénzbeli tartozásuk?

1 – igen

2 – nem

42-re!

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

41. Ha van magánszemély felé pénzbeli tartozásuk, körülbelül mekkora összegű?

.....Ft

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

42. Az elmúlt két évben változott-e jövedelmi helyzetük?

1 – igen

2 – nem

44-re!

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

43. Ha változott, kérjük, értékelje, milyen irányban változott a jövedelmi helyzetük?

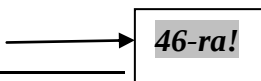
- 1 – jelentősen romlott
  - 2 – kissé romlott
  - 3 – kissé javult
  - 4 – jelentősen javult
-

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

44. Voltak-e az elmúlt egy évben szabadságon?

- 1 – igen
  - 2 – nem
-

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

45. Ha igen, mivel töltötték?

- 1 – itthon voltunk, pihentünk
  - 2 – rokonokhoz mentünk
  - 3 – elutaztunk itthon
  - 4 – külföldre utaztunk
  - 5 – dolgoztunk, pénzért
  - 6 – itthon végeztünk munkát /lakásfelújítás, kert, stb./
-

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

46. Milyen gyakran szokott Ön?

		egyáltalán nem	nagyon ritkán	néha	gyakran	nagyon gyakran	nem tudja	nem válaszolt
1	moziba járni	1	2	3	4	5	9	0
2	színházba járni	1	2	3	4	5	9	0
3	koncertre menni	1	2	3	4	5	9	0
4	múzeumba menni	1	2	3	4	5	9	0
5	szaunázni	1	2	3	4	5	9	0
6	sportolni	1	2	3	4	5	9	0
7	kirándulni	1	2	3	4	5	9	0
8	önkéntes munkát végezni	1	2	3	4	5	9	0
9	rokonának, barátjának segíteni	1	2	3	4	5	9	0
10	étteremben ebédelni	1	2	3	4	5	9	0
11	vendégségbe menni (ebéd, vacsora)	1	2	3	4	5	9	0
12	vendégeket fogadni (ebéd, vacsora)	1	2	3	4	5	9	0
13	gyermekével bábszínházba, moziba, vidámparkba, állatkertbe menni	1	2	3	4	5	9	0
14	könyvtárba menni	1	2	3	4	5	9	0
15	komolyzenei koncertre, operába menn	1	2	3	4	5	9	0
16	misén, istentiszteleten részt venni	1	2	3	4	5	9	0
17	alkoholt fogyasztani	1	2	3	4	5	9	0

47. Véleménye szerint az alábbiak közül kinek milyen mértékben kellene részt vennie a helyi foglalkoztatási és egyéb problémák megoldásában?

		egyáltalán nem	kis mértékben	közepes mértékben	nagy mértékben	nagyon nagy mértékben	nem tudja	nem válaszolt
1	az államnak	1	2	3	4	5	9	0
2	az önkormányzatnak	1	2	3	4	5	9	0
3	a civil szervezeteknek	1	2	3	4	5	9	0
4	az egyházaknak	1	2	3	4	5	9	0

5	a pártoknak	1	2	3	4	5	9	0
6	a környék vállalkozóinak	1	2	3	4	5	9	0
7	a multinacionális cégeknek	1	2	3	4	5	9	0
8	egyéb, éspedig: _____	1	2	3	4	5	9	0

48. Állításokat sorolunk fel és arra kérjük, hogy mondja meg, egyetért-e velük vagy sem?

(1-egyáltalán nem ért egyet; 2-nem ért egyet; 3-nem tudja eldönteni; 4-egyetért; 5-teljesen egyetért)

		NT	NV
1	Nem segítyt kellene osztogatni, hanem munkaalkalmat teremteni.	9	0
2	Bizonyos esetekben az ember kerülhet olyan élethelyzetbe, amikor az államnak gondoskodnia kell róla.	9	0
3	Ha egy családban valaki nehéz helyzetbe kerül, a rokonok kötelessége rajta segíteni.	9	0
4	Aki akar, az segít magán minden élethelyzetben.	9	0
5	Ha családom vagy én nehéz élethelyzetbe kerülnénk, igénybe venném az állam/önkormányzat segítségét.	9	0
6	Ha bajba kerülnék, elsősorban a családomhoz fordulnék segítségért.	9	0
7	Az államnak/önkormányzatnak csak azokat kellene támogatnia, akik megérdemlik.	9	0

49. Okoznak-e gondot az alábbiak valakinek az Ön háztartásában?

		igen	nem	nem tudja	nem válaszolt
1	idős beteg ember gondozása, ápolása	1	2	9	0
2	étkezés/étkeztetés	1	2	9	0
3	mosás	1	2	9	0
4	takarítás	1	2	9	0
5	kert, udvar gondozása	1	2	9	0
6	közlekedés lakásban, és azon kívül	1	2	9	0
7	kisgyerek napközbeni felügyelete	1	2	9	0
8	idős személy napközbeni felügyelete	1	2	9	0
9	fogyatékkal élő személy napközbeni felügyelete	1	2	9	0
10	bevásárlás	1	2	9	0
11	hivatalos ügyek intézése	1	2	9	0

50. Ön szerint hiányzik-e valamilyen szociális/gyermekvédelmi szolgáltatás azon a környéken ahol él?

1 – igen

2 – nem

52-re!

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

51. Ha igen, milyen szociális/gyermekvédelmi szolgáltatásra gondol?

-----9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

52. Milyennek ítéli meg a működő szociális/gyermekvédelmi ellátások színvonalát azon a környéken, ahol él? (1-nagyon rossz – 5 kiváló)

9 – nem tudja

0 – nem válaszolt

53. Az alábbiak közül valamelyik szervezethez/személyhez fordultak-e segítségért az elmúlt egy évben?

		igen	nem	nem tudja	nem válaszolt
1	önkormányzat (hivatal, ügyfélszolgálat)	1	2	9	0
2	„Iránytű” Szociális Szolgálat	1	2	9	0
3	Miskolci Családsegítő Szolgálat, Regionális Módszertani Központ és Gyermekjóléti Szolgálat	1	2	9	0
4	„Célpont” Ifjúsági Iroda	1	2	9	0
5	gondozási központ	1	2	9	0
6	civil szervezet, egyház	1	2	9	0
7	szakszervezet	1	2	9	0
8	munkaügyi központ	1	2	9	0
9	egyéb szervezet (pl. magán)	1	2	9	0
10	barát, ismerős	1	2	9	0
11	párt	1	2	9	0
12	szomszéd	1	2	9	0
13	családtag	1	2	9	0
14	önsegítő csoport	1	2	9	0
15	egyéb magánszemély	1	2	9	0

16	egyéb: _____	1	2	9	0

54. Milyen jellegű támogatást/támogatásokat kértek? Kaptak-e? (Kérdező! Ha kértek és nem kaptak, kérdezz rá az okokra!)

		kért		kapott		oka	nem tudja	NV
		igen	nem	igen	nem			
1	pénzbeli segítség, segély	1	2	3	4		9	0
2	lakással, lakhatással kapcsolatos támogatás	1	2	3	4		9	0
3	egészségi állapottal kapcsolatos segítség (pld. közgyógyellátás)	1	2	3	4		9	0
4	gyermek iskoláztatásával kapcsolatos segítség	1	2	3	4		9	0
5	munkával, munkanélküliséggel kapcsolatos segítség	1	2	3	4		9	0
6	lelki, mentális segítség	1	2	3	4		9	0
7	ügyintézés, jogi segítség	1	2	3	4		9	0
8	fogyatékossgal kapcsolatos segítség	1	2	3	4		9	0
9	családban ápolt, gondozott beteggel kapcsolatosan	1	2	3	4		9	0
10	egyéb, éspedig: _____	1	2	3	4		9	0

„okok” kódolása:

1 – magasabb jövedelem

2 – más feltételek hiánya

3 – igazolások, okmányok beszerzésének problémája, túlzott adminisztráció, bonyolult ügyintézés

4 – "rosszindulat"

5 – egyéb ok

55. Van-e kapcsolatuk az alábbi szervezetekkel jelenleg is (szociális okokból)? (Kérdező! A vallási, egyházi szervezeteknél csak akkor, ha szociális ügyei miatt!)

	igen, van	nincs	nem tudja	nem válaszolt
1. családsegítő központ	1	2	9	0
2. gyermekjóléti szolgálat	1	2	9	0
3. nevelési tanácsadó	1	2	9	0
4. önkormányzat szociális illetve gyámügyi osztály	1	2	9	0
5. szociális gondozási központ	1	2	9	0
6. vallási, egyházi szervezetek	1	2	9	0
7. munkaügyi központ	1	2	9	0
8. Vöröskereszt	1	2	9	0
9. Máltai Szeretetszolgálat	1	2	9	0

EGÉSZSÉGI ÁLLAPOT

56. Hogyan ítéli meg saját egészségi állapotát?

- 1 – nagyon rossz
 2 – rossz
 3 – is-is
 4 – jó
 5 – nagyon jó

- 9 – nem tudja
 0 – nem válaszolt

57. Az elmúlt egy évben előfordult-e, hogy munkáját egészségi okokból meg kellett szakítania?

- 1 – igen, éspedig.....napot
 2 – nem

- 9 – nem tudja
 0 – nem válaszolt

58. Az elmúlt egy évben előfordultak-e az alábbiak az Önnel együtt lakók körében vagy Önnél?

		igen	nem	nem tudja	nem válaszolt
1	komoly, tartós betegség/krónikus betegség	1	2	9	0
2	fertőző betegség	1	2	9	0
3	baleset	1	2	9	0
4	TBC	1	2	9	0
5	művi vetélés	1	2	9	0
6	koraszülés	1	2	9	0
7	csecsemőhalál	1	2	9	0
8	rosszkedv, lehangoltság, depresszió	1	2	9	0

59. Előfordult-e, hogy valaki kábítószer fogyasztott az Önnel egy háztartásban élők közül?

1 – igen
2 – nem

9 – nem tudja
0 – nem válaszolt

60. Ismerősei, barátai közül tud-e olyat, aki fogyasztott kábítószer?

1 – igen
2 – nem

9 – nem tudja
0 – nem válaszolt

61. Él-e fogyatékkal élő személy a háztartásban?

1 – igen
2 – nem

9 – nem tudja
0 – nem válaszolt

62. Ön vagy a háztartás bármely tagja az utóbbi egy évben milyen gyakran vette igénybe a következő egészségügyi szolgáltatásokat?

		az utóbbi egy évben						NT	NV
		egyszer sem	egyszer	többször (de nem havonta)	havonta	havonta többször	minden héten		
1	családorvos	1	2	3	4	5	6	9	0
2	ápolónő, védőnő	1	2	3	4	5	6	9	0
3	fogorvos	1	2	3	4	5	6	9	0
4	járóbeteg szakellátás	1	2	3	4	5	6	9	0
5	fizikoterápia (pl.: reumakezelés)	1	2	3	4	5	6	9	0
6	speciális szolgáltatások (pl.: logopédus, gyógytornász, pszichológus)	1	2	3	4	5	6	9	0
7	kórház baleseti osztálya	1	2	3	4	5	6	9	0
8	kórház bent fekvéssel	1	2	3	4	5	6	9	0

9	speciális kórházi szolgáltatások (pld. kemoterápia, dialízis)	1	2	3	4	5	6	9	0
10	rehabilitációs otthon	1	2	3	4	5	6	9	0
11	tüdőszűrés	1	2	3	4	5	6	9	0
12	rákszűrés	1	2	3	4	5	6	9	0

KÉRDEZŐ: a 63. és 64. kérdést csak azoktól kell megkérdezni, akiknek van iskoláskorú, 7-18 év közötti gyermeke!! (ld. még 10. számú kérdés)

63. Szoktak-e a hiányozni a gyerekei az iskolából betegség miatt? (Kérdező! Ha nincs gyermeke, menj a 65-ösre!)

1 – igen
2 – nem

9 – nem tudja
0 – nem válaszolt

64. Ha igen, milyen gyakran szoktak hiányozni az iskolából betegség miatt?

1 – hetente
2 – havonta
3 – félévente
4 – évente egyszer előfordul

9 – nem tudja
0 – nem válaszolt

65. Az elmúlt két évben változtattak-e ételmeiszerfogyasztásukon?

1 – igen
2 – nem

→ **67-re!**

9 – nem tudja
0 – nem válaszolt

66. Ha igen, hogyan változtatták meg ételmeiszerfogyasztásukat?

- 1 – ugyanannyi, de olcsóbb élelmiszert veszünk
- 2 – kevesebb és olcsóbb élelmiszert veszünk
- 3 – ugyanannyi, de jobb minőségű élelmiszert veszünk
- 4 – több és jobb minőségű élelmiszert veszünk

---

9 – nem tudja
0 – nem válaszolt

67. Van-e olyan személy a rokonságában, aki Ön szerint éhezik?

- 1 – igen
- 2 – nem

---

9 – nem tudja
0 – nem válaszolt

68. Ön szerint hiányzik-e valamilyen egészségügyi szolgáltatás azon a környéken, ahol él?

- 1 – igen
- 2 – nem

→ **70-re!**

---

9 – nem tudja
0 – nem válaszolt

69. Ha igen, milyen egészségügyi szolgáltatásra gondol?

.....

---

9 – nem tudja   0 – nem válaszolt

70. Kérem, értékelje, hogy mennyire fontosak az Ön életében az alábbiakban felsorolt dolgok!

		egyáltalán nem fontos	nem fontos	is-is	fontos	nagyon fontos	nem tudja	nem válaszolt
1.	a pénz	1	2	3	4	5	9	0
2.	a munka	1	2	3	4	5	9	0
3.	a vallás	1	2	3	4	5	9	0
4.	a család	1	2	3	4	5	9	0
5.	a siker	1	2	3	4	5	9	0
6.	a személyes szabadság	1	2	3	4	5	9	0
7.	az erkölcsösség	1	2	3	4	5	9	0
8.	a megbecsülés	1	2	3	4	5	9	0
9.	jó viszonyban lenni emberekkel	1	2	3	4	5	9	0
10.	a szakmai érvényesülés	1	2	3	4	5	9	0
11.	hogymindig megszerezhesse és megvehesse, amit akar	1	2	3	4	5	9	0
12.	hogymindig elérje kitűzött céljait	1	2	3	4	5	9	0
13.	hogymegsegíthessen másokon	1	2	3	4	5	9	0
14.	a magyarsága	1	2	3	4	5	9	0
15.	az önmegvalósítás	1	2	3	4	5	9	0
16.	béke a világban	1	2	3	4	5	9	0
17.	a hagyományok tisztelete	1	2	3	4	5	9	0
18.	a változatos élet	1	2	3	4	5	9	0
19.	az igaz barátság	1	2	3	4	5	9	0
20.	a környezet védelme	1	2	3	4	5	9	0
21.	a globális felmelegedés ellen tenni	1	2	3	4	5	9	0
22.	szerelm/boldogság	1	2	3	4	5	9	0
23.	a természeti szépség világa	1	2	3	4	5	9	0
24.	a művészeti szépség világa	1	2	3	4	5	9	0
25.	az Istenben való hit, mint erőforrás a mindennapokban	1	2	3	4	5	9	0

71. Véleménye szerint lakókörnyezete hulladékkezelése mennyire megoldott?

- 1 – egyáltalán nem
  - 2 – nem
  - 3 – is-is
  - 4 – megfelelően megoldott
  - 5 – tökéletesen megoldott
-

- 9 – nem tudja
- 0 – nem válaszolt

72. Van-e a lakókörnyezetében szelektív hulladékgyűjtésre lehetőség?

- 1 – van
  - 2 – nincs
-

- 9 – nem tudja
- 0 – nem válaszolt

73. Két olyan állítást olvasok fel, amely gyakran előkerül, ha az emberek környezetvédelemről és gazdasági fejlődésről beszélnek. A két állítás közül melyik áll közelebb az Ön véleményéhez?

- 1 – A környezet védelmének elsőbbséget kell élveznie, akkor is, ha ez lassabb gazdasági növekedést okoz, és néhányan elvesztik a munkájukat.
  - 2 – A gazdasági fejlődésnek és új munkahelyek létrehozásának elsőbbséget kell élveznie, akkor is, ha a környezet bizonyos mértékben kárt szenved.
-

- 9 – nem tudja
- 0 – nem válaszol

Köszönjük szépen a válaszadást!

MELLÉKLETEK/2.

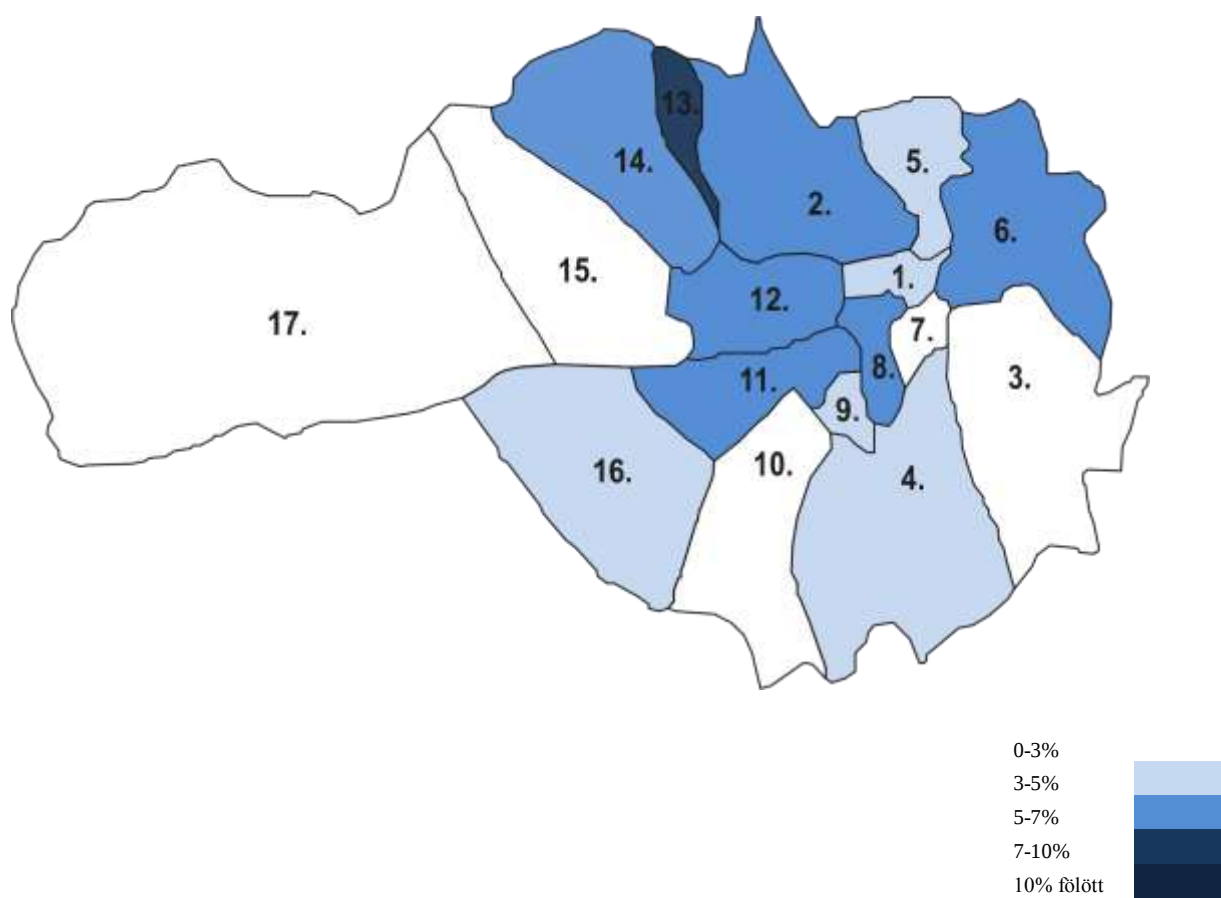
**Pénzbeli szociális és gyermekvédelmi támogatásban részesülők körzetenként,
2011-ben**

1. TÁBLÁZAT: AKTÍV KORÚAK ELLÁTÁSA – BÉRPÓTLÓ JUTTATÁS

Körzet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	682	56.795.750	83.278	3,58
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyibérc, Bedegvölgy	248	19.548.150	78.823	5,56
3 - Martin-kertváros, Szirma	164	13.304.750	81.127	1,96
4 - Görömböly, Hejőcsaba	275	23.465.000	85.327	3,16
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	284	24.413.100	85.962	4,18
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	418	32.949.700	78.827	6,82
7 - Avas kelet, Népker	72	5.746.550	79.813	1,48
8 – Avas	1206	102.923.000	85.342	5,04
9 - Egyetemváros, Ruzsin	29	2.345.550	80.881	4,64
10 – Tapolca	27	1.903.800	70.511	1,14
11 - Komlóstető, Vargahegy	137	10.768.250	78.600	3,49
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	1352	109.772.500	81.193	4,64
13 – Lyukó	241	18.576.450	77.081	17,87
14 – Pereces	196	16.098.650	82.136	6,13
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	426	34.510.600	81.011	2,91
16 – Bükk-szentlászló	17	1.216.950	71.585	3,26
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	16	1.329.050	83.066	2,56
Postán maradó	51	4.063.150	79.670	-
Beazonosíthatatlan	10	893.950	89.395	-
Összesen	5851	480.624.900	82.144	4,22

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

1. TÉRKÉP: BÉRPÓTLÓ JUTTATÁSBAN RÉSZESÜLŐK KÖRZETENKÉNT, SZÁZALÉKBAN, 2011

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

2. TÁBLÁZAT: AKTÍV KORÚAK ELLÁTÁSA – RÁT

Körszet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	657	51.125.200	77.816	3,44
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyiérc, Bedegvölgy	273	21.241.990	77.809	6,12
3 - Martin-kertváros, Szirma	168	11.910.150	70.894	2,01
4 - Görömböly, Hejőcsaba	276	21.241.050	76.960	3,17
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	277	20.087.425	72.518	4,08
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	454	36.484.750	80.363	7,41
7 - Avas kelet, Népker	71	6.020.150	84.791	1,46
8 – Avas	1180	93.208.540	78.990	4,93
9 - Egyetemváros, Ruzsin	31	2.306.600	74.406	4,96
10 – Tapolca	28	2.288.550	81.734	1,19
11 - Komlóstető, Vargahegy	124	9.081.050	73.234	3,16
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	1272	98.359.235	77.326	4,37
13 – Lyukó	239	18.387.250	76.934	17,72
14 – Pereces	171	11.413.300	66.744	5,34
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	409	31.512.850	77.049	2,80
16 – Bükkzentlászló	21	1.919.950	91.426	4,02
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	16	1.171.350	73.209	2,56
Postán maradó	21	4.496.350	76.209	-
Beazonosíthatatlan	15	1.425.000	95.000	-
Összesen	5703	443.680.740	77.798	4,11

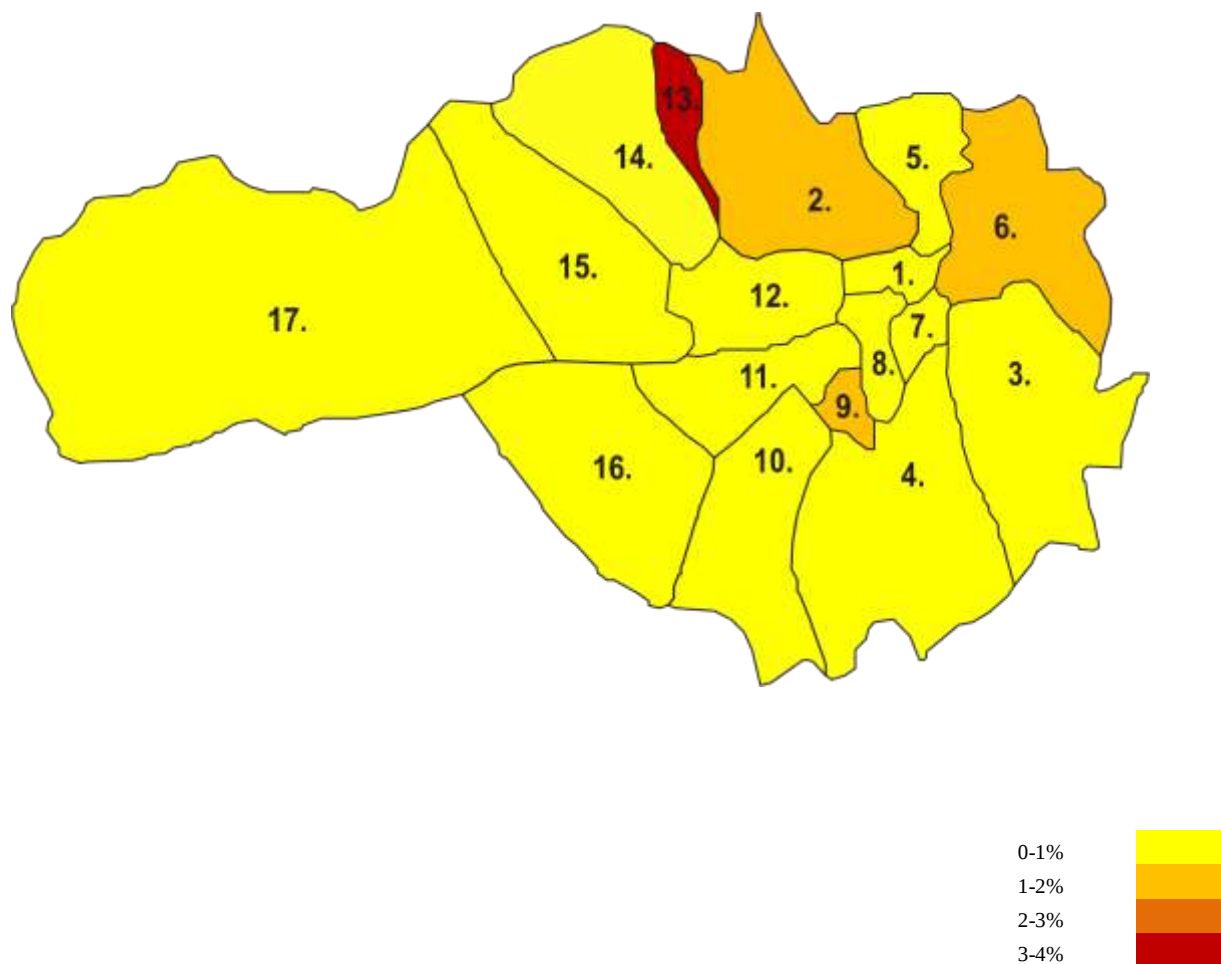
Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

3. TÁBLÁZAT: AKTÍV KORÚAK ELLÁTÁSA – RSZS

Körszet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	155	20.337.040	131.207	0,81
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyiérc, Bedegvölgy	48	7.105.095	148.023	1,08
3 - Martin-kertváros, Szirma	46	6.520.115	141.742	0,55
4 - Görömböly, Hejőcsaba	65	9.070.915	139.553	0,75
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	50	6.204.715	124.094	0,74
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	95	12.052.505	126.868	1,55
7 - Avas kelet, Népker	18	2.349.340	130.502	0,37
8 – Avas	217	27.628.040	127.318	0,91
9 - Egyetemváros, Ruzsin	11	1.468.080	133.462	1,76
10 – Tapolca	6	791.560	131.927	0,25
11 - Komlóstető, Vargahegy	26	4.090.990	141.069	0,74
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	259	34.592.960	133.564	0,89
13 – Lyukó	54	7.032.925	130.239	4,00
14 – Pereces	29	3.938.755	135.819	0,91
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	95	11.971.940	126.020	0,65
16 – Bükkzentlászló	1	179.550	179.550	0,00
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	3	297.540	99.180	0,48
Postán maradó	22	3.028.685	137.668	0,19
Beazonosíthatatlan	4	550.350	137.588	-
Összesen	1204	159.211.100	132.235	0,87

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

2. TÉRKÉP: RENDSZERES SZOCIÁLIS SEGÉLYBEN RÉSZESÜLŐK %-OS ARÁNYA KÖRZETENKÉNT, 2011.

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

4. TÁBLÁZAT: ÁPOLÁSI DÍJ – FOKOZOTTAN FOGYATÉKOS

Körszet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	22	4.305.020	195.683	0,12
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyiérc, Bedegvölgy	5	818.010	199.728	0,11
3 - Martin-kertváros, Szirma	8	1.323.075	165.384	0,10
4 - Görömböly, Hejőcsaba	8	1.517.020	189.628	0,09
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	2	414.180	207.090	0,03
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	8	1.526.715	190.839	0,13
7 - Avas kelet, Népker	4	828.360	207.090	0,08
8 – Avas	29	5.771.018	199.001	0,12
9 - Egyetemváros, Ruzsin	0	0	0	0,00
10 – Tapolca	1	207.090	207.090	0,04
11 - Komlóstető, Vargahegy	5	862.875	172.575	0,13
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	31	5.765.220	185.975	0,11
13 – Lyukó	3	528.080	176.027	0,22
14 – Pereces	6	1.241.660	206.943	0,19
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	17	4.978.035	292.826	0,12
16 – Bükkzentlászló	0	0	0	0,00
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	0	0	0	0,00
Postán maradó	0	0	0	-
Beazonosíthatatlan	2	276.120	138.060	-
Összesen	151	30.362.478	201.076	0,11

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

5. TÁBLÁZAT: ÁPOLÁSI DÍJ – SÚLYOSAN FOGYATÉKOS

Körzet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	27	3.416.640	126.542	0,14
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonybérc, Bedegvölgy	14	2.070.900	147.921	0,31
3 - Martin-kertváros, Szirma	13	1.917.135	147.472	0,16
4 - Görömböly, Hejőcsaba	15	2.026.185	135.079	0,17
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	7	1.088.550	155.507	0,10
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	12	1.628.400	135.700	0,20
7 - Avas kelet, Népker	4	584.100	146.025	0,08
8 – Avas	54	7.816.320	144.747	0,23
9 - Egyetemváros, Ruzsin	2	318.600	159.300	0,32
10 – Tapolca	1	159.300	159.300	0,04
11 - Komlóstető, Vargahegy	13	2.044.350	157.258	0,33
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	66	9.382.045	142.152	0,23
13 – Lyukó	6	864.645	144.108	0,44
14 – Pereces	4	584.100	146.025	0,13
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	19	3.000.150	157.903	0,13
16 – Bükkzentlászló	1	105.315	105.315	0,19
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	0	0	0	0,00
Postán maradó	2	318.600	159.300	-
Beazonosíthatatlan	1	159.300	159.300	-
Összesen	261	3.748.635	143.619	0,19

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

6. TÁBLÁZAT: ÁPOLÁSI DÍJ – TARTÓS BETEG

Körzet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	41	4.381.940	106.877	0,21
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyiérc, Bedegvölgy	13	1.661.680	127.822	0,29
3 - Martin-kertváros, Szirma	20	2.235.875	111.794	0,24
4 - Görömböly, Hejőcsaba	21	2.272.685	108.223	0,24
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	28	3.328.320	118.869	0,41
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	30	2.984.225	99.474	0,49
7 - Avas kelet, Népker	6	700.920	116.820	0,12
8 – Avas	97	10.550.595	108.769	0,41
9 - Egyetemváros, Ruzsin	4	509.760	127.440	0,64
10 – Tapolca	5	588.350	117.670	0,21
11 - Komlóstető, Vargahegy	17	2.039.040	119.944	0,43
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	119	14.192.975	119.269	0,41
13 – Lyukó	13	1.624.860	124.989	0,96
14 – Pereces	10	1.205.725	120.573	0,31
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	43	4.839.185	112.539	0,23
16 – Bükkzentlászló	4	509.760	127.440	0,77
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	3	382.320	127.440	0,48
Postán maradó	4	503.390	125.848	-
Beazonosíthatatlan	1	106.200	106.200	-
Összesen	479	54.617.805	114.025	0,35

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

7. TÁBLÁZAT: ÁTMENETI SEGÉLY

Körzet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	51	377.000	7.392	0,27
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyibérc, Bedegvölgy	18	144.000	8.000	0,40
3 - Martin-kertváros, Szirma	14	90.000	6.429	0,17
4 - Görömböly, Hejőcsaba	14	105.000	7.500	0,16
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	21	133.000	6.333	0,31
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	46	251.000	5.457	0,75
7 - Avas kelet, Népker	9	57.000	6.333	0,18
8 – Avas	126	861.000	6.833	0,53
9 - Egyetemváros, Ruzsin	4	32.000	8.000	0,64
10 – Tapolca	1	10.000	10.000	0,04
11 - Komlóstető, Vargahegy	12	115.000	9.583	0,31
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	82	652.000	7.951	0,28
13 – Lyukó	12	73.000	6.083	0,89
14 – Pereces	20	98.000	4.900	0,63
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	43	270.000	6.279	0,29
16 – Bükkzentlászló	0	0	0	0,00
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	1	10.000	10.000	0,16
Postán maradó	7	51.000	7.286	-
Beazonosíthatatlan	-	-	-	-
Összesen	481	3.329.000	6.921	0,35

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

8. TÁBLÁZAT: IDŐSKORÚAK JÁRADÉKA

Körszet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	3	364.420	121.473	0,02
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyibérc, Bedegvölgy	1	162.450	162.450	0,02
3 - Martin-kertváros, Szirma	5	795.150	159.030	0,06
4 - Görömböly, Hejőcsaba	4	599.010	149.753	0,05
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	9	1.457.865	161.985	0,13
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	6	1.008.900	168.150	0,10
7 - Avas kelet, Népkert	0	0	0	0,00
8 – Avas	7	1.032.060	147.437	0,03
9 - Egyetemváros, Ruzsin	1	30.330	30.330	0,16
10 – Tapolca	0	0	0	0,00
11 - Komlóstető, Vargahegy	0	0	0	0,00
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	5	652.870	130.574	0,13
13 – Lyukó	0	0	0	0,00
14 – Pereces	1	162.450	162.450	0,03
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	5	793.110	158.622	0,03
16 – Bükkisztentlászló	0	0	0	0,00
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	0	0	0	0,00
Postán maradó	1	162.450	162.450	-
Beazonosíthatatlan	0	0	0	-
Összesen	48	7.383.935	153.832	0,03

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

9. TÁBLÁZAT: LAKÁSFENNTARTÁSI TÁMOGATÁS

Körzet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	1117	28.209.900	25.255	5,86
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyibérc, Bedegvölgy	134	3.873.900	28.910	3,00
3 - Martin-kertváros, Szirma	215	5.740.900	26.702	2,57
4 - Görömböly, Hejőcsaba	308	7.873.750	25.564	3,54
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	368	9.322.800	25.334	5,42
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	505	13.241.200	26.220	8,24
7 - Avas kelet, Népkert	113	2.910.200	25.754	2,32
8 – Avas	2328	60.882.500	26.125	9,73
9 - Egyetemváros, Ruzsin	13	413.400	31.800	2,08
10 – Tapolca	29	726.200	25.041	1,22
11 - Komlóstető, Vargahegy	133	3.490.400	26.244	3,39
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	1929	48.354.500	25.067	6,62
13 – Lyukó	95	2.028.400	21.352	7,04
14 – Pereces	168	4.300.900	25.601	5,25
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	756	19.542.200	25.849	5,17
16 – Bükk-szentlászló	7	197.500	28.214	1,34
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	13	355.100	27.315	2,08
Postán maradó	10	170.800	17.080	-
Beazonosíthatatlan	4	92.500	23.125	-
Összesen	8245	211.727.050	25.679	5,95

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

10. TÁBLÁZAT: LAKBÉRTÁMOGATÁS

Körzet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	91	2.692.350	29.568	0,48
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyibérc, Bedegvölgy	0	0	0	0,00
3 - Martin-kertváros, Szirma	2	55.490	27.745	0,02
4 - Görömböly, Hejőcsaba	8	195.990	24.499	0,09
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	55	1.107.402	20.135	0,81
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	62	1.476.055	23.807	1,01
7 - Avas kelet, Népker	4	111.120	27.780	0,08
8 – Avas	192	4.657.045	24.255	0,80
9 - Egyetemváros, Ruzsin	0	0	0	0,00
10 – Tapolca	0	0	0	0,00
11 - Komlóstető, Vargahegy	1	26.950	26.950	0,03
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	82	1.767.290	21.552	0,28
13 – Lyukó	2	5.640	2.820	0,15
14 – Pereces	8	201.780	25.223	0,25
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	12	309.565	25.797	0,08
16 – Bükk-szentlászló	0	0	0	0,00
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	0	0	0	0,00
Postán maradó	0	0	0	-
Beazonosíthatatlan	0	0	0	-
Összesen	519	12.606.677	24.290	0,37

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

11. TÁBLÁZAT: PANEL PLUSZ TÁMOGATÁS

Körzet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	4	60.000	15.000	0,02
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyibérc, Bedegvölgy	0	0	0	0,00
3 - Martin-kertváros, Szirma	0	0	0	0,00
4 - Görömböly, Hejőcsaba	0	0	0	0,00
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	0	0	0	0,00
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	0	0	0	0,00
7 - Avas kelet, Népkert	0	0	0	0,00
8 – Avas	17	250.550	14.738	0,07
9 - Egyetemváros, Ruzsin	0	0	0	0,00
10 – Tapolca	0	0	0	0,00
11 - Komlóstető, Vargahegy	0	0	0	0,00
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	2	20.850	10.425	0,01
13 – Lyukó	0	0	0	0,00
14 – Pereces	0	0	0	0,00
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	0	0	0	0,00
16 – Bükkszentlászló	0	0	0	0,00
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	0	0	0	0,00
Postán maradó	0	0	0	0,00
Beazonosíthatatlan	1	12.420	12.420	-
Összesen	24	343.820	14.326	0,02

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

12. TÁBLÁZAT: SÚLYOS MOZGÁSKORLÁTOZOTT SZEMÉLY KÖZLEKEDÉSI TÁMOGATÁSA

Körzet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	110	1.253.000	11.391	0,58
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyibérc, Bedegvölgy	36	375.670	10.435	0,81
3 - Martin-kertváros, Szirma	52	511.000	9.827	0,62
4 - Görömböly, Hejőcsaba	45	367.500	8.167	0,52
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	39	336.000	8.615	0,57
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	51	441.585	8.659	0,83
7 - Avas kelet, Népker	16	185.500	11.594	0,33
8 – Avas	214	2.145.500	10.026	0,89
9 - Egyetemváros, Ruzsin	4	49.000	12.250	0,64
10 – Tapolca	12	87.500	7.292	0,51
11 - Komlóstető, Vargahegy	22	318.500	14.477	0,56
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	175	1.897.005	10.840	0,60
13 – Lyukó	15	136.500	9.100	1,11
14 – Pereces	25	206.500	8.260	0,78
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	77	773.500	10.045	0,53
16 – Bükkzentlászló	4	28.000	7.000	0,77
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	1	7.000	7.000	0,31
Postán maradó	3	21.000	7.000	-
Beazonosíthatatlan	2	14.000	7.000	-
Összesen	903	9.154.260	10.138	0,65

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

13. TÁBLÁZAT: TEMETÉSI SEGÉLY

Körzet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	16	190.000	11.875	0,10
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyiérc, Bedegvölgy	2	18.000	9.000	0,04
3 - Martin-kertváros, Szirma	4	44.000	11.000	0,05
4 - Görömböly, Hejőcsaba	4	42.000	10.500	0,05
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	5	54.000	10.800	0,07
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	9	106.000	11.778	0,15
7 - Avas kelet, Népker	0	0	0	0,00
8 – Avas	26	266.000	10.231	0,11
9 - Egyetemváros, Ruzsin	0	0	0	0,00
10 – Tapolca	1	12.000	12.000	0,04
11 - Komlóstető, Vargahegy	4	40.000	10.000	0,10
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	27	280.000	10.370	0,09
13 – Lyukó	5	54.000	10.800	0,37
14 – Pereces	3	30.000	30.000	0,09
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	14	158.000	11.286	0,10
16 – Bükkzentlászló	0	0	0	0,00
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	0	0	0	0,00
Postán maradó	0	0	0	-
Beazonosíthatatlan	0	0	0	-
Összesen	120	1.294.000	10.783	0,09

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

14. TÁBLÁZAT: KIEGÉSZÍTŐ GYERMEKVÉDELMI TÁMOGATÁS

Körzet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	2	75.240	37.620	0,01
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyibérc, Bedegvölgy	0	0	0	0,00
3 - Martin-kertváros, Szirma	1	37.620	37.620	0,01
4 - Görömböly, Hejőcsaba	2	47.025	23.513	0,02
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	0	0	0	0,00
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	2	50.160	25.080	0,03
7 - Avas kelet, Népker	0	0	0	0,00
8 – Avas	5	216.315	43.263	0,02
9 - Egyetemváros, Ruzsin	1	37.620	37.620	0,16
10 – Tapolca	0	0	0	0,00
11 - Komlóstető, Vargahegy	0	0	0	0,00
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	7	238.260	34.037	0,02
13 – Lyukó	0	0	0	0,00
14 – Pereces	0	0	0	0,00
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	0	0	0	0,00
16 – Bükkszentlászló	0	0	0	0,00
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	0	0	0	0,00
Postán maradó	0	0	0	-
Beazonosíthatatlan	1	37.620	37.620	-
Összesen	21	739.860	35.231	0,02

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

15. TÁBLÁZAT: RENDKÍVÜLI GYERMEKVÉDELMI TÁMOGATÁS

Körszet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	6	85.000	14.167	0,03
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyibérc, Bedegvölgy	3	40.000	13.333	0,07
3 - Martin-kertváros, Szirma	6	95.000	15.833	0,07
4 - Görömböly, Hejőcsaba	5	45.000	9.000	0,06
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	4	55.000	13.750	0,06
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	9	111.000	12.333	0,15
7 - Avas kelet, Népker	2	35.000	17.500	0,04
8 – Avas	36	412.000	11.444	0,15
9 - Egyetemváros, Ruzsin	2	20.000	10.000	0,32
10 – Tapolca	0	0	0	0,00
11 - Komlóstető, Vargahegy	4	50.000	12.500	0,10
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	17	200.000	11.765	0,06
13 – Lyukó	1	20.000	20.000	0,07
14 – Pereces	4	31.000	7.750	0,13
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	8	101.000	12.625	0,05
16 – Bükkszentlászló	0	0	0	0,00
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	0	0	0	0,00
Postán maradó	0	0	0	-
Beazonosíthatatlan	0	0	0	-
Összesen	107	1.300.000	12.150	0,08

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

16. TÁBLÁZAT: FIATALOK ÖNÁLLÓ ÉLETKEZDÉSI TÁMOGATÁSA

Körzet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	5	100.000	20.000	0,02
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyibérc, Bedegvölgy	0	0	0	0,00
3 - Martin-kertváros, Szirma	0	0	0	0,00
4 - Görömböly, Hejőcsaba	1	20.000	20.000	0,01
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	1	20.000	20.000	0,01
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	1	20.000	20.000	0,02
7 - Avas kelet, Népker	1	20.000	20.000	0,02
8 – Avas	6	120.000	20.000	0,03
9 - Egyetemváros, Ruzsin	1	40.000	40.000	0,16
10 – Tapolca	1	20.000	20.000	0,04
11 - Komlóstető, Vargahegy	0	0	0	0,00
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	2	40.000	20.000	0,01
13 – Lyukó	0	0	0	0,00
14 – Pereces	0	0	0	0,00
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	4	100.000		0,03
16 – Bükk-szentlászló	0	0	0	0,00
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	0	0	0	0,00
Postán maradó	0	0	0	-
Beazonosíthatatlan	1	20.000	20.000	-
Összesen	24	520.000	21.667	0,02

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

17. TÁBLÁZAT: IFJÚSÁGVÉDELMI TÁMOGATÁS

Körzet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	35	1.410.755	40.307	0,18
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyibérc, Bedegvölgy	4	171.000	42.750	0,09
3 - Martin-kertváros, Szirma	15	630.565	42.038	0,18
4 - Görömböly, Hejőcsaba	7	281.440	40.206	0,08
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	7	249.375	35.625	0,10
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	5	213.750	42.750	0,08
7 - Avas kelet, Népker	11	423.945	38.540	0,22
8 – Avas	52	2.144.325	41.237	0,22
9 - Egyetemváros, Ruzsin	0	0	0	0,00
10 – Tapolca	3	128.250	42.750	0,13
11 - Komlóstető, Vargahegy	5	213.750	42.750	0,13
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	49	1.952.260	39.842	0,17
13 – Lyukó	3	106.875	35.625	0,22
14 – Pereces	5	192.375	38.475	0,16
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	24	961.875	40.078	0,16
16 – Bükkzentlászló	3	128.250	42.750	0,57
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	0	0	0	0,00
Postán maradó	1	42.750	42.750	-
Beazonosíthatatlan	1	42.750	42.750	-
Összesen	230	8.909.540	38.737	0,17

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

18. TÁBLÁZAT: ÓVODÁZTATÁSI TÁMOGATÁS

Körzet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
1 - Belváros, Avasalja, Vologda, Jókai lakótelep, Mendikás	9	130.000	14.444	0,05
2 - Tetemvár, Bodótető, Bábonyibérc, Bedegvölgy	8	100.000	12.500	0,18
3 - Martin-kertváros, Szirma	5	90.000	18.000	0,06
4 - Görömböly, Hejőcsaba	8	120.000	15.000	0,09
5 - Szentpéteri kapu, Zsarnai telep, Repülőtér	4	40.000	10.000	0,06
6 - Selyemréti lakótelep, Szondi telep, Csorba telep	12	130.000	10.833	0,20
7 - Avas kelet, Népker	2	30.000	15.000	0,04
8 – Avas	63	759.000	12.084	0,26
9 - Egyetemváros, Ruzsin	1	20.000	20.000	0,16
10 – Tapolca	0	0	0	0,00
11 - Komlóstető, Vargahegy	1	20.000	20.000	0,03
12 - Győri kapu, Békeszálló telep, Kilián, Új Diósgyőr	78	1.070.000	13.718	0,27
13 – Lyukó	28	440.000	15.714	2,08
14 – Pereces	10	180.000	18.000	0,31
15 - Diósgyőr, Berekalja, Majláth	16	210.000	13.125	0,11
16 – Bükkzentlászló	0	0	0	0,00
17 - Lillafüred, Ómassa, Jávorkút	0	0	0	0,00
Postán maradó	1	30.000	30.000	-
Beazonosíthatatlan	1	30.000	30.000	-
Összesen	247	3.399.000	13.761	0,18

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.

19. TÁBLÁZAT: KÜLÖNFÉLE PÉNZBELI TÁMOGATÁSOK ÖSSZESEN

Körzet	Fő	Forint	Forint/fő	Lakosság %
Aktív korúak ellátása – BJP	5851	480.624.900	82.144	4,22
Aktív korúak ellátása – RÁT	5703	443.680.740	77.798	4,11
Aktív korúak ellátása – RSZS	1204	159.211.100	132.235	0,87
Ápolási díj – fokozottan fogyatékos	151	30.362.478	201.076	0,11
Ápolási díj – súlyosan fogyatékos	261	3.748.635	143.619	0,19
Ápolási díj – tartós beteg	479	54.617.805	114.025	0,35
Átmeneti segély	481	3.329.000	6.921	0,35
Fiatalok önálló életkezdési támogatása	24	520.000	21.667	0,02
Időkorúak járadéka	48	7.383.935	153.832	0,03
Ifjúságvédelmi támogatás	230	8.909.540	38.737	0,17
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	21	739.860	35.231	0,02
Lakásfenntartási támogatás	8245	211.727.050	25.679	5,95
Lakbérttámogatás	519	12.606.677	24.290	0,37
Óvodáztatási támogatás	247	3.399.000	13.761	0,18
Panel plusz támogatás	24	343.820	14.326	0,02
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	107	1.300.000	12.150	0,08
Súlyos mozgáskorlátozott személy közlekedési támogatása	903	9.154.260	10.138	0,65
Temetési segély	120	1.294.000	10.783	0,09

Forrás: Egészségügyi és Szociális Osztály adatszolgáltatása, 2011.